

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Samlinger

til

den fynske Herregaard

Elvedgaards Historie

i Anledning af

Secular-Festen paa samme

den 1 Juli 1845,

ved

Bedel Simonsen.

Andet Hefte.

Det er en ganske egen Sag
at eie Fædres Dolig;
thi Slagtens Under Nat og Dag
omsvæve den saa trolig.
Den Mand, der fremmed Arne faaer,
er halv om halv kun Leier;
det sande Hjem først den Mand naaer,
der Fædres Arne eier.

Odense 1846.

Trykt i M. C. Hempels Officin.

Foreindring.

Ligesom jeg, forinden jeg lagde sidste Haand paa mine Samlinger om Elvedgaards Fortids Eiere, allerede forud i min Rugaards Historie ikke blot havde meddeelt de mig den Tid bekjendte Bidrag til det Amts tidligere Historie, hvori bemeldte Gaard var beliggende, men især den Deel saavel af gamle og nye Matriful som af gamle og nye Provstebøger, der angik bemeldte Amt, og som derhos maatte anses for aldeles paalidelige Kilder til sammes Historie; saaledes havde jeg ogsaa i samme Anledning ubearbejdet min Slægthistorie over Ruderne, for i samme at finde et fast Punkt, hvorfra den Gaards Historie, som bemeldte Slægt allerede fra Begyndelsen af det 16de Aarhundrede besad, med desto større Sikkerhed kunde begyndes. I mine Samlinger om Elvedgaard selv har jeg nu fremdeles saavel i det foregaaende som i det nærværende og i de paafølgende Hefter bestræbt mig for at meddele det Tidets, mine Kilders Uafstrækkelighed tillod mig, saavel over Gaardens tidligere som over dens tidligere Eiere, og derhos ikke blot fortsat Amtets Historie fra 1700, hvor jeg i Rugaards Historie afbrød samme, men ogsaa benyttet en ny og, om jeg mindes ret, hidindtil kun saare sjelden og maaskee i Grunden ingenfindende afbenyttet Kilde for en Egnens Historie, nemlig bemeldte Amts forskjellige Kirkebøger. Vel sandt, man kunde (da disse Kirkebøger for det Meste kun angaae Landsfolk og Bønder) maaskee ved denne Leilighed fristes til at spørge med Schiller (i hans Gedichte 1 Pag. 277):

„Aber ich bitte Dich, Freund! was kann denn dieser Misere

„Großes begegnen, was kann großes denn durch sie geschehn?“

Dog — Folket, det simple Folk, har jo ogsaa en Historie; og man lærer af disse Landsby - Kirkebøger ikke blot, naar Egnens Bønder, men for en stor Deel ogsaa, naar Egnens Herremænd, Præster o.s.v. ere fødte, gifte og begravne; ja! de fremstille tillige (f. Ex. som Faddere ved Varnedaab ic.) det for Tiden paa Egnens Skueplads figurerende Personale og indeholde derhos saamangt et Træk til Folkelivets Historie, at de efter min Formening paa ingen Maade ved en sliq Kællighed aldeles turde forbigaaes; og jeg beklager blot, at de, i det Mindste her paa Egnen, ikke blot som oftest ere uordentligt og høist cursorisk førte, men at de ogsaa have store Lacuner, ja! at paa de fleste Steder endogsaa de ældste aldeles mangle. Saaledes begynder Dogenses, Gulbergs og Sandagers Kirkebog vel 1646, ligesom Eilbyes og Meilbyes 1655, Skoubyes 1682, Sørleses og Sønderføes 1686, Haarleses 1688 og Bigerleses 1693; men Dres først 1705, Vestinges 1723 og Bispenbergs først 1766; og de fleste og ældste have derhos, som sagt, store Lacuner. Havde de alle begyndt fra 1646 og derhos alle været fuldstændige, da vilde de vist i Forening med hinanden, i det Mindste med Hensyn til den Deel, de omhandle, saa at sige have udgjort et Slags Provincialavis for Amtets og dets Landsbysognes forskjellige Smaabegivenheder og tillige have stjenket os en ikke blot levende, men derhos ogsaa paalidelig, om endogsaa i flere Henseender ufuldstændig Skildring af Folkelivet gennem en lang Række af Decennier; nu maae vi derimod her, som overalt, tage til Læse med Brudstykker; men ogsaa blandt disse kunne der, som jeg haaber det Følgende vil godtgjøre, være enkelte, der just ikke fortjene at oversees eller aldeles at foragtes.

Elvedgaard, den 8 Decbr. 1845.

Bedel Simonsen.

Oberst Niels Lyffes og Fru Margrethe Gyldenstjernes Datter Helle Margrethe Lyffe (om hvem see Atl. 6 Pag. 628 og Hofm. 2 Pag. 35, T. 1) var saaledes ifølge det Foregaaende Gaardens næste Eier. Hun var, som sagt, gift med Jens Clausen Dyre, en Søn af Claus Dyre til Sindinggaard og Kjellerup (ved Mariager, Atl. 4 Pag. 558) i Jylland; ¹⁾ men naar de bleve gifte og naar de tiltraadte Gaarden, kan jeg ikke opgive; dog veed man af den saakaldte nye Matrikul af 1688, at Jens Dyre da var Eier af Gaarden, som han rimeligviis 1683 er tiltraadt ved N. Lyffes Død; og ligesom den ovenomtalte Matrikul opregner og beskriver os Gaardens daværende Marker og de paa sammes Hovedgaardstart beliggende Huse (see Rugaard 3, 1, 97 sq.), saaledes viser den os ogsaa, at Godset til den Tid (altsaa 1688) i en betydelig Grad var reduceret og i det Hele nu kun udgjorde 7 Gaarde med 47—2—2—1 Hart-

¹⁾ Andre sige: til Sindinggaard og Strogødal, samt at han var Oberst ved det gamle jydsk Reg. tilføds og bøde paa Sindinggaard den 15 Juli 1693, næsten 83 Aar gammel; medens hans Frue Ebele Robsteen, Datter af Palle Robsteen til Lundsgaard, allerede sammesteds bøde den 2 Septb. 1677, næsten 60 Aar gl., efter 38 Aars Ægteskab (saa at de altsaa allerede 1639 bleve gifte). Claus Dyre skrev sig forresten 1655 (Gl. S. 2, 2, 154) og 1660 (Dipl. Lang.) til Vingegaard, men 1670 (Mser. Kall Nr. 128 fol.) til Sindinggaard og Kjellerup (A. R.).

forn (Nug. 1. c. Pag. 92); en Reduction, der altsaa maatte være foregaaet i N. Lykkes sidste Leveaar eller ogsaa (i det Tilfælde at Jens Dyre ikke strax ved Niels Lykkes Død tiltraadte Gaarden) under hans Enkes Bestyrelse. Og saaledes var dette Gods, — ved, som N. Lykke heelt udtrykksfuldt siger, „at gjøre Rente til Hovedstol,“ — i de faa Aar fra 1664 til 1688 svundet ind fra 299—6—2—2 til 47—2—2—1 Hartkorn, altsaa til mindre end $\frac{1}{6}$. 1690 havde Degnen i Veflinge 6 Skpr. Byg af Elved, 2 Skpr. Byg af hver Bondegaard og 1 Skp. Havre af hver Huusmand. 1693 døde Jens Dyres Fader (see supra). 1694 d. 20 Mai var Jens Dyre (uden al videre Titulatur) Fadder til Mfr. v. Stochens Barn fra Langesø i Vigerslef Kirke. Forresten maa han lidt efter lidt have forøget det formindste Gods igjen; thi 1695 bortfæster han et Sted i Esterbølle, der ikke nævnes 1688, som Elved tilhørende (see Fæstebrevet Nug. 3 Pag. 152), og 1697, „da han alt er død,“¹⁾ bortfæster hans Enke Helle Margrethe Lykke 1 Gaard i Hemmerslef, der ligesaalidet 1688 som Elvedgaard tilhørende omtales (see Fæstebrevet Nug. 3 Pag. 161). 1698 d. 14 April staaer Lieutenant Dyre paa Elved (altsaa Sønnen Jver, der døde ugift som Lieutenant) Fadder til Præstens Barn i Vigerslef. 1699 affiger Rasmus Holmer af Norup, Herredsfoged i Odense og Skoubyherred, en Dom mellem store Label

1) Om ham selv findes Intet hos Klevenfeldt; derimod vare hans Brodre: Justitsraad Valle Dyre til Sinbinggaard, ihjelstukken i Høstebro den 18 Febr. 1707; Cornet Albret Dyre, død 1670 i sit 26 Aar, og Ritmester Claus Dyre, som døde 1676 i sit 30 Aar; og af hans Søstre var Christentse Dyre gift med den bekjendte Generalmaj. Hermann Frands Schwaneweide, og Anne Dyre gift med Oberstlieut. Gabriel Grubbe til Tviiskøster (R. R.).

(hvor Hærridslefgaard) og lille Læbel (hvor Elvedgaard's Skytte boede) om et Hjerdes og en Grofts Vedligeholdelse, som blev lille Læbel paalagt. 1701 d. 16 Sept. blev Jens Dyres Datter Edele Rodsteen Dyre gift med daværende Capitain Henrik Juel. Omtrent ved samme Tid (dog maa-see ogsaa nogle Aar senere; thi han døde først 1731) siger Prof. Th. Brod. Birchærod i sin haandskrevne Fyens Lands Beskrivelse: „Ved Elvedgaard staaer en veilig *Taxus maior*, som jeg aldrig i Fyen har seet før; dog berettes mig, at der omkring (paa Egnen) er tilforn seet saadanne, som ved Sandagergaard o. s. v.; imidlertid giver det mig Tanke, at dette Træ, som er smukt, kunde ogsaa groe hos os“ (R. R.). 1704 bortfæster Jens Dyres Enke Halsdelen af en Gaard i Haarslef, hvoraf hun eiede 4—6—2—2 og Hospitalet i Odense den anden Halsdeel (see 1736). 1708 bortfæster hun lille Læbelhuus, 1709 en Gaard paa Vestlingeheed, 1710 en Gaard i Vestling og 1 Boel i Gilstov og 1711 et Huus i Vestling. I en Jordbog fra denne Periode og, som det synes, fra 1710 (nemlig efter 1704 og før 1715) opgives

Hovedgaardstarten for 52—5—1—1

Skovst. — 3—7—1—1

Ladegaardstart — 10—1—„—„

66—5—2—2

hvorimod Bøndergodset (som bestod i Vestlinge Sogn af 9 Gaarde og 9 jordløse Huse i Vestling, 3 Gaarde i Høved og 1 paa Heden; i Haarslef S. af 2 Gaarde i Haarslef, 3 i Gilstov, Mosegaard og Læbel; i Skouby Sogn 1 Boel og 2 jordløse Huse i Skouby og 1 Gaard i Tofte; i Meilby S. 1 Gaard i Fullerup; i Gilby S. 2 Gaarde og 2 jordløse

Huse i Ellby, og i Særlesf S. 1 Gaard i Hemmerslesf, 1 i Moderup og 2 i Esterbølle) alt i alt i Hartkorn udgjorde 205—7—3—1½ og altsaa siden 1688 var steget 158—5—1—½ eller til mere end det firdobbelte af hvad det den Tid var. Men 1711 døde uden Tvivl Jens Dyres Enke Fru Helle Margrethe Lyffe, og Gaarden overgik saaledes til hendes Datter Edele Rodsteen Dyre, der siden 1701 var gift med Oberstl. Henrik Juel.

Hvad nu Egnens eller Rugaards Amts Historie under Jens Dyres og hans Enkes Besiddelsestid eller fra 1683 til 1711 er angaaende, da har jeg derom (foruden hvad som allerede med Hensyn til Perioden fra 1683 til 99 i Rug. 3, 1 Pag. 21 sq. er anført) endvidere fundet følgende antegnet:

1684 var der Dyrtid i Landet, og Capitelstarten udgjorde for Rugen 18 R , Byg 15 R og Havre 6 R , da ellers Middelsprisen fra 1661 til 1700 omtrent var Rug 8 R , Byg 7 R og Havre 4 à 5 R . Dog var Aaret 1684 paa Byggen nær noget mindre trykkende end Hungersaaret 1661, hvor Capitelstarten var for Rugen 24 R (Byg 10 R) og Havre 8 R .

S. A. Dn. Judica blev Chresten Fahnes S. Jørgen døbt i Bogense Kirke, og blandt Fadd. vare Mfr. Pappenheim¹⁾ og „sin“ Frue samt Jomfr. Anne Krabbe.

S. A. den 4 Juni blev Peder Bægters Søn døbt i Bog. Kirke, og Jens Bægters Datter stod Fadder (altsaa, som det synes, 2 Bægtere i Byen).

S. A. d. 26 Nov. blev velb. Lieut. (Benzel Friderich) Neders Datter Anna Sophia ført til Daabs i Bog. Kirke.

1) nemlig Christian Pappenheim til Sandagergaard, den han havde faaet med sin Frue, Ane Margrethe Dvighov, efter sine Svigerforældre, Eric Dvighov og Susanne Juel.

Velb. Anne Brahe paa Enggaard bar hende, og blandt Fadd. vare velb. Holger Rosenkrantz¹⁾, velb. Jomfr. Anne Krabbe og velb. Jomfr. Amalia Høvel.

S. A. d. 1 Febr. blev min (o: Sognepræsten i Guldberg Hr. Jacob Hjorths) sal. Formand, den hæderlige og vellærde Mand Hr. Niels Nielsen Bang meget hæderligt i Guldberg K. begravet (altsaa levede han ikke 1688, som i Rug. 3, 1 Pag. 11 efter Bloch urigtigt angives), og s. A. Dn. Invocavit blev jeg (o: Sognepræsten Hr. Jacob Hjorth) her (o: i Guldberg og Sandager) af Provsten indsat. S. A. Dn. Rogate blev velb. Holger Rosenkrantz paa Enggaard hans Søn Niels christnet i Sandager Kirke, og blandt Fadderne vare Lieut. Neders Frue af Børgense, velb. Jens Rosenkrantz, Landsdommer i Fyen, og Lieut. Redder.

S. A. døde, som sagt (see Rug. 3, 1, 21), Wendix Hans v. Buchvald til Langesø i flette Omstændigheder (dog skulle hans 3 Børn omfæder efter 11 Mars Forløb 1695 have faaet sig 1200 Rdl. udbetalte som Arvepart efter deres afgangne Fader). Den nye tiltrædende Eier Adolf Hans v. Holsten var en Søn af Oberst Claus v. Holsten til Bøtternhøfen og Fru Elisabeth v. Hønen og født i Lybek den 16 Juli 1630. Han opholdt sig en Tidlang i sin Barndom (formodentlig som Page) hos Hertug Adolph Frederik af Schwerin og siden hos Landraad og Amtmand Ditlev Rankau i Holsteen, der testamenterede ham 6000 Rdl. Derefter studerede han 5 Aar paa det ridderlige Academie i Sorø og gjorde 3 Gange vidtløftige Udenlandsreiser i de fleste europæiske Lande. 1667

1) til Enggaard, som var gift med den foranævnte Fru Anne Brahe, og som maa have kjøbt Enggaard af Oluf Rosenkrantz før dennes Død 1685.

købte han Godset Gjelbstov i Fyen. 1676 bitaanebe han Felttoget i Skaane. 1677 blev han Amtmand over Tøndern, Apenrade og Lyngomkloster, og 1684 kom han i Besiddelse af Langesø Gaard og Gods. Han var 2 Gange gift: først med Anne Margrethe Pudewels, en Datter af Dionysius v. Pudewels til Gramgaard; hun døde 1666, 21 Aar gammel; derpaa med Jde Rathlow, en Datter af Wolf Sigwald v. Rathlow til Geerby, som overlevede ham som Enke, da han døde paa Langesø 1694, 63 Aar gammel (jfr. Aug. 3, 1, 148).

S. A. anføres Udsesfor Morten Mikkelsen til Dallund endnu som levende i Aug. 3, 1, 22; men efter Andre skal han allerede have været død 1683; dog turde denne Forvirring maastee derfra hidrøre, at Fader og Søn bare et og samme Navn; thi man finder en Morten Mikkelsen (altsaa den ældre) allerede at være død 1683, og en anden (altsaa den yngre) først at døe 1694 (see Drriklesgaard).

1685 Dn. 8 Tr. bar Fru Chrestenze Marie Krags ¹⁾ et Barn i Bogense Kirke.

S. A. blev (den allerede forud omtalte Hollænder) Key Heinsons Datter Beate af Harriklesgaard baaren til Daabs i Skouby Kirke af velb. Helvig Kruse ²⁾ paa Harriklesgaard; og Rebecca Hr. Andersis i Bogense gif hos.

S. A. den 18 Febr. bleve jeg (nemlig Sognepræsten i Guldberg) og den ærbyderige Matrone Pernille Jensdatter Rosenbergs (den forrige Sognepræstes Enke) copulerede i Guldberg Kirke. S. A. den 20 Febr. blev den velædle og

1) o: Lieutenant Wenzel Georg v. Rheders Frue, som Hofm. dog kalder Christenze Margrete.

2) Hans Dibelands til Ugerslesgaard.

velbyrdige Frue, Fru Susanne Juel, sal. Oberst Erich Dvidtzjovs til Sandagergaard, meget hæderligt i Sandager Kirke begravet. S. A. Dn. 19 Tr. stode en Rytter og hans Kone Skrifte i samme Kirke, fordi deres Barn blev dødsfundet hos dem. S. A. Dn. 4 adv. var Fru Anne Margrethe Dvidtzjov (Christian Pappenheims fra Sandagergaard) Fadd. til et Barn fra N. Esterbølle ibid. S. A. den 19 Dec. blev min (3: Sognepræsten i Guldbergs) S. Niels født og gjenfødt (3: døbt) den 23 Dec., og Hr. Hans Bang i Særstef og hans Kjæreste vare Fadd.

S. A. den 5 April blev, „efter Gudstjenesten var forrettet“ (hvilket man paa flere Steder seer ved Slægfredbørn at have været Tilfældet), Anne Jørgensdatters uægte Barn i Gilby Kirke døbt, hvilket hun havde ablet med en Rytter, og hvorfor han den 22 og hun den 25 Marts havde staaet aabenbare Skrifte. „Begge vare de af Præstens Tjenere“ (3: Tjenestetjyende eller Huusfolk).

S. A. døde Sognepræsten i Brenderup og Dre, Provsten Mag. Jesper Lauridsen Smidt, og hans Enke Mette Worm fik Eftermanden Mag. Jørgen Karstens.

1686 den 16 Juni bleve Sgr. Christian Pedersen Tolder og Kirsten Sonesdatter, sal. Borgemeister Hans Jørgensens (Efterleberste), efter kongl. Benaadning copulerede i deres Huus i Bogense.

S. A. den 7 Juli blev Byfogden Niels Basse's Hustru indlæst i Bogense Kirke.

S. A. den 29 Nov. blev Maren, sal. Mester Hans Bangs i Bogense, i sit 64 Aar begravet.

S. A. Dn. 1 p. Tr. stode et Par Egtefolk Skrifte i Guldberg Kirke, for deres Barn blev (dødsfundet) hos dem. S. A. Dn. 3 Tr. stod Maren Nielsdatter Skrifte i Sand-

ager Kirke, som paa Enggaard af Ledefogden blev besøvet i velb. Holger Rosenkranæs Tjeneste, og Dn. 5 maatte Ledefogden ligeledes i samme Anledning staae Skrifte. S. A. Dn. 8 p. Tr. havde Jens Siffvertsen, Hollænder paa Sandagergaard, et Barn i Kirke, hvortil Key Hollænders Hustru paa Hærriglesgaard var Fadder.

S. A. blev Sønderø Sogns Kirkebog indrettet, da Hr. Peder Nielsen Esterbøll var Præst og Herredsprovst og Jørgen Raas Lehnsmænd.

1687 den 10 Jan. blev (fra Bogense) til Sandager Kirke henflyttet velb. Christian v. Pappenheims Datter Jomfru Justina Frederica, som døde i sit 3die Aar.

S. A. den 20 Dec. blev velb. Christian v. Pappenheims hjemmedøbte Søn Alexander ført til Bogense Kirke og der holdt frem af velb. Fru Anne Brahe; ¹⁾ blandt Fadderne vare velb. Holger Rosenkrantz og velb. Amalia v. Høvelen.

S. A. den 23 Decbr. blev i Bogense Kirke Capitain v. Minsons Datter Armgard Sophie holdt frem af velb. Jomfr. Anna Sophia Oldeland, og blandt Fadd. var Fru Tytte Banner. ²⁾

S. A. den 1 Marts var i Sandager Kirke Fru Anne Charistus af Søholm Christoffer Seelands Søn af Sandagergaard, og Jomfr. Anne Krabbe var Fadder. S. A. Dn. Rogate var Niels Mortensen, Foged paa Enggaard, Fadd. til et Barn fra Norstov i Guldbælg Kirke. S. A. den 10 August blev min (v: Sognepræsten i Guldbergs) S. Laurig født og gjensødt (v: Christnet) den 17de; og holdt velædle

1) Holger Rosenkrantz til Enggaards Frue.

2) maaskee Oberst Rehlings Frue, en Broderdatter af Erik Banner til Dregaard.

Borgemeister Jens Erichsens Kjæreste (fra Dallund) ham over Daaben.

S. A. Dn. Septuages. blev en Rytter Jacob Eisenberg, som logerer (3: ligger i Dvarteer) i Fullerup og er af Oberst Ranhaus Reg., hans Barn døbt i Meilby Kirke og havde Lieutenanten og adskillige Ryttere til Faddere.

1688 den 16 Jan. blev en liden fader= og moderløs Dreng, som velb. Fru Catharina Margrethe Sandbjerg ¹⁾ havde opfødt, i sit 12te Aar i Bogense begravet.

S. A. den 27 Jan. blev velb. Christian v. Pappenheims Frue indlæst i Bogense Kirke.

S. A. Dn. Septuages. havde Claus „Koforpagter“ paa Hårilefsgaard et Barn i Skouby Kirke.

S. A. fer. 3 pasch. bar velb. Fru Helvig Kruse Overmøllereus Barn i Skouby Kirke, og velb. Hans Oldeland (den Foregaaendes Mand) stod Fadd. S. A. Dn. 11 Tr. bar velb. Jomfru Else Cathrine Parsberg en Rytters Barn i samme Kirke.

S. A. den 2 Mai havde velb. Holger Rosenkrantz (til Enggaard) en lille Jomfru i Sandager Kirke, som blev christnet 3de Sophie, og hvis Fadd. vare Hr. Statsraad Jens Rosenkrantz, Capitainlieut. Redder, velb. Christian v. Pappenheim, velb. Fru Dorothea Juel ²⁾ og Fru Sibilla Gjøde (3: Gise). ³⁾ S. A. Dn. 14 p. Tr. blev min (3: Sognepræsten i Guldbergs) Søn Jens født og christnet den 3

1) maaskee Manderup Parsbergs Frue.

2) den 1681 afdøde Oberst Offenbergs Enke eller maaskee allerede da Oberst Haugvijs's Frue, som døde 1707.

3) En Sibille Gise var gift med Conrad v. Söbel til Brandholm; men hun skulde allerede (hvis det ikke er en Trykfeil) være bleven halsbryget 1635 (Sofm. D. Bd. 1 Pag. 149 Tab.).

Octb., da hans Fadd. vare velb. Holger Rosenkrantz til Enggaard, Hr. Anders Cheldorf (i Bogenfe), Amtsskriver Rasmus Andersen (Balslev) i Odense, Mag. Jørgen Carstens Kjæreste af Haarslef og Hr. Christens Kjæreste i Bierslef.

S. A. bar Fruens Pige paa Aagaarde (altsaa Amtmands inde Raas's) en Rytters Barn fra Brønstrup i Meilby Kirke, og 2 Rytterqvinder ic. vare Faddere. S. A. ser. 2 Nativ. Chr. blev en Rytter af Ritmester Vangelins Compagnie, som ligger i Meilby, hans Barn christnet i samme Kirke; Trompetereens Datter bar Barnet, og 4 Ryttere og 2 Rytterqvinder vare Fadd.

S. A. blev forrige Sognepræst i Haarslef Hr. Ernst Günther Helm ved et Bytte med Provst Karstens Sognepræst i Brenderup og Dre (Aug. 3, 1, 29, jfr. ibid. Pag. 7).

S. A. den 21 Marts blev (Provst) Jørgen Karstens (hvis Levnet findes udførligt hos Bloch 1 Pag. 652 sq.) indsat til Sognepræst i Haarslef af Bisshop Ringo, og med hans Embedstiltrædelse begynder ogsaa s. A. den Haarslef Kirkebog. S. A. den 2 Vaarsledag bleve (min Farfaders Fader) Simon Bundesen i Gilstov og Berta Nielsdatter i Haarslef Kirke copulerede (havde s. A. den 1 Novb. en Søn Jacob i Kirke, 1690 Dn. 2 p. Epiph. ligeledes en Søn Bunde, som dog s. A. døde; 1691 Dn. Rogate en Søn Niels; 1693 en Datter Karen; 1696 en Datter Anne ic. ic).

S. A. den 22 Aug. bleve Hr. Amtsskriver Rasmus Andersen (Balslev) og (Sognepræstens) Hr. Hans Bangs Datter Maria Elisabeth i Særslø Præstegaard copulerede (jfr. Aug. 3, 1, 29).

S. A. den 16 Oct. blev (Sognepræsten) Hr. Peder Nielsen (Esterbøll) i Sønderlø 63 Aar gl. begravet, da Viceprovsten Hr. Rasmus Madsen i Gilstø prædikede over ham.

S. A. blev Hr. Knud Gregersen Sognepræst i Sønderfö.
S. A. døde Lauritz Norenborrigs Hustru Lucia i Sønderfö
Skov, 103 Aar gammel.

1689 Dn. 8 Tr. bar Fru Helvig Kruse paa Harrigles-
gaard Ovmøllerens Barn i Skouby Kirke, og blandt Fadd.
var Fruerpigen paa bemeldte Gaard.

S. A. den 1 Jan. døde Substituten (3: Degnen) til Gil-
by og Meilby Sogne Jens Pedersen i sit 40de Aar og
blev „med den Høybiudende Patrons Baron Winterfeldts“
Tilladelse den 1 i Gilby Kirke begravet. S. A. den 13
Marts bleve i et Huus i Meilby trolovede „tvende militari-
sche Personer,“ som ligge der i Qvarteer og havde Ritmester
Bangelins skriftlige Tilladelse; hvorpaa de den 1 April i Kir-
ken ibid. i den hellige Egteskabsstand bleve sammenviede.
S. A. den 16 Juni stode et Par Egtesfolk i Brønstrup aa-
benbare Skrifte ibid., fordi de havde ligget deres 15 Ugers
gamle Barn ihjel. S. A. den 20 Octb. bleve et Par unge
Folk trolovede i Præstegaarden, „som havde lagt sig i med
hinanden“ hos Annerbonden i Meilby. S. A. den 9 Dec.
blev i Meilby „Kirke“ „efter den Høybiudende Patron Hans
Excellence Winterfeldts Tilladelse“ Mogens Hansen i Bede
(altsaa formodentlig en Bonde) an. æt. 69 begravet; og
var Texten Gen. 15 V. 15.

S. A. den 16 Oct. blev Degnen Peder Nielsen i Haar-
slef begravet, og Mag. Jørgen Carstens prædikede hans
Eiigpræken „for Guds Skyld“ (3: gratis) over 34 Psalme:
Den Retfærdige maa meget ondt lide, men Herren hjælper
ham af alt dette.

S. A. den 25 Novbr. blev (Sognepræstens Datter) Anne
Hansdatter Bang af Særsløf begravet i sit 18de Aar.

S. A. den 10 Oct. blev Sognepræsten i Sønderfö Hr.

Knud Gregersen gift med Formandens Enke Ane Rasmusdatter.

1690 den 30 Decbr. blev Jens Mules Søn Michael Johannes døbt i Bogense Kirke; han blev frembaaren af velb. Anna Brahe paa Enggaard, og blandt Fadderne var velb. Christian v. Pappenheims Frue.

S. A. Dn. Oculi var velb. Jomfr. Oldeland et Barn i Skouby Kirke, og s. A. Dn. 21 Trin. var Lieutenantens (v: Holstes) Frue af Dre, Anna Sophia Oldeland, et Rytterbarn i samme Kirke.

S. A. den 9 Juli blev velb. Holger Rosenkrantz (til Enggaards) lille Jomfru Anne Dorthæa christnet i Sandager Kirke; Fadd. vare velb. Hr. Baron v. Putbusch paa Rjörup, velb. Hr. Cancellieraad Jørgen Brahe paa Hvedholm, velb. Jomfr. Anne Krabbe, velb. Fru Anne Margrethe (Ovidhov) og velb. Hr. Etatsraad Jens Rosenkrantz til Ovidhovsholm hans Frue, som holdt hende til Daaben.

S. A. d. 3 Febr. blev vor (v: Sognepræsten i Silbys) hjertefjære Søster (v: formodentlig hans Svigerinde; thi han selv hed Rasmus Madsen, men hans Hustru (see 1666) Maren Clausdatter) Ursula Clausdatter begravet i Silby Kirke, som hensev d. 25 Jan. i sit 57de Aar. S. A. d. 16 Febr. havde en Rytter under Oberst Gams Reg. et Barn i Meilby Kirke, som Ritmester Vangelins Pige var. S. A. Dn. Reminiscere blev en Rytter under Oberstlieut. Claus v. Sees Comp., som laa i Qvarteer i Brønstrup, hans Barn paa Meilby Kirkegaard begravet.

S. A. den 7 Marts blev ærværdige, hæderlige og høilærde Mand Mag. Jørgen Carstens (Sognepræst i Haarslef) hans Datter Sille døbt af hans „Velbyrdighed“ Bispens Dr. Ringo; hun blev baaren af Bispens Frue, og blandt Fadderne var

Fru Amtmands (Kaaes) paa Aagaarde; og var hun født f. A. den 28 Febr. (Bloch 1 Pag. 667).

S. A. den 2 Oct. havde Sgr. Regimentsfriver Søren Seirup af Maderup et Barn i Særles Kirke. ¹⁾ S. A. den 9 Juli blev paa Særles Kirkegaard den af sit Gjen-
gangeri (see Aug. 3, 1, 29) bekjendte Niels Eriksen af Mo-
derup jordet an. æt. 32.

S. A. den 5 Oct. blev Præstens Datter i Sønderlø, Elisabeth Kirstine Knudsdatter Krag, født under Skorpionen og døbt den 22 Oct. af Provsten Hr. Rasmus Madsen i Eilby; velb. Fru 3de Rathlauff (fra Langesø) var hende, og der vare 18 Præster foruden 5 adelige Personer og andre fornemme Folk til hendes Barsel.

1691 fer. 3 Nat. Chr. var velb. Fru Anne Brahe fra Enggaard Jens Mules Søn Hans i Bogense Kirke.

S. A. den 21 Marts blev mit (3: Sognepræsten i Guldbergs) Smertens Barn Pernille Marie født og strax den 23de gjenfødt i Guldberg Kirke. „Gud gav mig vel denne Datter, men tog hendes Moder, efter hvem hun har Navn; thi den 1ste April døde mig til megen Graad og Gremelse

1) Maderupgaard havde tilforn tilhørt den mægtige Jens Andersen (om hvem see Aug. 3, 1, 63); men han maa have solgt den før sin Død 1693; thi han døde i Saarslef. Efter ham kom saaledes Regimentsfriver Seirup, som holdt Sessjoner der paa Gaarden, men tilsidst geraadede i Armod; han døde 1720, men har maaskee forinden solgt Gaarden til Gylbensteen, hvis Birkedommer Holst, som tilfælde var Byfoged i Bogense, siden beboede den og først døde 1773. Derpaa beboedes den af (Christoffer) Schyø, som havde været Skytte og Gartner paa Elved og 1753 var bleven gift med den Foregaaendes Datter, der siden som Enke giftede sig med Hans Jbsen, der igjen kjæbte Gaarden af Gylbensteen.

min hjerteallerkjæreste yndigste Hustru Pernille Jensdatter Rosenberg i hendes Alders 40de Aar. S. A. den 3 April blev mit Smertens Barn Pernille Marie igjensfødt; Amtsskriverens Kjæreste Marie Elisabeth holdt det til Daaben, og Hr. Hans Bang og Berthel Bang i Særlesf ic. vare Faddere. S. A. den 8 April døde mig til største Hjertestød min hjerteallerkjæreste sal. Hustru, den hæderbaarne, gudyndige og ærdyderige Matrone Pernille Jensdatter Rosenberg." (For at faae Mening i Ovenstaaende maa man altsaa antage, at den 23 Marts var Hjemmedaab, den 3 April Præsentation i Kirken og den 8 April. ikke Død, men Begrabelse).

S. A. den 8 Aug. døde Sognepræsten i Gilby Hr. Rasmus Madsen (Oberndrup) og blev d. 17 Aug. i Gilby Kirke begravet i sin Alders 59 Aar, efterladende sig Marcen Clausdatter som Enke. S. A. d. 4 Oct. blev Hr. Laurig Rasmussen Thrane ordineret til Sognepræst i Gilby og Meilby af Bispfen Dr. Thomas Ringo og Dn. 18 p. Tr. af Provsten Hr. Hans Bang introduceret.

S. A. Dn. Misericord. blev en Rytter ved Navn Pyder Brochmand begravet, som laa i Qvarteer i Gamby i Haarslef Sogn og blev ihjelskuffen i Bjørnsbo af en anden Rytter, som laa der i Qvarteer, ved Navn Hans Knudsen „Berider."

S. A. blev Regiments skriver Seerups (i Maderup) Søn Adam Levin døbt i Særlesf Kirke og baaren af velb. Jomfr. Anne Helene Riby paa Kjærsgaard; blandt Fadderne vare Oberst Gam og Hr. Christen Andersen Holm i Vigerslef.

1692 den 8 Marts blev hæderlige og vellærde Hr. Laurig Danielsen Colerus, Medtjener i Ordet i Bogenfse, i sit 68 Aar i Byens Kirke begravet.

S. A. den 31 Aug. bleve hæderlig og vellærde Mand Hr.

Lauritz Hansen, Capellan i Bogense (altsaa den Foregaaendes Eftermand), og den Dyds og Gud=elskende Mø Maren Kysdatter sammenbiede i Bogense Kirke.

S. A. Dn. Reminiscere var Morten, Generalinde Ahrenstorfs Foged i Harrisløsgaard, Fadder til et Barn i Skouby Kirke. S. A. den 18 Marts blev i samme Kirke begravet Lauritz Jensen Schot, „Guldmægtiger“ paa Harrisløsgaard, æt. 42. S. A. den 12 Mai blev velb. Landsdommer Hans Olbeland ved en christelig Jordefærd hensat i Skouby Kirke i sin Alders 64 Aar. S. A. d. 23 Mai er Kirstine sal. „Gr.“ Johan Jørgensens af Skouby hensat i Kirken ibid., uden at bortføres til sit Begravelsessted, i sit 45 Aar.

S. A. den 6 Febr. døde min (o: Sognepræsten i Gilbyes Broder M. A. Thranes) hjerteallerkjæreste eneste Broder Hr. Lauritz Rasmusen Thrane (altsaa Sognepræsten selv) og blev begravet i Gilby Kirke den 15 Febr. S. A. den 18 Marts blev Hr. Erik Jacobsen Hvid (kaldet af Hans Excell. Baron Winterfeldt til Jerstrup, som Kirkefater) af Bispen Dr. Thomas Ringo til Sognepræst i Gilby og Meilby ordineret og den 24 Marts af Provsten Hr. Hans Bang i Særlesf introduceret. S. A. den 26 Juli stode et Par Ægtefolk fra Lunde aabenbare Skrifte i Gilby Kirke, fordi de havde ligget deres Barn ihjel. S. A. den 20 Juli døde min (nemlig Hr. Rasmus Madsens Enke Maren Clausdatters) hjerteallerkjæreste eneste Søn af „den Kull“ (o: formodentlig Kulb), sal. Mads Rasmusen Thrane (o: den sidstafdøde Sognepræstes Broder; saa at man altsaa maa slutte, at hun har været disses Moder, før hun fik Hr. Rasmus Madsen, eller ogsaa han været deres Fader), og blev begravet i Gilby Kirke den 29 Juli. S. A. den 17 Oct. stod mit (nemlig den nye Sognepræst i Gilby Hr. Erik Hvids) og min Kjæ=

restes Bryllup i Gilby Præstegaard; og bleve vi copulerede hjemme i Huset af Provsten Hr. Hans Bang i Særsløf (hvorhos det er underligt nok, at han glemmer at tilføie Kjærestens Navn, som var Berthe Catharina Hem eller rettere den Tid hans første Kone Gjertrud Lauridsdatter Hjorth; jfr. 1695).

S. A. den 17 Juni blev høiædle og velbaarne Hr. Amtmand Jørgen Raas paa Nagaarde i Haarsløf Kirke begravet. S. A. Dn. 2 adv. bar Hollænderens Kone paa „Elvid“ et Barn fra Mosegaard i samme Kirke.

S. A. blev Regimentskriver Seerups Datter af Maderup døbt i Særsløf Kirke, og blandt Fadderne (den nye) Hr. Amtmand, velb. Jørgen Henning Walchendorf.

S. A. den 24 Jan. blev Præstens Søn i Sønderlø, Gregers Knudsen Krag, født og holdt til Daaben af Landcommissærens Frue Maren Bang (paa Dallund) og christnet af Provsten Hr. Hans i Særsløf; blandt hans Fadd. vare Landcommissær Otte Pedersen (Himmelstrup), Mag. Elias Raur, Mester Thomas Bircherod og begge Borgemeesterkonerne i Ottense, som vare Blanchenborris og Christen Vestses (?).

1693 den 3 Febr. bleve Sgr. Jørgen Andersen Wiigaard i Bogenfse og gudsfrygtige Matrone Maren Pedersdatter efter kongl. Tilladelse sammenbiede i deres eget Huus.

S. A. den 2 Mai blev hæderlig og vellærd Mand Hr. Lauriø Hansen, Guds Ords Medtjener i Bogenfse, begravet i Sacristiet ibid. i sit 33 Aar.

S. A. den 28 Juni er den hæderlige Mand Niels Knudsen, fordmum Rector i Bogenfse, begravet ibid. i sit 73 Aar.

S. A. den 28 Juli er den hæderlige Matrone Kirsten, Christian Tolders, begravet i Bogenfse Kirke i sit 61 Aar.

S. A. den 19 Oct. bleve hæderlig og vellærde Mand

Hr. Bastian Friis, Capellan (og tillige Rector) i Bogenſe, og gudfrygtige Matrone Inger Petersdatter i Bogenſe Kirke copulerede.

S. A. den 26 Oct. blev Sgr. Jens Mules Søn Jens baaren til Daabs i Bogenſe Kirke af Rebecca Hr. Anderſes (3: Sognepræſten Hr. Anders Cheldorfs), og blandt Fadderne Capellanen Hr. Bastian Friis.

S. A. den 4 Mai blev et Pittebarn fundet ved Overmølle og chriſtnet i Skouby Kirke. S. A. var Mette, Mag. Jørgen Karſtens i Haarſlef, Degnen Willum Jenſens Barn i Skouby, og Hr. Ib Barſod, Capellan i Vigerslef, var blandt Fadderne.

S. A. den 6 Marts bleve min (3: Sognepræſten i Guldbergs) Datter Anne Bang og velfornemme Karl Jens Rasmuſen, Ridefoged og Forpagter paa Margaard, her i mit Huus (altsaa i Raalshave) copulerede. S. A. den 25 Juli blev jeg ſelv (altsaa Sognepræſten i Guldberg) viet „ved“ den ære- og dyderige Matrone Mette Bang, ſal. Borgemeſter Johan Michelføns af Medelfart.

S. A. den 14 Juni var (Sognepræſten i Eilbys) Søſter Bertha Fadder til Degnen Thomas Wiborrigs Datter i Eilby Kirke. S. A. den 26 Aug. er os (3: Præſtefolkene i Eilby) en Datter født til Verden, ſom den 28de af (min) Broder Hr. Jacob i Raalshave blev hjemmedøbt og kaldet Ingeborg Dorthæa og den 12 Septb. i Eilby Kirke for Herren frembaaren af hendes hjertefjære Mormoder (altsaa Sognepræſtens Svigermoder), ſal. Hr. Rasmus Måhøns (Enke); blandt Fadd. vare Aſesfor Hans Knugen paa Sandagergaard, Hr. Anders Cheldorf i Bogenſe, Hr. Jacob Hjort i Raalshave (ſom han ovenfor kaldte ſin Broder, mon ikke Svoger? jfr. 1695; hvorved dog er at mærke, at Bloch ſæt-

ter en Laurik Hjort ind som Præst i Ellby mellem Rasmus Madsen og Erik Jacobsen Hvid, hvilket dog ikke passer med Aug. 3, 1, 137); fremdeles Hr. Bastian Friis af Bogenfse, Mag. Peltersen, Fuldmægtige paa Enggaard, Stiftsfriveren Laurik Høgs Kjereste af Odense og Else Cathrine, Hr. Hanses Datter af Særsløf.

S. A. Dn. 3 p. Tr. holdt Amtmand Walchendorfs Frue et Barn fra Hølse over Daaben i Haarsløf Kirke. S. A. den 23 Novb. blev den ærlige og velforstandige Mand Jens Andersen, som boede tilforn i Maderup (om hvem see Aug. 3, 1, 63), begravet i Haarsløf Kirke i hans Alders 69 Aar. S. A. Dn. 1 adv. bleve hæderlige og vellærde Mand Christen Jespersen Schou, Sognepræst til Fæs ved Laaland, og den hæderbaarne Dyd- og Gudelstende Matrone Sille Marie Worm (?) copulerede i Haarsløf Kirke, og han s. D. og s. St. ordineret. S. A. den 6 Decb. blev Mfr. Daniel Buschis Barn paa Lychesborrig i samme Kirke kristnet.

S. A. blev Søren Andersens Søn af Brunlund holdt til Daabs i Særsløf Kirke af Hollænderens Hustru paa „Elved.“

S. A. den 6 Septb. vare Jomfr. Ane Margrete (v. Hølst) paa Langefse og Hr. Andersens Datter i Bogenfse Faddere til Sognepræsten Hr. Christens Søn Adolph Christian i Vigersløf Kirke. S. A. bemærkes det i Vigersløf Kirkebog, over hvilke Afvøde der ved Begravelsen „ikke blev ringet.“

S. A. den 30 Aug. holdt Fru Jde Rathlauff (fra Langefse) Sognepræsten i Sønderfse Hr. Knud Krags Søn Peder til Daaben.

1694 i Mai blev Hr. Bastian Friis (Capellan i Bogenfse) hans Datter Anne Kirstine begravet i sft 7de Aar.

S. A. den 5 Sept. ere hæderlig og høilærde Mand Mag. Rasmus Brun, Sognepræst til Klinte og Grindløse, og vdd=

elstende Mo Anna Lucia Hansdatter Hujum sammenviede i Vogense Kirke.

S. A. den 15 Febr. bleve min (S: Sognepræsten i Guldbergs) hjertekjære Søster Berthe Hjort og velsornemme Karl Mads Pattersen, Ridefoged og Forvalter paa Dvigholm, her i mit Huus (altsaa i Raalsbøve) viede.

S. A. den 6 Aug. blev i Meilby Kirke nedfat min (S: Sognepræsten i Silbys) egen sal. Søn, som den 4 s. M. var dødsfødt. S. A. den 21 Decb. ere Rytteren Johan Frederich Buttenshøn og Corporal Lychtensteins Datter Anna Margrethe Sandsteen i Meilby trolovede og viede den 13 Febr. 1695 i Meilby Kirke.

S. A. den 5 Jan. døde Sognepræsten i Haarslef Mag. Karstens Hustru Mette Worm i sit 28de Aar (Bloch 1 Pag. 667, jfr. 1695). S. A. den 20 Mai bar Inger, Fruens Pige paa „Elbid,“ et Barn fra Mosegaard i Haarslef Kirke.

S. A. den 15 Nov. blev Regimentsfriveren (i Maderup) hans Søn Christian Frederik i Særslø Kirke døbt, og blandt Fadd. vare Hr. Amtmand Waldendorf paa Høfsegaard og Hr. Christen med Hustru i Vigerslef. S. A. bleve Peder Andersen og Hustru publice absolverede i Særslø Kirke, fordi deres Barn druknede i deres Gaard=Huus.

S. A. den 19 Decb. viede daværende Sognepræst i Haarslef og Provst i Vendsherred Mag. Jørgen Karstens sin Biskop Dr. Th. Ringo og Jomfr. Birgitte Balslev i Frøugde Kirke (Bloch 1 Pag. 172).

S. A. Dn. Reminiscere bar Sophie (Capellanens) Hr. Jbbis et Barn fra Fastrup i Vigerslef Kirke. S. A. Dn. Judica holdt Lieut. v. Verdens Frue et Barn fra Haffted til Daabs ibid. S. A. den 20 Mai var Msr. v. Støchens Barn fra Langese i Vig. Kirke, og Fadd. vare Baron Put=

busch paa Rjörup, Amtmand Walchendorf, „Jens Dyré,” Junker Frederik Holst og Major Lams Frue. S. A. Fredagen den 22 Juni blev i Vigerslef Kirke begravet hviædle og velbaarne Hr. Adolph Hans v. Holsten, kgl. Justits- og Hofraad, Herre til Gjeldstov og Langesø, 64 Aar gammel (jfr. Aug. 3, 1, 148). S. A. den 27 Novb. vare Faddere til Degnens Barn i Vigerslef velædle Hr. Regimentsquarteermester Niels Hansen, Hr. Ib Barsob, vor dydædle Præstekone, Ane Bangs paa Margaard (jfr. 1693) ic. S. A. Dn. 1 adv. blev begravet ibid. en stakkels „Dreng” fra Tverslov, som var „20 Aar gammel.” S. A. blev i Vigerslef Kirkebog anmærket, ikke blot over hvem der „ikke blev ringet” ved Jordspaaakastelsen, men ogsaa hvo der blev lagt i de Fattiges Jord. S. A. vare der 12 flere Døde end fødte i Vigerslef Sogn.

S. A. den 2¹ døde i Odense Dr. Jacob Seeman, Medicus practicus sammesteds, i sin Alders 68 Aar; han havde fordem været Eiermand og Besidder af Markgaard (i Vigerslef S.) udi Fyen, men siden boet der i Byen paa 10 Aars Tid in re angusta (Bircherods Dagbog, jfr. Aug. 3, 1, 128).

S. A. den 3¹ om Aftenen stod (en af Rugaards Eieres) Grevinde Wedels Liigbegængelse i Wedelsborgs Capel. Oberstlieut. Jens Steen Sehsted parenterede over hende paa Lydst, og Sognepræsten til Husby Menighed Hr. Broder Brodersen Riisbrich holdt en Liig-Sermon for Alleret paa Dansk (Birch. Db., jfr. Aug. 3, 1, 172).

1695 den 27 Marts bleve Jørgen Henriksen Weberlinck og Maren Hansdatter i Bogense Kirke copulerede.

S. A. Dn. Judica stod en Pige, som havde tjent paa Enggaard, aabenbare Skrifte i Sandager Kirke og udlagde

Ladefogden *ibid.*, som ogsaa, — dog først **Dn. 22 Tr.**, — i samme Anledning blev striftet. **S. A. Dn. Palmarum** var Ditlev Ridesfoged af Enggaard Fadder til et Barn fra Bøgelund i samme Kirke; og han kaldes senere, — nemlig **s. A. Dn. post. Nativ. Christi**, da han atter tilligemed Urtegaardsmanden *ibid.* var Fadder til et Barn fra Raarskov, — Ditlev Withardt, Ridesfoged paa Enggaard.

S. A. Dn. 1 p. Epiph. bar Afsesfor Knughøns Datter paa Sandagergaard Sandagermøllers Barn i Gilby Kirke. **S. A. Dn. 6 p. Tr.** blev min (3: Sognepræsten i Gilbyes) allerkjæreste Hustru efter haard og stor udstanden Nød forløst med en dødsfødt Søn, som Tirsdagen efter 3: den 10 Sept. i Meilby Kirke blev begravet; men Natten mellem Torsdag og Fredag (altsaa mellem 12 og 13 Sept.) er min allerkjæreste Hustru Gjertrud Lauridsdatter Hjorth sagte og sødelig i Herren hensovet i hendes Alders 39 Aar og derefter den 19 Sept. i Gilby Kirke hæderligt begravet og næste Dag efter med anseeligt Følge i Begravelsen i Meilby Kirke nedsat. **S. A. Dn. 24 p. Tr.**, „da Gudstjenesten var endt,“ blev et uægte Barn døbt i Meilby Kirke, hvis Moder udlagde en Karl, „som skal have lagt Vind paa Barnet“ paa Veien mellem Odense og Nyborg, og som af Dvinden før eller siden aldrig er enten hørt eller seet.

S. A. den 17 Jan. blev den hæderbaarne, dydædle og gudselstende Matrone Mette Worm, Mag. og Provst Jørgen Carstens sal. Kjæreste, i hendes 28 Aar i Haarslef Kirke begravet. **S. A. den 25 Jan.** blev velbyrdig Mogens Raas paa Aagaarde i samme Kirke begravet (jfr. Rug. 2, 2, 31; 3, 1, 151-52). **S. A. Dn. Jubilate** holdt Amtmand Walchendorfs Frue paa Hølsegaard et Barn fra Verbetthuus og fort efter et Ditto fra Hølse til Daaben i Haarslef Kirke.

S. A. Dn. 23 Tr. blev Daniel Buschs Datter Helle Sophie paa Lychieborrig ført til Haarslef Kirke, og da det alt var hjemmedøbt, blev der læst over det ved Daaben, hvor Amtmand Walchendorfs Frue paa Holfsegaard (o: Kirstine Kruse, gift med Henning Walchendorf til Klingstrup) holdt det frem; og blandt Fadderne vare Amtmand Walchendorf paa Holfsegaard, Jens Diure og hans Frue paa „Elved“ ic. (Bemeldte Daniel Busch, hvis Kone hed Thyre, nævnes forresten allerede 1697 som bosat i Bogense, jfr. 1709).

S. A. den 6 Novb. blev Regimentskriveren fra Maderups Søn Rasmus baaren til Daabs i Særslø Kirke af Amtmands (Walchendorfs) Frue paa Holfsegaard.

S. A. den 13 Marts bar Sophia (Capellanens) Hr. Jøbes Styttens Barn fra Togerød i Vigerslef Kirke. S. A. Dn. Cantate blev en Pløge paa 8 Aar fra Bislef begravet, og blev der hverken prædiktet, sfunget eller ringet; dog blev Jorden betalt. S. A. 3die Pintsedag blev et Barn fra Rue ibid. begravet, og blev hverken prædiktet eller sfunget, men derimod ringet. S. A. Onsdagen før Dn. 5 Tr. holdt velædle Commissarius's Frue Maren Bangs i Odense et Barn fra Margaard til Daabs i samme Kirke. S. A. Dn. 18 p. Tr. holdt Pofvel „Tingskriver's“ Datter i Andebøll et Barn fra Trafn til Daabs ibid. S. A. den 27 Novbr. holdt Jomfruen (o: Frøken v. Holst) paa Fangesø (Capellanens) Hr. Jø Barfods Søn til Daaben, hvis Fadd. vare Mfr. v. Støcken fra Fangesø, Peder Brandt, Skolemester i Præstegaarden ic.

S. A. tog det en Forandring med Rytterindquarteringen omkring paa Landet; thi istedetfor Rytterne i de saakaldte Ryttergaarde fra 1670 af vare blevne underholdte af den Bonde, i hvis Gaard de vare indquarterede, blev det nu be-

falet, at Bonden vel skulde bekoste sin Rytters Underholdning, men Rytteren derimod selv besørge samme (Mandix 1 Pag. 487, 676=77) og altsaa holde sin egen Huusholdning, men paa Bondens Bekostning. Derfor hedder det ogsaa fra Haarlef Sogn, hvor der især vare mange Ryttergaarde 3: Gaarde med nogle for Rytterens Familie indrettede Fag Huus (i den store Gaard i Farsbølle, som endnu kaldes Corporalsgaarden, en Corporal, i Skovsgaarde, hvor Kroen er, en Dvarteermester, i Diget en Jændrik o. s. v.), at Bønderne maatte forsyne dem med alt fornødent Huusgeraad ja! endogsaa med Fade, Skaaler og Siekar, imod at de skulde svare til Løjet og vedligeholde samme.

1696 klages der allerede over Dyretid i Landet (Aug. 3, 1, 156), og da var Capitelstarten dog kun for Aug 12 Mk., Byg 8 Mk. og Havre 4 Mk. 8 sk., hvorimod den i de 3 paafølgende Aar var i en stærke fremstridende Stigen.

S. A. den 4 Jan. blev Rector Scholæ Dsve Hansens Søn Jørgen Christian holdt til Daabs i Bogense Kirke, og blandt Fadd. var Christian Pedersen Tolder ibid.

S. A. den 7 Febr. blev Rector Dve Hansens Hustru indlæst i Bogense Kirke. 1)

S. A. den 16 Marts er hæderlig Matrone Rebecca, Hr. Anders Chelborfs i Bogense, efter megen udstanden Sygdoms Møic i Kirkens Chor i sit 63 Aar begravet.

S. A. den 21 Aug. blev Jørgen Wederkincks Datter Berethe Kirstine i Bogense Kirke frembaaren af Oberstlieut.

1) Bemeldte Dve Hansen (Gulberg) var dog egentlig den Tid endnu kun Hører i Bogense, medens Capellanen Bastian Friis var den egentlige Rector; men ved dennes Forskyttelse 1698 blev Gulberg baade Capellan og Rector, see Aug. 3, 1, 138, 162.

Sesheds Frue, ²⁾ og blandt Fadd. vare Lieut. Ud fra Brandholt og Jomfr. Sidsel Parøbjerg.

S. A. Dn. Esto mihi ere Christen Andersen „Spillemand“ og Ane Knudsatter af Kjerby i Skouby Kirke copulerede.

S. A. Dn. Exaudi bar Ritmesterens Frue af S. Esterbølle en Corporals Barn i Meilby Kirke.

S. A. den 11 Aug. vare Hr. Hans Bang i Særsløf og Hr. Jacob Hjort i Raalsbøve Fadd. i Haarsløf Kirke til Jens Rasmusens Barn paa Lyshisborig.

S. A. fød en Pige fra Kosterløf aabenbare Skrifte i Særsløf Kirke og udlagde til Barnefader en Karl, hun ikke kjendte, men som besøv hende, der hun var hos Kræet paa Kosterløf Mark, hvor han voldtog hende. S. A. den 4 Marts bleve ærlig, velagt og „mandhaftig“ Karl Peder Jørgensen, som har sit Qvarteer i Hemersløf, og ærlig og gudfrygtig Qvinde Maren Rasmusdatter ibid. i Særsløf Kirke trolovede. (Han var, som af det Følgende erfares, Rytter, og 1708 nævnes der ligeledes 2 „mandhaftige“ Karle, hvoraf den ene var Cüracerer).

S. A. Dn. Tr. var Hr. Knud i Sønderlø Fadder til et Barn fra Amager i Bigersløf Kirke. S. A. Dn. 8 p. Tr. blev (Sognepræstens) Hr. Christen Andersen Holms Søn Frederik Christian holdt til Daabs ibid. af høiædle og velb. Jomfr. Ane Margrethe v. Holst paa Langelø, og Fadd. vare Regimentsqvartermester Niels Hansen, Hr. Knud i Sønderlø og hans Kone ic. S. A. Dn. 16 p. Tr. bar den høiædle og velb. Jomfru fra Langelø (see supra) en Estrøders Barn

²⁾ Mette Sophie Parøberg (ifr. 1709). Jens Steen Sesheds Frue.

fra Rue i samme Kirke, og Fadd. vare vor dydædle Præstefone, Hr. Knuds Kjæreste i Sønderfø o. s. v.

1697 var der Dyrtid i Landet og Capitelstarten for Rug 17 Mk., Byg 9 Mk. 8 ß. og Havre 6 Mk. 8 ß.

S. A. Dn. 1 p. Epiph. blev Skolemester (o: Rector) Ove Hansens Søn Dines holdt til Daaben i Bogense Kirke af Oberstlieut. Sehesteds Frue. (Forresten er der fra 1697 til 1710 i Bogense og Skouby Kirkebog aldeles Intet antegnet).

S. A. den 18 Jan. blev Assessor, Hans Knudhøen (til Sandagergaard) hæderligt hensat i Sandager Kirke i hans Alders 66 Aar, og prædikede velbaarne Hr. Biskoppen (over ham).

S. A. den 3 Marts døbte Hr. Jacob Hjort fra Raalshave i den egentlige Sognepræstes Fraværelse et Barn i Gilby Kirke. S. A. den 15 Mai blev vor (o: Sognepræsten i Gilby, som altsaa maa have giftet sig igjen, jfr. 1695; thi han nævner allerede sin Kone Dn. 15 p. Tr. og Dn. 4 adv. 1696) Datter født og næste Dag af (min) Broder (o: Svoger) Hr. Jacob i Raalshave hjemmedøbt og kaldet Gjertrud Maria, hvorpaa hun den 21 Juni i Gilby Kirke for Herren til sin Daabs Confirmation blev fremsillet; Hr. Anders i Bogense forrettede Alting. Barnets Mormoder bar det, og Fadd. vare Mag. Mads Hvid, Hr. Frederik Hjort, Lauris Pedersen (Hvid) paa Dregaard og hans Datter, Mette Bang, Dorthē Boneventureæ ic. S. A. Dn. 23 p. Tr. blev Urtegaardsmanden paa Enggaard hans Barn (fordi det var født i Sandager Dvermølle) døbt i Gilby Kirke, baaret af Fru Landorf, og blandt dets Fadd. vare Ditlev Withardt, Foged paa Enggaard, Hans Frederichsen, Præceptor i Raalshave, Niels Bang, Studios. *ibid.*, og min

(3: Sognepræstens anden) Kone „Berthe Catharine Hansdatter“ (Hem).

S. A. pridie Fest. epiph. blev Hr. Hans Nielsen Bang, Sognepræst i Særslø og Provst i Skoubyherred, begravet an. æt. 53. S. A. den 25 Juni blev hæderlig og vellærd unge Mand Stud. Claus Hanssen, født i Høyerup, som informerede Sgr. Regiments skriver Søren Seirup i Maderups Børn, begravet *ibid.* an. æt. 22.

S. A. Dn. 1 p. Tr. holdt velb. Jomfru Korf paa Østrupgaard Smedens Barn i Vigerslø til Daabs *ibid.*, og Oberstindens Pige paa Østrupgaard gif hos. S. A. Dn. 11 p. Tr. holdt en Corporals „Frue“ en Rytters Barn fra Taagerød til Daabs *ibid.* S. A. den 27 Septb. bleve *ibid.* copulerede Jesper Nielsen Bro, Sognefoged i Hesselager, og Johanne Hansdatter Thule (formodentl. Datter af Sergeant Tullius, der nævnes *ibid.* Dn. 26 p. Tr. 1701). S. A. Dn. 23 p. Tr. holdt Fruens Pige paa Langesø Skyttens Barn fra Taagerød til Daabs *ibid.* S. A. Dn. 1 adv. bar vor dydædle Præstekone et Barn fra Fastrup *ibid.*, hvis Fadd. vare Hr. Ib Barfod i Fastrup, Peder Brandt, Skolemester i Wislø Præstegaard, og hans Discipel Anders Broholm *ibid.* ic. S. A. vare der i Vigerslø Sogn fødte 22 og døde 26, nemlig 11 Gamle og 15 Unge, og af de 15 Unge vare de 12 omkomne i Børnekopper.

1698 var Dyrtiden fra de 2 foregaaende Aar tiltagen, og Capitelstarten var for Aug 18 Mk., Byg 10 Mk. og Havre 6 Mk.

S. A. blev Capellan og Rector i Bogense Hr. Sebastian Friis Sognepræst i Rjerteminde (Aug. 1693), og ham succederede i Bogense Hr. Ove Guldberg (*ibid.* 1698).

S. A. Dn. 2 p. Epiph. blev velædle Lieut. Christian Hof-

ves Søn Jørgen Patrik holdt til Daaben i Stouby Kirke af velædle Ritmester Holst i Dre hans Frue; Fadd. vare velædle Lieut. Ud paa Brandholt, hæderlige og vellærde Jacob Hansen Sperling fra Bogense, Sgr. Albret Friis paa Harriflesgaard 2c. S. A. Dn. 6 p. Pasch. holdt „hæderbaarne Mø“ Jde Hansdatter paa Harriflesgaard en afdanket Soldats Barn til Daaben i samme Kirke.

S. A. den 4 Jan. blev min (o: Sognepræsten i Guldbergs) sal. Moder Maren Clausdatter, sal. Hr. Rasmus Møns, som om Michaeli kom hid til mig og 3 Juledag „tilforn“ (altsaa 1697) meget sødelig og sagtelig i Herren hensev, hensat meget hæderligt her i Guldberg Kirke i min Begravelse og siden forflyt til Medelby til hendes egen Begravelse. S. A. Dn. 8 Tr. vare velædle Afsesfor Landorff paa Sandagergaard ¹⁾ og hans velædle Frue, Mfr. Nicolai Wind og Mfr. Ditlev Withardt Fadd. til et Barn fra Naarstov i Guldberg Kirke. S. A. den 27 Septb. blev velb. Hr. Afsesfor Landorffs Søn fra Sandagergaard i Sandager Kirke initieret, og blandt Fadd. Bispenden fra Odense.

S. A. den 10 April blev paa Meilby Kirkegaard begravet et lille Pigebarn paa 3 Aar, som var en Tiggerquindes fra Otterup, og som var død for hende paa Veien mellem Julerup og Svenstrup, hvorfor det blev besigtiget af 2 Mænd og 2 Koner, men ingen skadelige Tegn kjendte eller fundne paa det. S. A. den 28 Novb. blev i Gilby Kirke fremstillet vor (o: Præstefolkenes) lille Søn, som den 14 Octb. var født

1) Afsesfor Broder Landorff eiede egentlig Billesballe, men maa have været i Slægt med Sandagergaards 1696 afdøde Eier, Afsesfor Hans Knudsen, der kalder Prof. theol. i Odense Knud Landorff sin Svoger; Hofm. F. 5 Pag. 455, 306-9; jfr. Rug. 3, 1, 165.

og næstkommende Mandag af Hr. Jacob Hjort i Raalshave hjemmedøbt og kaldet Jacob; hans Mormoder „fra Asperup“ bar ham, og Fadd. vare Mag. Mads Hvid af Odense, Lars Pedersen (Hvid) paa Dregaard, Bonaventura Dahlman, Rebecca Dahlman og Barnets Møster Catharina.

S. A. bar Lieut. Kaasts Frue paa Holsegaard (jfr. Aug. 2, 2, 31) et Barn i Haarslef Kirke (paa hvilken Egn det saabel i dette som endeel af de foregaaende og efterfølgende Aaringer ret vrimler af Ryttere, Trompetere, Marqventere, Korporaler, Qvarteermestere, Cornetter, Lieutenanter (blandt hvilke en, der laa i Qvarteer i Gambby, hed Rabuse), Ritmestere (f. Ex. Holst, der først laa i Qvarteer i Dre og siden paa Aagaarde), Oberstlieutenanter (f. Ex. v. See, som var indqvarteret i Nellerød 1690) ic. ic.

S. A. den 28 Juni bleve hæderlige og vellærde Mand Hr. Christian Broderus Bircherød, Sogneherre til Særsløf, og Else Cathrine Hansdatter Bang copulerede. S. A. den 16 Juni blev Regimentsfriveren i Maderups Søn Hjere holdt til Daaben i Særsløf Kirke.

S. A. den 14 April blev Sognepræstens Barn i Wisløf Frederich Christian christnet, og blandt Fadderne Lieut. Dyre til „Elved.“ S. A. den 6 Juli var (Capellanens) Hr. Ib Barfods Barn af Fastrup i Vigersløf Kirke, hvor vor dydædle Præstefone holdt det til Daabs, og hvor Peder Brandt, Skolemester i Præstegaarden, var iblandt Fadderne. S. A. Dn. 17 p. Tr. holdt Fruens Pige paa Langesø et Barn fra Nyfæste til Daabs i den samme Kirke.

S. A. den 28 Jan. døde Sognepræsten i Sønderføes Kjæreste (?) 42 Aar gammel (men han maa i dette Tilfælde endnu f. A. have giftet sig paany, siden han allerede den 10 Mai 1699 havde en Søn i Kirke).

1699 var de 3 foregaaende Aars Dyrtid flegen til det Høieste, den dennessinde naaede, idet Capitelstarten for Rug var 23 Mk., for Byg 12 Mk. og for Havre 6 Mk.

S. A. Dn. 5 Tr. blev Degnen Villum Jensen i Skouby hans Datter christnet og baaren til Daabs af velb. Jomfru Parsberg i Bogense, og blandt Fadd. vare Hr. Hans Ringo i Fuglevig og Provsten Hr. Anders Chelborfs Datter Ane Sophie af Bogense. S. A. den 2 Nov. blev vores høilovlige salige Konge Kong Chr. 5 begravet, og hans Liigtæxt forklaret i Skouby ligesom i alle Rigets Kirker. Erord. Begrædelsens 5te: vort Hoveds Krone er affalden ic. og Tæxten 1 Kong. 2, 1-4.

S. A. den 11 Jan. vare velædle Hr. Assefor Randorph, Hr. Erik Hvid i Edelby, Ditlev Witthardt, Ridefoged paa Enggaard, min (o: Sognepræsten i Guldbergs) Kjæreste Mette Bang og Madame Ane Elsebet v. Stycken paa Enggaard ¹⁾ Fadd. til Skyttens Søn fra Bogelund i Sandager Kirke. S. A. den 22 Febr. havde Mathis „Gartner“ af Enggaard et Barn i samme Kirke (saa at altsaa denne tydske Benævnelse allerede da havde begyndt at fortrænge vort indenlandske „Urtegaardsmand“ eller „Podemester“).

S. A. Dn. 1 p. Tr. bar Madame Randorphs Pige paa Sandagergaard et Barn fra Meilby, og Urtegaardsmanden paa Enggaard stod Fadder. S. A. den 11 Juli blev i Eilby Kirke begravet min (o: Sognepræstens) liden Søn Jacob Eriksen, som var 38 Uger gammel; „hans Dine ere luffede for meget Dndt.“ S. A. den 11 Oct., som var Maanedes-Bebedag (et Udtryk, der jævnlig og flere Gange om Aaret

1) formodentlig en Søster til Enggaards Eier Etatsraad Ehrenshilbs Frue Anne Margrethe v. Støgen.

eller til forskellige Lider af samme forekommer), har Præstefonen et Barn fra Meilby, og Fadderne vare Hr. Christen i Bislef, Hr. Christian Bircherod i Særlesf, Urtegaardsmanden paa Enggaard og Mette Hr. Jacobs i Raalshave. S. A. den 2 Nov. blev efter kongl. allernaadigst Befaling allerunderdanigst holdt Klage-Sermon saabel i Gilby som i Meilby Kirker over sal. høilovlig Kong Chr. 5.

S. A. Nytaarsdag var Lieutenant Diure „paa Elvid“ Fadder til et Barn fra Bierne i Haarslef Kirke. S. A. Dn. Trinitatis holdt Jomfru Diure paa „Elvid“ et Barn fra Lykkegaard til Daabs i samme Kirke. S. A. Dn. 13 p. Tr. holdt Fruens Pige paa „Elved“ et Barn fra Mosegaard til Daabs ibid. S. A. den 21 Sept. giftede Sognepræsten i Haarslef Mag. Karstens sig med Catharina Magdalena Lundt (Blod 1 Pag. 667), og s. A. den 18 Nov. blev han kaldet til Stiftsprovst i Fyen, Sognepræst til S. Knuds Menighed i Odense og Provst i Odenseherred (l. c. Pag. 657).

S. A. den 16 Juni blev Sognepræsten i Særlesf Hr. Christian Broderi Bircherods Datter Sille holdt til Daabs, og s. A. den 3 Nov. blev vor sal. Konge Kong Chr. 5 af høilovlig Ihukommelse nedsat i Roskilde Domkirke, og blev endog holdt Liigpræken i Særlesf Kirke og ringet fra Kl. 11 til Kl. 1.

S. A. Dn. Misericord. bar Fruens Fædebordspige paa Langesø et Barn fra Rue i Vigerslef Kirke. S. A. den 8 Aug. var Sognepræstens Søn Gregorius Philip i Kirke ibid.; vor høiædle og velb. Jomfr. Anne Margrethe Holst paa Langesø holdt ham over Daaben. S. A. Dn. 14 p. Tr. bar Huusholderfken paa Enggaard et Barn fra Morudgaarde ibid., og Else Fædebordspige paa Langesø stod hos. S. D. bar Madame Vest paa Margaard Møllereus Barn fra Mar-

gaard's Mølle i samme Kirke. S. A. Dn. 15 p. Tr. var Hr. Knuds Kone i Sønderfø Fadder til et Barn fra Amager ihid.

S. A. den 10 Mai blev Sognepræsten i Sønderfø hans Søn Christian døbt.

1700 blev Sognepræsten i Bogenſe Hr. Anders Jacobsen Cheldorf, ſom tillige var Provſt i Skoubyherred, creeret til Magiſter (Aug. 3, 1, 16).

S. A. blev Hr. Knud Klarschov (ſom havde været Collega i Nyborg Skole) i Hr. Dve Guldbergs Sted (ſom ſ. A. blev Sognepræſt i Barret, jfr. Aug. 1698) Capellan og Rector i Bogenſe, ſom han var til ſin Død 1733. Han var født paa Klarskov ved Kjerteminde, ſom hans Fader Oluf eiede; han var 3 Gange gift: 1) med Ane Marie Hjort fra Skamby, 2) med Forſtanderens Datter i Wartov, Susanne Magdalene Kjeldsdatter (ikke Keldorf, ſom Bloch figer), og 3) med ſin Huusholderſke Bodild Kirſtine Andreasdatter (ſom Bloch kalder Jensdatter). Hans ene Søn Lars Hjort Klarskov blev Sognepræſt for Mangleby i Sjælland; den anden Oluf var Famulus hos Biſkop Herſleb i Dpflo, og Datteren Ane Marie blev gift med Lieutenant Hag.

S. A. udnævnedes Mænd til at ligne paa Borgerne i Bogenſe de kongelige Skatter, ſom da beløb i Conſumptionsſtat 533—,,—7, i Rogkſtat 200 Rdl. og i Baadsmandsſtat 192 Rdl. eller 24 Rdl. for hver af de 8 Baadsmand.

S. A. ſkæbner Ehrenſchild paa Enggaard Tolderen Chriſtian Pedersen i Bogenſe, fordi han havde haft Ehrenſchilds Parter af Aebø i Poſſeſſion og Brug (ſee Aug. 1698) og ikke ſvaret aarlig Afgift deraf, hvilken ialt kunde beløbe ſig til 198—1—,,. Hertil ſvarede E. Pedersen, at han flere Gange og ſfær 1697 havde forlangt Ehrenſchilds Part af-

pælet; men da denne stedsse havde nægtet det, saa havde han ladet saa Meget ligge uafbenyttet, som Ehrenschilds Part kunde være. Dog — Bysfogden domte, at da der ikke var skeet lovlig Rebning og Deling, saa burde han betale det Forlangte. Nu fordrede Tolderen Synsmænd udnævnte, og disse bevidnede, at Tolderen ikke havde haft det Halve af Den i Brug, hvis Lodseiere den Tid vare Ehrenschild, Tolderen, Mester Bruun, Præst i Klinte, Bogense Kirke og Hr. Johan (?: formodentlig Præsten i Næraa, altsaa enten Johan Jørgensen, der nævnes som saadan 1688, eller Johan Ludvigsen Struch, der nævnes 1706).

S. A. eiede Låsen paa Harriglesgaard endnu alt sft 1697 og 98 omtalte Strøegods; imidlertid vedblev Etatsraad Rasch endnu som før at have Deel i Hovedgaarden (jfr. Aug. 1697); og derfor hedder det ogsaa i Skouby Kirkebog, at s. A. Dn. 15 p. Tr. blev Politimester (Rasches) Ladefoged paa Harriglesgaard udlagt til Børnesfader i samme Kirke.

S. A. blev Eieren af Sandagergaard Hr. Nicolaus Windh gift med Margrethe Catharina v. Hoppen (Giesf. 3 Pag. 388 L.) S. A. bortfæster han en Gaard i Skamby og s. A. Kongetienden af Sullested S. i Baagherred til Sognemændene (Arch.).

S. A. blev Sognepræsten i Guldberg og Sandager Jacob Hjorth Magister (Aug. 3 Pag. 116). S. A. den 8 Jan. blev velb. Hr. Asesfor Landorphy Søn (fra Sandagergaard) initieret i Sandager Kirke og kaldet Jørgen. S. A. fer. 3 Nat. Chr. vare velb. Hr. Cancellieraad Windh, velb. Hr. Asesfor Landorphy, Msr. Withardt, Mad. Anna Elschen (?: A. Elisabeth v. Støchen paa Enggaard) og Else Cathrine Hr. Christians i Særleb Faddere til Gartnerens Barn i Enggaards Mølle.

S. A. Dn. Exaudi blev efter velb. og høiærværdige Hr. Biskoppens Ordre kastet Jord paa en Enke af Meilby, som havde hængt sig selv. S. A. den 28 Mai var vor (3: Sognepræsten i Gislbyes) lille Søn født, som d. 4 Juni af Provsten i Bogense blev døbt og kaldet Hans; hans Mormoder i Asperup bar ham. Fadderne vare velb. Hr. Næsessor Landorphy, Mag. Jacob i Raalshave, Ditlev Witthardt paa Enggaard, Provstens Kjæreste i Bogense og Barnets Møster Catharine „Hem.“

S. A. Transport fra Geheimeraad Reventlov, som daværende Eier, til Landraad Cay Rosentfrank (læs: Ranzau), hvorved han overdrager ham Dregaard og Gods samt Kirke o. s. v. (Gyld. Arch.); altsaa beholdt Reventlov ikke Gaarden til sin Død 1701, men overdrog den Aaret forud til sin Svigersøn, Landraad Cay Ranzau til Nienhuus.

S. A. (og ifølge Gravpladen d. 20 Sept.) blev min Farfader Bonde Simonsen født i Gilstov i Haarslef Sogn af fattige Huusmandsforældre, som neppe den Tid drømte om, at deres Søn i sin Tid skulde blive Borgemeister, Landsdommer, Justitsraad og Eier af 3 Herregaarde. I Kirkebogen hedder det nemlig: d. 20 Sept. 1700 blev Simon Bundefsen (i Gilstov) hans Søn Bunde døbt; Kirsten Degns holdt ham til Daaben, og Fadderne vare Apelone Pedersen og Anc Krokone her i Byen (3: Haarslef; altsaa, som det synes, aldeles ingen Mandsfaddere). S. A. d. 17 Dec. nævnes som Fadder til et Barn fra Lykkegaard i samme Kirke Regimentskriver Seerup fra Maderup og Herredsfoged Rasmus Holmer.

S. A. den 20 Oct. blev Regimentskriver (Søren Seerup af Maderup) hans Søn Frederik Christian holdt til Daabs

i Særlesf Kirke, og blandt Fadderne vare Hr. Christen af Wigerslesf og Hr. Erik af Ellby.

S. A. Juleaften døde Fru Jde Nathlau, Enke efter Adolf Hans v. Holsten til Gjeldsfv og Langesø, 56 Aar gammel og, som det synes, i saare slette Omstændigheder, men som endda maatte kaldes gyldne mod hendes 1684 afdøde Svigerfaders (see Rug. l. c.); thi da hun døde, befandtes Boets beholdne Masse med Gaard og Gods, Besætning og Meubler blot at udgjøre 8953 Rdl. 20 s. til Deling mellem 4 Sønner og 1 Datter; enhver Søn bekom altsaa 1989 Rdl. og Datteren 994 Rdl. Fredagen d. 14 Jan. 1701 blev ifølge Kirkebogen den høiædle og velbaarne og nu salige Fru Jde Nathlau til Langesø begravet; men hendes formeentlige Spøgeri spillede i lang Tid en Hovedrolle i Omegnens Overtro (see Rug. 1694).

S. A. Dn. Sexagesima blev en Kone i Skousgaard publice absoveret i Wigerslesf Kirke, fordi hendes Barn blev dødt i Sengen hos hende. S. A. den 10 Marts nævnes Forlovere ved en Troløvelse ibid. S. A. 2 Paasfedag bar Ritmesterens Pige i Peerstrup et Rytterbarn fra Logerød ibid. S. A. Dn. Cantate blev „Glaspusterens“ Barn i Iverskov sammesteds dødt. S. A. Christi Himmelfartsdag bar Sophia Amalia (Capellanens) Hr. Jbbis et Barn fra Fastrup ibid. S. A. Dn. 3 adv. bar vor dydædle Præstekone et Barn fra Fastrup, Degnekonen gif hos og Hr. Jb Barfod var blandt Fadderne.

S. A. saabelfom 1701 og 2 havde Grev Wedel til Wedelsborg, der ogsaa eiede Rugaard i Veslinge S., den ubehagelige Proces med sin Sognepræst i Husby (hvorom see Rug. 3. 1, 155).

S. A. kongl. Stadsfæstelse paa den Jord og Skov, som

ligger Osten og Sønder for Præstegaarden i Wisfenberg fra Pompeholle til Baadeng og opad Skaaret til Brodepill, som Wisfenberg Præstegaard tilhørende (Hofm. F. 5 Pag. 366-67).

1701 (eller 3) døde Sognepræsten i Bogense Mag. Cheldorf, som tillige var Herredets Probst (see Aug. 1677), og ham succederede Hr. Hans Christian Funch (see 1706).

S. A. Hjødede Præsten Bruun i Klinte til sin Kones Stif-fader, Tolderen C. Pedersen i Bogense, 2 Parter i Eble, nemlig en paa 1150 Rdl. og en paa 212—1—2; og f. A. blev endelig Aarb og Deling foretagen mellem Ehrenschild (til Enggaard) og Tolderen (i Bogense) paa bemeldte D.

S. A. var forresten Jørgen Wederkint Kjøbmand og Postmester i Bogense (Viesf. 2, 2, 351).

S. A. bortkæster Nicolaus Windh paa Sandagergaard som Cancellieraad et Boel i Høierup i Skamherred, 1 Gaard i Eilby og det Halve af Kjørupgaarden i Inslef Sogn.

S. A. (eller 1703) blev Mag. Jacob Hjorth, Sognepræst til Guldberg og Sandager, efter Mag. Andreas Cheldorf i Bogenses Død udnævnt til Herredsprobst (Aug. 3, 1, 34).

S. A. den 9 Mai blev velb. Hr. Cancellieraad Windh „til“ Sandagergaard hans liden Jomfru Margrethe Kirstine christnet i Sandager Kirke, og blandt Fadderne vare velb. Hr. Afsesfor Landorphy og velb. Fru Bispinde Lødberg. S. A. den 19 Sept. blev velb. Hr. Afsesfor Landorphy „paa“ Sandagergaard hans liden Jomfru Mette Kirstine christnet i samme Kirke, og hendes Fadd. vare høiædle og velb. Hr. Stats- og Justitsraad v. Ehrenschild til Enggaard, velb. Hr. Cancellieraad Windh til Sandagergaard ic.

S. A. den 31 Jan. blev paa Eilby Kirkegaard begravet Niels Nielsen, som døde paa Hjemveien fra Odense i Allese Broby, 72 Aar gl. S. A. Dn. 10 p. Tr. bar Lieutenan-

tens Kjæreste fra Sønderfø en Corporals Barn fra Meilby, og adskillige Ryttere vare Faddere.

S. A. den 29 Juli blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Anderses Datter Birthe Johanne døbt, blandt hvis Faddere Hr. Erik i Eilby. S. A. Dn. 18 p. Tr. holdt Forpagterens Hustru fra „Elbid“ et Barn fra Mosegaard til Daabs i Haarslef Kirke. S. A. den 7 Dec. blev Amtmand Raafes Frue Margrethe Cathrine Buchvald paa Aagaarde nedsat i hendes Begravelsessted i Haarslef Kirke.

S. A. den 27 Mai blev Sognepræsten i Særsløf Hr. Christian Broderus Bircherods Søn Hans Bang i Særsløf Kirke ført til Daaben.

S. A. den 14 Jan. blev i Vigerløf Kirke begravet den hoiædle, velb. og nu sal. Fru 3de Rathlau til Langefø. S. A. den 2 Marts blev ibid. begravet Hans Knudsen, Student, i Iverskøb, som var 44 Aar gl. S. A. den 11 Aug. blev ibid. begravet et Barn fra Fastrup paa 2½ Aar, som druknede i en Brønd, hvorfor Forældrene Dn. 23 p. Tr. stode aabenbare Skrifte. (Det var altsaa ikke blot for Høer eller for at ligge deres Børn ihjel, de stode aabenbare Skrifte, men ogsaa naar deres Børn gik til og druknede sig). S. A. den 14 Sept. blev sammesteds christnet Sognepræsten Hr. Christen Andersen Holms Søn Niels Arctander; Hildeborre, Hr. Hanses i Wisfenberg, bar ham, og hans Faddere vare Hr. Hans i Wisfenberg, Regimentskriveren og hans Kjæreste, Forpagter Mfr. Veiter Knøtter paa Langefø ic. S. A. Dn. 21 p. Tr. bar Hr. Erichs Kjæreste i Eilby en Stræbers Barn i Vigerløf. S. A. Dn. 25 p. Tr. bar vor dydædle Præstefone (Capellanens) Hr. Ib Barføds Søn Knud af Fastrup, og Fadd. vare Niels Pedersen Sylle, Præceptor i Præstegaarden, Mfr. Anders Mayer ibid. ic. S.

A. Dn. 4 adv. blev Niels Andersens Hollænders Barn fra Langesø sammesteds christnet.

S. A. (et Aar, der isvrigt var mærkværdigt for Landmanden ved Landmiliceindretningen og Bornebestyrelsens Ophævelse) blev den 16 Sept. Jens Dyres Enke Helle Margrethe Lyffes Datter Edel Rødbsteen Dyre paa Elved gift med Oberstlieutenant Henrik Juel.

S. A. døde Personsecapellanen i Wisfenberg Hr. Niels Arctander (Bløch 2 Pag. 343=44), og i hans Sted blev Hr. Hans Ringø Capellan (Pag. 344).

1702 indstævnedes Geheimeraad Cay Ranzau til Dregeraad saavel Cancellieraad Jens Lassen som Etatsraad Rast, begge som Eiere af Harriglesgaard, i Anledning af at Beboeren af Store Label havde nægtet at give Tiende saavel til Præsten som til Dregeraadens Eier, som Kirkepatron, fordi han paa stod, at Gaarden henlaa under Harriglesgaards Hovedgaardstart og altsaa var tiendefri; i hvilken Sag dog Herredsfogden domte, at Tienden burde udredes af samme, fordi det var beviisligt, at den alt i mange Aar havde været svaret af samme.

S. A. bortfæster Eieren af Sandagergaard Cancellieraad Windy en Bondegaard i Kile i Gilby Sogn med 2 Røds Græsning paa Lango. S. A. den 7 Juli blev velb. Hr. Cancellieraad Windy til Sandagergaard hans Søn Hans Frederich christnet i Sandager Kirke, og Fadd. vare velb. Hr. Stats- og Justitsraad Ehrenschild til Enggaard, velb. Hr. Assessor Vandorff og velb. Admiralinde Hoppen i Kjøb. S. A. fest. Michael. bar Anna Cathrine v. Stychen paa Enggaard ¹⁾ Jens Hollænders Barn *ibid.* S. A. Dn. 21 p.

¹⁾ formodentlig ligesom Anne Elisabeth v. Stychen (see 1699) en Sø-

Tr. var Niels Jensen, Ridefoged paa Sandagergaard, Fadd. til Skyttens Barn ibid.

S. A. 3 Pintsedag bar Ritmester Raabbes Frue et Rytterbarn i Meilby Kirke, og adskillige Ryttere stode Faddere. S. A. Dn. 23 p. Tr. stode et Par Egtefolk af Lunde aabenbare Skrifte i Eilby Kirke, fordi deres Barn fandtes dødt hos dem i Sengen.

S. A. Dn. 14 p. Tr. holdt Forpagterens Datter paa „Elved“ et Barn fra Stovsgaarde til Daaben i Haarslef Kirke.

S. A. Dn. Oculi bar Hr. Landorfs Frue paa Sandager et Rytterbarn i Særslø Kirke. S. A. den 3 April blev Regimentsfriserens (Søren Seerup i Maderups) Søn Hannibal Christian baaren til Daabs i samme Kirke af Grevinden paa Syndergaard; blandt Fadderne Grev Hannibal (Wedel), Baron Wilhelm Gyldecrone, Oberstlieutenant Gam, Ritmester Rabe, Fændrik Banner og Jomfru Birthe Raas. S. A. den 14 Juli blev Søren Jensens Barn af Esterbølle baaret til Daabs ibid. af sal. Jens Dyres Datter paa „Elved,“ som har tilægte en Capitain i Sjælland; blandt Fadderne vare bemeldte Capitain og Forpagterens Kone Clare Marie paa „Elved.“

S. A. havde Sognepræsten i Vigerslø Hr. Holm en ubehagelig Affaire med et Par Standspersoner af Menigheden, som er beskrevet i Aug. 3, 1, 3. S. A. Dn. Quasimodogeniti bar velbaarne Jomfru (v: Frøken Holsten)

ster til Enggaards Eier Etatsraad Ehrenschilbs Frue Anne Margrethe v. Støchen; og er det mærkeligt nok, at de alle 3 hed Anne. Tøvrigt blev den ovennævnte Ane Cathrine v. Støchen 1710 gift med en „Konsterefarende Karl“ Martinus Riisen (see infra).

paa Langesø en Stræders Barn fra Rue i Bislev Kirke, og velb. Joachim Frederich (Mathlov, jfr. 1705) var Fadder. S. A. Dn. 2 p. Tr. omtales atter Forlovere ved en Trolovelse ibid. S. A. Dn. 12 p. Tr. var Lieutenantens Frue i Sønderfø en Rytters Barn fra Togerød i samme Kirke.

S. A. eiede Borgemeesteren i Odense Jens Christensen Schouboe Margaard i Vigerslef Sogn (Atl. 6 Pag. 559), den han havde kjøbt af Dr. Med. Jacob Jørgensen Seemann (see Aug. 1690), og gav s. A. et Døbefad til Vigerslef Kirke.

S. A. udstedes til Grev Wedel, som den Tid eiede Mugaard, en Qvittling for en af ham, som Lehnspflicht, ved Kong Fred. 4des Thronbestigelse leveret Rødehest (Aug. 3, 1, 171).

Fra 1702 til 1719 er aldeles Intet indført i Sønderfø Kirkebog.

1703 kjøbte Cieren af Enggaard Ceremoniemester Martin Conrad Bierman v. Ehrenschild (thi det var ikke ham, men Faderen, der døde 1698, see Hofm. D. Nd. 3 Pag. 67) Huset Kjærbytoft i Skouby Sogn og var da Etatsraad.

S. A. d. 29 Jan. behagede det igjen min naadefulde Gud at lade min (o: Sognepræsten i Guldberge) vellige Huus-Sol nedgaae og gjøre det mørkt hos mig, da han ved min allerkjæreste, yndigste Husfrues, Mette Bangs, Bortkaldelse, i hendes Alders 53 Aar, satte mig i den bedrøvelige Enkestand til megen Graad og Græmelse. S. A. den 6 Febr. blev min hjertallerkjæreste, hæderbaarne, gudelstende og ærdyderige Matrone Mette Bang hæderligen ved høi anseelig Comitæt hensat i Guldberg Kirke. S. A. den 18 Juli blev velb. Hr. Cancellieraad Windy til Sandagergaard hans Datter Johanne christnet; blandt Fadderne var høi- og velbaarne Fru Stats- og Justitsraadinde (Ehrenschild) til Enggaard ic.

S. A. Dn. 2 Tr. stod Ladefogden paa Sandagergaard aabenbare Skrifte for Hoer, og hans „Dvind,“ som ogsaa tjente paa Sandagergaard, ligeledes Dn. 8 Tr. S. A. den 13 Nov. blev efter den alvise Guds Forsyn min (3: Sognepræsten i Guldbergs) lille Hjerterøstfjærestes, den dydædle og Gud høitælskende, da Jomfruis Johanne Frederica Badenhoupts og mit Bryllup høitideligen baade i heel høie og naadrige Personers Overværelse holden og stor Solennitet gjort af H. Exc. voris høigunstige Hr. Stiftamtmand, høi og velbaarne Diederich Schult, og høivelbaarne gode Geheimeraadinde; dem den gode al Naadsens Gud altid velsigne! S. A. den 28 Nov. bar Mad. Anna Elschen v. Styken paa Enggaard et Barn fra N. Esterbølle i Sandager Kirke.

S. A. den 21 Marts var ifølge Gilby Kirkebog den „5te Bededag i Faste.“ S. A. den 7 April bar Fruens Pige paa Sandagergaard N. Catharina Lystrup et Barn fra Kille i Gilby Kirke og Dn. 14 p. Tr. atter et Barn i Meilby Kirke. S. A. den 5 Dec. var en af de saakaldte Maanedes-Bededage. S. A. den 6 Dec. blev begravet et 21 Ugers gammelt Barn fra Lunde i Gilby Sogn, som blev fundet dødt mellem Moderen og hendes unge Mand den anden Nat efter deres Bryllup.

S. A. Dn. 4 adv. bar Sognepræsten i Gilby Hr. Eriks Kjøreste et Barn fra Farsbølle i Haarslef Kirke.

S. A. den 22 Jan. blev Sognepræsten i Særsløf Hr. Christen Brodersen Bircheroeds Søn Jacob holdt til Daaben i Særsløf Kirke.

S. A. Dn. 6 p. Tr. bar Madame Knøtters paa Langesø (altsaa den Peter Knøtters Hustru, der 1703 til 6 var Forvalter paa Langesø, Bloch 2 Pag. 12) Møllerens Barn fra Tverskov i Vigersløf Kirke. S. A. Dn. 15 p. Tr. bar

Jomfruen (J: Frøken Holsten) paa Langevej en Stræders Barn fra Rue ibid. S. A. Dn. 19 p. Tr. bar Mad. Vest paa Margaard et Barn fra Fastrup ibid.

S. A. døde Sognepræsten i Bispenberg Hr. Hans Christensen Maur (om hvem see Bloch 1 Pag. 315, 399; 2 Pag. 339-43 og Giesf. 2, 2, 200), og i hans Sted blev Capellanen Hr. Hans Ringo (see 1701) Sognepræst (Bl. 2 Pag. 344). Af s. A. har man en verificeret Copie af Kong Fred. 2dens Bevilling for Præsten i Bispenberg at græsse sit Dvæg over hele Sognets Grund (Hofm. F. 5 Pag. 367).

1704 maa der være foretagen en Hovedreparation med Bogenfse Byes Raadhuus; thi da bleve Omkostningerne, som vare anvendte paa Raadhusets, Seierværkets og Spirets Reparation, hvilke ialt beløb sig til 171—2—2, lignede paa Byens Borgere.

S. A. bortfæster Cancellieraad Windy til Sandagergaard en Gaard i Meilby paa 1—1—1; men samme Sommer døde han pludseligt, idet han havde paataget sig at bygge den ene Fløi af Gaarden (nemlig den vestlige i Borgegaarden) og her faldt ned af Stilladset, som Bygfolkene, der vare kjede af hans Paapasenhed, havde dannet som en Vippe. S. A. bortfæster hans Enke Margrethe Catharina Hoppe (en Datter af den 1693 afdøde Viceadmiral Ivar Hansen Hoppe, med hvem han 1700 var bleven gift) et Huus, som hun lader bygge i N. Esterbølle, og hvortil hun lægger $\frac{1}{4}$ af den øde Gaards Grund, neml. 1—3—3 med 2 Væsters Græsnings paa Langevej. S. A. bortfæster hun atter et andet Huus ibid. paa 8 Fag, som hun ligeledes lader opbygge og ligeledes tillægger $\frac{1}{4}$ af den øde Gaards Grund, nemlig 1—3—3; ligeledes en Gaard i samme By paa 5—5—3—1,

ditto en Gaard i Jullerup i Meilby S. paa 7—3—2— og en Ditto i Kosterfles i Særsløf S. paa 6—2—1.

S. A. den 14 Jan. blev Poul Nielsen af Bøgelund (i Sandager S.) begravet i sin Alders 35 Aar; og blev han dræbt af sin egen „Svend“ Niels Jørgensen hellig 3 Kongers Dag ad Aften, som strax rømte og forgyebes i mange Dage eftersøgtes. S. A. Fastelavns Søndag var Mad, Anna Elshen v. Stycken (paa Enggaard) Urtegaardsmandens Barn i Enggaards Mølle, og Fadderne vare Anna Cathrine v. Stycken, Ditlev Withhardt o. s. v. S. A. den 19 Marts blev Ernst Guul, som tjente hviædle og velb. Hr. Etats- og Justitsraad Ehrenschild til Enggaard for „Laqvet,“ i hans Alders 33 Aar begravet. S. A. Dn. 1 p. Tr. bleve et Par Egtefolk publice afsløvere i Sandager Kirke, formeldt deres Barn blev dødt fundet hos dem. S. A. den 5 Juni blev velædle og velb. Hr. Cancellieraad Windy til Sandagergaard efter foregaaende Parentation hæderligen hensat i hans Alders 27 Aar. S. A. den 6 Aug. blev hviædle og velb. Hr. Etats- og Justitsraad Ehrenschild til Enggaard hans Søn Carl Christen, og blandt Fadd. vare Hr. Baron Putbusch til Rjørupgaard, Hr. Etatsraad Key Borchert v. Stycken ic. S. A. Dn. 25 p. Tr. var Madame Anna Elshen (v. Stycken) Jens Hollænders Søn af Enggaard.

S. A. Dn. Reminiscere var Ritmester Raabbiis Jomfru (o: Frøken Datter?) et Rytterbarn af Meilby, som den anden Bededag i Faste ¹⁾ var hjemmedøbt. S. A. den 10

1) Om disse maanedlige Bededage see Forord. af 2 Sept. 1628 og især F. af 9 Febr. 1631, hvorved det befales, at ordinaire Bededage skulle holdes hver Fredag i Kjøbstæderne og paa Landet i Sovefognet den første Sogneondbag og i Anneget den anden Sogneondbag i hver Maaned.

Juli blev vor (3: Præstefolkene i Gilbyes) lille Datter født og den 15 hjemmedøbt af Provsten Mag. Jacob Hjort i Raalshave og kaldet Hedevig Sophie, da Provstens Kjæreste holdt Barnet; men den 21 s. M. offentlig fremstillet for Herren i Kirken og da baaren af høi velb. Friherrinde Warnsted til Jerstrup, som Barnet var opkaldt efter. Dets Faddere vare Hr. Anders i Haarslef, Hr. Knud i Bogense, Jørgen Weberkinch af Bogense, Laurus Pedersen (Hvids) Kone paa Dregaard ic. S. A. Dn. 13 p. Tr. bar Præstefolkenes Søster Ane Marie et Barn fra Lunde i Gilby Kirke. S. A. den 5 Dec. blev i Gilby Kirke begravet vor (3: Præstefolkene) liden Datter Hedevig Sophie, som den 2 Dec. salig i Herren hensov, „efter i 2 Dage og 1 Nat at have stridet for Himmerig.“

S. A. den 12 Marts holdt Anne Fruerpige paa „Elvig“ et Barn fra Mosegaard til Daabs i Haarslef Kirke, og Chresten Ladefogit paa „Elvig“ stod Fadder.

S. A. anstillede Sognepræsten i Særslø Christian Broderus Bircherød antiqvariske Undersøgelser her paa Egnen, hvis Resultat er aftrykt i Fyens M. Str. eller Alm. Saml. (Aug. 3, 1, 158). S. A. den 22 Juli blev Sognepræsten i Særslø Hr. Chrestens Datter Anna holdt til Daaben i Særslø Kirke.

S. A. skulde Sognepræsten i Vigerslø og Vestling Hr. Christen Holm være død og hans Søn have succederet ham (Giesf. 3 Pag. 264); men det er urigtigt (see 1713 og 14). S. A. den 27 Febr. var Hr. Knud i Sønderlø Fadder til et Barn fra Amager i Vigerslø Kirke. S. A. Dn. 6 p. Tr. bar velb. Oberst Ahlefeldts Frue paa Nørskov Skyttens Barn fra Togerød ibid., og Fadderne vare velb. Jomfru

Holst¹⁾, Jomfruens Pige Sidse Kirstine paa Lange sø 10. S. A. Dn. 13 p. Tr. bar Fruens Pige paa Nissegaard et Barn fra Elverød ibid. S. A. Dn. 16 p. Tr. bar vor dydædle Præstefone et Barn fra Margaards Mølle, hvortil Ladefogden og Urtegaardsmanden paa Margaard vare Faddere. S. A. Dn. 21 p. Tr. blev ibid. publice abfolveret en Kone fra Rue, for hun havde ligget sit Barn ihjel.

S. A. bortfæster Elvedgaards Eier Helle Margrethe Lykke, Jens Dyres Enke, en Gaard i Haarslef paa 4—6—2—2.

1705 blev Lysekronen med de 10 Arme i Karlecapellet giventil Bogense Kirke af den i det Foregaaende titomtalt Tolder Christian Pedersen (Hofm. F. 5 Pag. 305).

S. A. fik Medeieren af Harrislefsgaard Jens Lassens Søn, Capitain Hans Lassen, som siden arvede Gaarden, kongelig Tilladelse til at ægte Jomfru Ane Elisabeth Lassen, uagtet de i 2det Led vare hinanden beslægtede.

S. A. kjøbte Eieren af Enggaard M. C. B. Ehrenschild, som ved denne Leilighed kaldes Justitsraad (Skjøndt han allerede 1703 tituleres Etatsraad), Claus Rastes Anpart af Særlef Kirke.

S. A. blev Sognepræsten i Guldberg og Sand. Mag. Jacob Hjort, som tillige var Provst i Herredet, forflyttet til Dalum (Rug. 3, 1, 116), og i hans Sted Hr. Peder Dlusfen Klarskov beskiftet til Sognepræst i disse Menigheder. Han var sødt paa Gaarden Klarskov ved Kjerteminde og var en Broder til Capellanen i Bogense; han deponerede 1693 fra Nyborg Stole, blev 1694 Baccalaureus og 1705, som sagt, Sognepræst her paa Stedet. S. A. den 1 S. i Faste

1) Hun kaldes 1696 vor høiædle og velbaarne Jomfru Anne Margrethe v. Holst paa Lange sø; men fra 1707 kaldes hun stedse Froken.

bar velb. Jomfr. Ulrica v. Hoppen paa Sandagergaard Jørgen Høllænders Barn ibid. i Sandager Kirke, og Mfr. Witthardt samt Niels Jensen, Midefoged paa Sandagergaard, vare Faddere. S. A. den 26 Aug. bleve Mfr. Michel „Billedhugger“ og Ana Cathrine Dahler i samme Kirke copulerede. S. A. Dn. 16 p. Tr. fød en Pige, som tjente paa Sandagergaard, aabenbare Skrifte og udlagde Jørgen „Laqvæi,“ som tilforn havde tjent ibid., til Barnefader. S. A. Dn. 19 p. Tr. bar Ane Elschen (v. Stycken) paa Enggaard et Barn fra Smidstrup i Guldberg Kirke.

S. A. Dn. 2 p. Epiph. bar velb. Jomfru Ulbarica v. Hoppen fra Sandagergaard et Barn i Meilby Kirke. S. A. Dn. 20 p. Tr. blev et Barn fra Meilby begravet, som fandtes dødt hos Moderen i Sengen, hvorfor hun ogsaa Dn. 22 p. Tr. maatte staae aabenbare Skrifte. S. A. 3die Juledag bar Fruens Pige paa „Elvid“ et Barn i Gilby Kirke.

S. A. begynder Kirkebogen for Dre Sogn, og s. A. den 11 Jan. brugtes der allerede Forløbere ved en Troløvelse i dette Sogn. S. A. den 4 Marts blev Oluf Rasmussen „Laumand“ af Skoftrup begravet paa Dre Kirkegaard. S. A. den 8 Marts bar i Dre Kirke (Forpagterens) Lauriø Pedersen (Hvids) Hustru ¹⁾ paa Dregaard en Corporals Barn i Dre, og blandt Fadd. var Lieutenant Steelbom. S. A. den 15 Marts bar ibid. Hr. Andersfs Hustru et Barn fra Pifet (altsaa Forpagterens Søn paa Dregaard Hr. Anders Lauridsen Hvid, som da var Capellan og 1715 blev Sognepræst i Brenderup og Dre). S. A. den 16 Nov. bar Jom-

1) Denne Forpagter paa Dregaard Lauriø Pedersen Hvid var Svigerfader til min Morfaders Fader, idet hans Datter Anna Maria Lauriødatter (som var en Søster til Præsten Hr. Anders Lauridsen Hvid 2 Hefte.

fru (H)elle Helene Trolle paa Barbjerg ¹⁾ i Dre Kirke Hr. Andersis Datter (Dor)the fra Holse, og blandt Fadd. vare Hr. Erik Hvid i Gilby, Jørgen Børgesen paa Bubbeltaard og Elisabeth Sophia Trolle. ²⁾

S. A. Dn. Septuages. holdt en af Grevindens Piger paa Rugaard et Barn fra Laage til Daabs i Haarslef Kirke. S. A. den 16 Marts blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Andersens Søn Anders døbt. S. A. den 27 Juli bleve den høiagtbare og fornemme unge Karl Peder Rasmusen Wiis fra Haarslef og den ærbaarne, dydædle og gudselkende Mø Maricha Rabbus fra Gamby (formodentlig den der indqvarterede Lieut. Rabbuses Datter eller Søster) i Haarslef Kirke copulerede.

S. A. den 19 Oct. blev Sognepræsten i Særsløf Hr. Christen (Bircherods) Søn Jacob døbt.

S. A. blev Sognepræsten Hr. Christen Holm i Vigerslef Viceprovst i Herredet (Aug. 3, 1, 34). S. A. døde Capellanen Hr. Jb Barfod (jfr. Aug. 3, 1, 14), og i hans Sted blev Jens Bjerring Capellan (jfr. Aug. 3, 1, 128). S. A. den 27 Febr. blev nemlig (i Vigerslef Kirke Capellanen) Hr. Jb Barfod begravet, som var 59½ Aar gl. S. A. Dn. Reminiscere blev ihid. begravet velb. Jochum Frederic

i Brenderup og Dre) var gift med min Morfaders Faber, Sognepræsten i Skeby og Otterup Hr. Alexander Hansen (jfr. Giessting 2, 2, 168, 185).

- 1) En Datter af Berge Trolle til Troholm og Pernille Bilbe og altfaa en Broderdatter af Anne Trolle, Erik Bilbes til Kjarregaard, hvem den Tid Barbjerg tilhørte.
- 2) formodentlig den Foregaaendes Søster, der dog paa Hofm. Tab. blot kaldes Sophie.

Kathlau paa Langevej (formodentlig Enken Ida Kathlaus Broder), 52 Aar gammel. S. A. den 15 April bleve ibid. copulerede Hr. Peder Brandt (Capellan i Gjelsted, vid. infr.) og Karen Hansdatter i Amager. S. A. den 27 Mai blev ibid. kristnet Hans Thomesens Datter i Amager; Barnets Søster Karen, „Hr. Peders i Gjelsted,“ har det, og hendes Mormoder, Søster og Broder vare Faddere. S. A. Dn. 3 p. Tr. blev ibid. publice absolveret en Kone i Brebjerg, for hendes Barn blev fundet dødt i Sengen hos hende. S. A. Dn. 1 adv. har vor høiædle og „gunstige“ Jomfru (fra Langevej) ibid. et Barn (hvorfra siges ikke). S. A. døde i Vigerslev S. dobbelt saa Mange, som der bleve fødte, nemlig 25 Fødte og 50 Døde, hvoraf 23 Unge og 27 Gamle.

S. A. gjorde Grev F. W. Wedel den 13 Dec. sit Testament paa Rugaard (Rug. 3, 1, 172).

1706 var Hr. Hans Christian Funch Sognepræst i Bogenfse (see 1701).

S. A. blev der truffen en anden Fordeling af Tienden mellem Kirken og Præsten i Bogenfse end den, der hidtildags havde været (see 1715).

I Maren 1706 til 8 var der Strid mellem Byfogden A. Friis og Consumptionsforvalter J. Wederkink (hvis Broder Ulrich Sidster var Stempelpapirsforvalter) i Bogenfse, idet denne, paa Grund af at han var Postmester, vilde unddrage sig fra Deeltagelse i Byens Byrder med de andre Borgere, hvorfor ogsaa Kongen igjen fratog ham Postmesterembedet, da Byen meget vel kunde behjælpes sig med den hidtilværende Bipost. Under denne Sag oplystes en Deel med Hensyn til Wederkinks borgerlige Næring, hvilket atter giver endeel Oplysninger om Byens daværende Handel.

Kornmaalerbogen udbviste saaledes, at han 1706 havde udfstibet til Norge med M. Jensens Kreyert (∴ et Slags Skibe) fra Landet 145 Tdr. Rug og fra ham selv 45 Tdr. Rug og 200 Tdr. Malt; til en Skipper af Flensborg 400 Tdr. Malt og 6 Tdr. Byg; til Skipper Hans Mikkelsen 22 Tdr. Malt; til H. Richter af Frederik 84 Tdr. Malt; til H. Lorengsen 36 Tdr. Byg og til M. Sørensen 8 Tdr.; ialt 846 Tdr. Ligeledes 1707 til Th. Jensen 354 Tdr. Malt; til J. Jedin af Aabenraa 100 Tdr. Malt; til H. Richter 18 Tdr. Malt; til R. Henriksen af Flensborg 67 Tdr. Malt; til J. Jensens Skude af Odense 45 Tdr. Malt; ialt 575 Tdr., og i begge Aar 1430 Tdr. foruden en Ladning her og der i Byen, samt udfstibede Væbler o.s.v. Desuden havde han ifølge Sætolde-rens Beretning over, hvad han i disse Aar havde fortoldet, 1706 udfstibet paa Norge 90 Tdr. Rug, 200 Tdr. Malt, 2 Tdr. Gryn, $3\frac{1}{2}$ Skpd. Flesk, 200 Al. hjemmegjort Værrød; og derimod fra Christiania modtaget 200 Granboer (∴ Gran- fjælle), 2 Tylt enkelte Tolvalinger, 2 Tylt Tialinger, 100 Straalægter og 2 Favne Birkeved; dernæst udfstibet paa Norge 120 Tdr. Malt, 30 Tdr. Rug, 1 Skpd. Flesk, 1 Skpd. Ost, 2 Tdr. Mjød, 200 Al. hjemmegjort Værrød, og igjen fra Norge bekommet 4 Skpd. 1 Lpd. Stangjern, 160 Boer (∴ Fjælle), 100 Straalægter, 3 Tylt Tolvalinger og 1 Favn Birkeved. Dernæst udfstibet til Kjøb. $28\frac{1}{6}$ Td. Smør, 4 Skpd. 4 Lpd. Flesk, 12 Tdr. Væbler, $9\frac{1}{2}$ Skpd. Ost, 7 Lpd. Talg, 100 Lb. Kommen, 2 Lpd. Annis, 1 Td. Gryn, 45 Tdr. Mjød, som skulde til Jølands Fornødenhed. 1707 der- næst udfstibet med Skipper Fahnøe til Kjøb. $13\frac{3}{4}$ Td. Smør, 22 Tdr. saltet Kjød, 24 Lpd. røget Kjød, $3\frac{1}{2}$ Td. Rugmeel, $1\frac{1}{2}$ Td. Gryn, $2\frac{1}{2}$ Lpd. Ost, $2\frac{1}{2}$ Skpd. Flesk, 3 Boll Væg, $\frac{1}{2}$ Lpd. Bor, 175 Al. hjemmegjort Værrød, 9 barkede Huder;

endvidere 10 Skpd. Fjæst og 1 Td. saltet Kjød. Derpaa til Norge 354 Tdr. Malt, 10 Tdr. Mjød, 1½ Skpd. Fjæst og 1 Td. Kornbrændeviin. Derimod modtaget fra Laurvig 200 Boer, 5 Tylter Tialinger, 5 Tylter Syvalinger, 100 Straalægter, 4 Skpd. Stangjern og 2 Favnne Ved. Dernæst udfibet i Interessentskab 210 Tdr. Malt, 90 Tdr. Rug, 1 Skpd. Fjæst, 3 Skpd. Ost, 10 Pbd. roget Kjød og 2 Andre Kornbrændeviin. Derpaa modtaget fra Tønsberg 100 Vragboer, 600 Straalægter, 12 Tylter Syvalinger, 12 Skpd. Stangjern og 2 Favnne Brænde. Dernæst udfibet til Kjøb. 30 Tdr. Kjød, 14 Tdr. Smør, 6 Skpd. Fjæst, 11 Tdr. Mjød; endvidere 20 Tdr. Smør, 2½ Skpd. Ost, 3 Tdr. Kjød, ½ Td. Æbler, 1 Td. Boghvedegryn, 12 Pbd. Talg, ½ Skpd. Fjæst, 3 Ottinger „Agurker,“ 1½ Td. „Enebær“ og 5½ Pbd. Bor. Derimod faaet fra Flensborg 1 Drehoed fransk Viin og 1 Drehoed fransk Brændeviin. At han desuden har handlet med Silke, Fløiel og Sløer (?), sees deraf, at man klager over, han hadde formaaet nogle Borgere i Byen til at attestere det Modsatte under Løfte at bevirke Afslag for Byen i Consumptionen. ¹⁾

Samme Aarstal (1706) og Bogstaverne I. C. B. staae udbugne! paa en Steen i Kampesteensmuren, som gjør Skjel mellem Harriflesgaards Hauge og Veien; og sidder denne Steen noget fra Stakitlaagerne ved den Side mod Gaarden til (N.) Det sidste Bogstav skal formodentlig være et R, og det Hele saaledes læses: „Justitsraad Claus Raft,“ saa-

¹⁾ Denne saavel som flere (af Bogense Raabstueprotocoller udbragne) Efterretninger have vi Hr. Overlærer Dr. Paludan-Müller at takke, der for omtrent 15 Aar siden havde den Godhed at gennemgaae disse i Stiftsarkivet opbevarede Protocoller paa mine Vegne.

som denne Mand da var Medeier af Hærrislesgaard. S. A. eiede imidlertid Jens Lassen ogsaa endnu sin Anpart i Gaarden ligesom alt sit forhen anførte Strøegods og endvidere 4 Bønder i Klinte, samt var derhos Justitsraad, men døde endnu s. A. (Atl. 6 Pag. 808), hvorfor det ogsaa 1707 hedder, at hans Arvinger eiede Overmølle; thi hans Søn Commandeur-Capitain Hans Lassen, hvis Giftermaal vi under 1705 have omtalt, arvede ved Faderens Død Hærrislesgaard.

S. A. den 5 Mai blev høiædle og velb. Hr. Etatsraad v. Ehrenschilbs Datter Anna Cathrine fra Enggaard christnet i Sandager Kirke, og hendes Faddere vare Hr. Assessor Vandorf og Jomfruen (v: Frøkenen) paa Sandagergaard. S. A. Dn. 23 p. Tr. stode et Par Ægtefolk fra Bogelund i samme Kirke aabenbare Skrifte for deres Barn, som blev (dødt) hos dennem.

S. A. den 7 Jan. blev for Herren fremstillet vor (v: Sognepræsten i Silbys) liden Søn, som Dn. 4 adv. (altsaa 1705) blev født og Tirsdagen næst efter af Hr. Peter Klarschov i Raalshave hjemmedøbt og kaldet Jacob. Friherinden paa Zerstrup bar det, og Fadderne vare velb. Hr. Capitain Lange, Hr. Peter Klarschov fra Raalshave, Ditlev Witthardt fra Enggaard &c. S. A. Dn. 2 adv. stode et Par Ægtefolk af Meilby aabenbare Skrifte for deres Barn, som fandtes dødt hos dem i Sengen.

S. A. Dn. Esto mihi bar Lars Pedersen (Hvids) Kone paa Dregaard et Barn fra Stoftrup i Dre Kirke. S. A. Dn. Qvasimodog. bar Hr. Anders Larsen (altsaa Capellanen) i Holsø, hans Kone et Barn fra Stranden ibid. S. A. fest. Mariæ annunciat. ligesaa et Barn fra Stoftrup ibid. S. A. ser. 3 Pasch. bar Lieutenantens Frue i

Brandholt et Barn fra Skoftrup ibid. S. A. fest. Joh. Bapt. bar Hr. Andersis Kone i Holsø et Barn fra Pifet ibid. S. A. Dn. 6 p. Tr. et Ditto fra Skoftrup; den 4 Aug. et Ditto fra Dre; Dn. 7 p. Tr. et Ditto fra Skoftrup og Dn. 25 p. Tr. et Tiggerbarn fra Holsø.

S. A. 4 S. efter Paaste holdt Søren Knorreborris Datter, tjenende paa „Elbid,“ et Barn fra Kongestoven til Daabs i Haarslef Kirke, og Fruens Pige paa „Elbid“ var Fadder. S. A. blev Tobias Frederichsen Degn i Haarslef (see infra 1736).

S. A. Dn. 2 p. Epiph. bar vor (v: Vigerlef Sogns) dydædle „Provstinde“ (1705 Dn. 17 p. Tr. var hun endnu kun Præstekone) et Barn fra Elverød i Vigerlef Kirke. S. A. Dn. 15 p. Tr. bar vor „gunstige“ Jomfru paa Langesø (altsaa Fruen Holsten) Skråderens Barn fra Rue ibid. S. A. Dn. 1 adv. bar Major Rabis Frue i Perstrup et Nytterbarn fra Rue ibid. S. A. bleve der i Vigerlef Sogn fødte 32 og døde 47, 10 Gamle og 37 Unge, og af disse sidste de 25 af Børnekopper.

S. A. døde Eieren af Rugaard Grev W. F. Wedel til Wedelsborg, og hans Søn Grev Hannibal Wedel arvede saavel denne som hiin (Aug. 3, 1, 172).

S. A. folgte Borgemeister Jens Griffens Søn og Krigscommisfair Otto Himelstrups Stedføn Erik Vestengaard Dalund til Regimentsquarttermester Berthel Hauch.

1707 indgave Præsterne Beretning over deres Sognekalds Mærkværdigheder; men Skoubyherreds Indberetninger mangle aldeles.

S. A. indgav (den forrige Aar omtalte) Consumptionsforvalter Wederkink i Bogense Klage over, at Kromændene i 2 Miles Omkreds fra Kjøbstaden ikke toge deres Drifkevarer

fra denne, hvortil de dog efter Forordn. af 31 Dec. 1700 vare forpligtede, men derimod selv baade bryggede og brændte (jfr. Skouby 1708).

S. A. bortfæster Cancellieraad Windh Enke M. C. Hoppe paa Sandagergaard en Gaard i Rile i Gilby Sogn paa 4—5—2—1 og det Halve af en Gaard i Haarslef paa 10—5—2—2.

S. A. d. 21 Febr. blev i Gilby Kirke for Herren fremstillet velb. Hr. Capitain Langes Søn, som den 10 Jan. blev født og den 11 ved Hjemmedaaben kaldet Philips Christian Henrif. Friherrinden (fra Jerstrup?) bar ham, og Fadderne vare Hr. Etatsraad Ehrenschild, Hr. Oberst v. Sprengell, Hr. Capitain Soltau og Frøken Hoppe fra Sandagergaard. S. A. d. 13 April bar Særslæs Præstefone et Barn fra Meilby. S. A. Dn. 4 p. Tr. bar Friherrinden paa Jerstrup et Barn fra Lunde i Gilby Kirke.

S. A. ser. Epiph. bar Lars Pedersen (Hvids) Hustru paa Dregaard et Barn fra Skostrup i Dre Kirke. S. A. Dn. Invocavit bar (Capellanens) Hr. Andersis Kone et Ditto fra Dre ibid. S. A. Dn. 7 p. Tr. var Fru Ritmesters Søster paa Dregaard Fadder til et Barn fra Dre. S. A. Dn. 2 adv. bar Hr. Andersis Kone et Barn fra Skostrup og Dn. 3 adv. et Ditto fra Orbek.

S. A. d. 20 Jan. blev Sognepræsten i Haarslef, ærbærdige, hæderlige og vellærde Hr. Anders Andersen Hvids Søn Anders døbt, og blandt Fadderne var Hr. Erich Hvid i Gilby. S. A. Dn. 4 p. Epiph. holdt Major Juels Frue paa „Elvid“ et Barn fra Lykkegaard til Daabs i Haarslef Kirke, og blandt Fadderne var Major Juel paa „Elvid.“

S. A. kastede de 4 Sønner paa Langesø ved Skiftets Slutning Lod om Gaarden, og den tilfaldt saaledes den 3die

af Sønerne, nemlig daværende Major Godtke Ditlev v. Holsten, som var gift med Elisabeth Sophie v. Knuth. Han var født paa Gjeldestov den 23 Febr. 1674 og havde i flere Aar med Udmærkelse tjent ved de danske Hjelpetropper i Brabant og Flandern, hvor han ikke blot 1705 var bleven Major, men ogsaa havde erhvervet sig anseeligt Bytte; og gav nu s. A. (1707) som Kirkepatron Provst Holms Søn i Vigerslef Anders Christensen Holm Expectance paa Faderens Kald.

S. A. blev Sognepræsten i Vigerslef Hr. Christen Holm virkelig Herredsprovst, efterat have været Viceprovst siden 1705 (Aug. 3, 1, 34). S. A. Dn. Quadragesima bar vor (v: Vigerslef Sogns) høiædle og velb. „Frøken“ (første Gang saaledes kaldet) paa Langesø et Barn fra Morudgaarde i Vigerslef Kirke, og blandt Fadd. Anders Broholm og Anders Holm i Præstegaarden. S. A. Dn. 22 p. Tr. bar vor dybdæle Provstinde et Barn fra Vigerslef, og Maria „Stadsme“ i Præstegaarden stod Fadder ¹⁾. S. A. Dn. 3 adv. bar Major Rabis Fruerpige (fra Perstrup) et Rytterbarn af Skousgaarde i Vigerslef Kirke.

S. A. døde Sognepræsten i Bispenberg Hr. Hans Ringo (Bloch 2 Pag. 344), og Hr. Jens Rosenvinge (om hvem see Mere Bloch 1 Pag. 306; 2 Pag. 344-47) blev i hans Sted Sognepræst.

1708 eiede den i de 2 foregaaende Aaringer omtalte

¹⁾ Da der nu alle de foregaaende Aar ikke har været Tale om Stadsme (v: Pynstemo eller Kammerpige) i Vigerslef Præstegaard, men Hr. Christen netop s. A. var bleven Provst, saa maa denne nye Værdighed formodentlig have bevæget hans Provstinde til at anstafte sig en „Stadsme.“

Consumptionsforvalter Weberkint i Bogense ifølge Byskrive-
rens Attest ikke mindre end 2 Gaarde og 5 Baaninger, 2
Gaardseier, som vare bortforpagtede, nogle Parter i et 3die
Gaardseie, en Damhange, en indgrøftet Vøkke, kaldet Tyre-
trogen og Kræmmerbeed, samt en Hestemølle i Byen.

S. A. Ansøgning fra Henrich v. Ahrenstorf (paa lille Har-
ringlefsgaard), at han maatte anlægge en Kro i Harrigles By,
da Folk ofte nødes til at overnatte der, naar der er Hvi-
vande ved Nedermølle, og hans Bønder hidtil have herberget
de Rejsende og derved imod Forordningen af 31 Dec. 1700
ere forlebede til at give sig af med Brygning og Brænden
(jfr. 1707).

S. A. bortfæstede Cancellieraad Windy Enke paa Sand-
agergaard en Gaard i Skouby paa 7—,—2—, og en Ditto
i Gilby paa 8—6—3—2.

S. A. 1 Søndag i Faste bar Mad. Anna Elisabeth v.
Støchen (paa Enggaard) et Barn fra N. Esterbølle i Sand-
ager Kirke. S. A. Dn. 1 p. Tr. bar Anna Catharina v.
Støchen et Barn fra Bøgelund i samme Kirke. Dn. 8 p.
Tr. bar Mad. Anna Elisabeth v. Støchen atter et Barn i
samme Kirke, og Dn. 12 p. Tr. bar høiædle og velb. Fru
Statsraads (Ehrenschildts) til Enggaard (altsaa Anne Mar-
grethe v. Støchen) Degnen Tobias Frederichsens Datter i
Guldberg Kirke, og blandt Fadderne vare høiædle og velb.
Christiane Høy (v. Hoppe), Arstenius paa Enggaard og
Msr. Withardt ibid.

S. A. d. 24 Febr. blev i Gilby Kirke døbt velb. Hr. Ca-
pitain Langis Datter, som blev født mellem 17de og 18de
og blev kaldet Hedevis Margrethe; Fruen paa Sandagergaard
bar hende, og Fadderne vare Oberstlieut. Warnstedt paa
Jersstrup, Lieut. Ulfeldt, Lieut. Rum, Hr. Peiter i Raalshave

og Ritmester Nojans Frue. S. A. Dn. Invocavit ungefær ved 10 Slet om Natten paasfereede det ulykkelige Tilfælde her paa (Eilby) gade, at Vagtmester Babino stak Corporal Jis Marcusen ihjel og strax rømte bort. S. A. Dn. Oculi blev ved 3 Slet om Eftermiddagen paa Eilby Kirkegaard efter kongelig allernaadigst Tilladelse den ombragte Corporal, dog uden al Ceremonie, begravet. S. A. Dn. 25 p. Tr. bar Catharina Lystrup paa Sandagergaard et Barn fra Jullerup i Meilby Kirke, og Fruens Pige Dorothe fra Sandagergaard gif hos.

S. A. Dn. Esto mihi bar (Capellanens) Hr. Andersis Kone i Dre Kirke et Barn fra Skostrup; Dn. Oculi et Ditto fra Stranden og fest. Ascens. et Ditto fra Skostrup. S. A. Dn. 11 p. Tr. bar (den Foregaaendes Svigermoder) Lars Petersen (Hvids) Kone paa Dregaard Møllerens Barn fra Skovmøllen ibid. S. A. Dn. 24 p. Tr. bar Ritmester Holstes Frue paa Aagaarde et Barn fra Dre, hvis Faddere vare Ritmesterens Broder, Regimentsfeltstærers Kone i Eilskov og „alle Dvinderne“ fra Dre. S. A. Dn. 2 adv. bar Hr. Andersis Kone i Holse et Barn fra Skostrup ibid.

S. A. den 31 Mai blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Anderses Søn Anders christnet i Haarslef Kirke. S. A. den 9 Juli blev Rasmus Jensen i Gamby begravet i hans 29 Aar og blev ihjelhugget af hans egen Rytter Lorenz Clausen, som bortrømte. S. A. den 19 Mai bleve Regimentsfeltstær Johan Lengerden, liggende i Qvarteer i Egelskov, og Mademoiselle Anna Maria Hey fra Aagaarde trolovede og den 20 Aug. copulerede. S. A. den 17 Aug. bleve Jens Schydt paa Dregaard og Mademoiselle Jde Hey fra Aagaarde trolovede og den 28 Sept. (hvor han kaldes Johan Jensen Stabye af Orre, og hun Jde Elisabeth Hey) copulerede.

S. A. den 26 Nov. blev gamle Anders Jørgensen, Skæder i Haarslef, begravet, 100 $\frac{3}{4}$ Aar gammel.

S. A. skulde Major Godtse Ditlev v. Holsten paa Langeø ved sin Broder Christian Adolfs Død, som s. A. faldt ved Helsingborg, have arvet Finstrup, nuværende Holstenshuus; men det er urigtigt, see 1710. S. A. affstafedes Kroholdet ved Tinghuset for Odense og Skoubyherred (nemlig paa Møllegaard i Vigerslef Sogn; jfr. Aug. 1686 og infra 1719), og Herredsfogden fik en Frettesættelse for brugte uanstændige Ord (Fogtm. Pag. 195). S. A. Dn. Reminiscere bar Majorens Frue fra Perstrup et Rytterbarn fra Togerød i Vigerslef Kirke, og Majorens Tjener var Fadder. S. A. den 21 Marts bar vor høiædle og velb. Frøken paa Langeø et Barn fra Dybmose ibid.

S. A. døde Grev Hannibal Wedel, som eiede Rugaard, og hans Enke pantsætter s. A. denne Gaard med Hartkorn 309—2—2—2 $\frac{1}{2}$ til Grev Raben for 12000 Daler (Aug. 3, 1, 172), i hvilken Anledning der optages en Synsforretning over Gaarden (l. c. Pag. 173).

S. A. bortfæster Jens Dyres Enke paa Elved Lille Pabelhuus i Haarslef Sogn.

S. A. folgte Regimentsquarttermester Berthel Hauch atter Dallund til den forrige Besidders, Erik Westengaards, Stedfader, den forhen ligeledes som Eier af Gaarden omtalte Krigs- og Landcommisair Otte Pedersen Himelstrup til Hollufgaard. (Om hele denne Familie see Wiess. 3, 1, 146—47; Bloch 1, 1, 143).

1709 var der atter Dyrtid i Landet, og det endogsaa i høiere Grad end 1699; thi nu var Capitelstarten endogsaa stegen til 24 Mk. for Rug, 12 Mk. for Byg og 6 Mk. for Havre.

S. A. klagede Fru Mette Sophie Parsberg, sal. Jens Steen Sehesteds Enke fra Fyensøer, over Byfogden i Bogense A. Friis angaaende hans Forhold ved en Auction over Pantegods hos Daniel Busch, Borger i Bogense.

S. A. bortfæster Fru Windh paa Sandagergaard en Gaard i Skamby paa 3—7—2—.

S. A. den 25 Marts blev den hæderlige og velfornemme Mand Jens Hansen, forrige Sognebejn til Guldberg og Sandager, i Guldberg Kirke i hans 71 Aar begravet. S. A. den 1 Mai bleve Gotfred v. Herthausen og Anne Sørensdatter af Enggaard i Sandager Kirke copulerede. S. A. Dn. 17 p. Tr. bar Anna Catharina v. Støchen et Barn fra Bøgelund ibid. S. A. Dn. 3 adv. stod et Dvindfolk, som havde tjent paa Sandagergaard, aabenbare Skrifte i samme Kirke og udlagde til Barnefader Morten Mathiasen „Laqvei“ ibid.

S. A. Dn. 2 p. Epiph. blev en Kone fra Zullerup publice abfolveret i Meilby Kirke for hendes Barn, som blev fundet dødt hos hende i Sengen. S. A. Dn. Reminiscere bar Capitain Langes Frue Corporal Steinigers Barn i Gilby Kirke, hvis Faddere vare Lieut. Kumm, Lieut. Melhbaums Frue og 6 fremmede Dragoner. S. A. den 6 Marts bar hun ligeledes Capitain Neumanns Datter, hvis Faddere vare Vagtmester Norman, Dvartteermester Emerich, Sergeant Weirich, Corporal Fischer og Corporal Steiniger. S. A. Dn. Jubilate blev et uægte Barn døbt i Meilby Kirke og til Barnefader udlagt en Landsoldat under Capt. Grambows Compagnie, som tjente i Meilby, medens Moderen tjente hos en „Rytterbonde“ i Asteby; der vare ingen Faddere, og Menigheden blev derfor kaldet til Vidne om Barnets Daab. S. A. Dn. 14 p. Tr. blev en Pige publice abfolveret i Meilby

Kirke for Forseelse mod det 6 Bud, og til Barnefader udlagt en Person, som „habde lagt Bind“ paa Barnet paa Odenseveien. S. A. den 12 Oct. blev i Eilby Kirke frembaaret et Pigebarn, som blev født, paa Marschen, og hvis Forældre vare af de „Ungerste“ Dragoner og af Capitain Hetrichs Compagnie, nemlig Andreas Steinberg og Magdalene Steinberginn, begge Catholiske; og blev Barnet kaldet Ursula Cathrine. Præstefonen bar det, og 2 Dragoner og 2 Dragonynder vare Faddere.

S. A. Dn. Oculi bar (Capellanens) Hr. Andersis Kone i Hølse et Barn fra Skofstrup i Dre Kirke. S. A. Dn. Lætare bar (hendes Svigermøder) Sgr. Lars Pedersen (Hvids) Kone paa Dregaard et Barn fra Skofstrup ibid. S. A. den 1 April blev begravet en Mand fra Skofstrup, 99 Aar gammel. S. A. Dn. Misericordia bar Hr. Andersis Kone et Barn fra Skofstrup, Dn. Tr. et Ditto fra Dre og Dn. 20 p. Tr. et Ditto fra Skofstrup. S. A. Dn. 26 p. Tr. bar Ritmester Osbelands Frue paa Nagaarde et Barn fra Dre, hvortil „alle Qvinderne“ i Dre vare Faddere.

S. A. hel. 3 Kong. bar Lieutenantens Datter i Ørreslef et Rytterbarn fra Skousgaarde i Vigerslef Kirke. S. A. Dn. Misericord. blev ibid. publice afsolveret et Qvindfolk fra Iversflov, som udlagde til Barnefader en Soldat, der kom til hende paa Odenseveien. S. A. Dn. Tr. bar Hollænderens Kone paa Margaard Margaards Møllers Barn ibid. S. A. Dn. 3 p. Tr. bar Anna Hr. Jensis (den nye Capellan Hr. Jens Bierings) et Barn fra Bislef. S. A. den 8 Aug. bleve ibid. begravne Fruen og Jomfruen paa Margaard (hvilket formodentlig skal forklares om Fru Susanne Baudis, en Datter af Simon Gert B. og Sophie Brahe, som var gift med Major Jørgen Lyge Seefeld til

Margaard og døde i Barsellseng; og som derhos først ifølge Hofm. D. Nd. 2 Pag. 293 blev gift den 28 Oct. 1708). S. A. Dn. 20 p. Tr. bar Fruens Pige paa Langesø en Skrævers Barn fra Rue ibid., og Fædebordspigen gift hos. S. A. Dn. 4 adv. bar Anna (Capellanens) Hr. Jensis i Bislef en Kyraferers Barn fra Rue.

S. A. bortfæster Jens Dyres Enke paa Elved en Gaard paa Veslinge Heed.

Samme Aarstal (1709) er anbragt paa Bispenberg Kirkes Alter (see 1808). S. A. den 27 Mai giftede Sognepræsten ibid. Hr. Jens Rosenvinge sig med Borgemeisterens Datter i Odense, Else Kirstine Møller; men hun døde allerede s. A. den 7 Nov. (Bloch 2 Pag. 346).

1710 døde Sognepræsten i Bogense Hr. Hans Christian Funch. (Han var født i Afsendorf, maastee Aasminderup, i Sjælland og efterlod sig 2 Døttre, hvoraf den ene Elisabeth blev gift med Hr. Christen Abild, residerende Capellan i Ringsted, og den anden gift med en Stadsmusikant; samt en Søn Otte Funch, der døde som Student). Ham succederede Mag. Poul Lundager (født i Sjælland af Faderen Mag. Jørgen Povelsen Lundager, Sognepræst til Esbønderup og Provst i Holboherred. Han deponerede fra Frederiksborgs Skole, reisste udenlands, blev 1705 eller 8 Magister, var Feltpræst og siden Garnisonspræst i Castellet; blev 1710 Sognepræst i Bogense, 1742 til 58 Provst og døde i Oct. 1761 eller 62 i sin Alders 94 Aar. Han blev i sin Tid blot tituleret for Mester Poul og var den sidste „stjæggede“ Præst i Fyen; han var gift med Charlotte Euphrosyne Gerlach og havde 3 Døttre og 1 Søn).

S. A. siger Stiftamtmand Prigbuer i en Indberetning om Kjøbstædernes Tilstand i Fyen, at i Bogense anvender By=

fogden A. Friis al mulig Omsorg for Stedets Bedste og Opkomst, saa at han hans Flid kan berømme, som han alt i hans forhen indgivne Relation har andraget. (Denne A. Friis synes nemlig at have været en driftig og for Byens Bedste nidkjær Mand; men der klages ogsaa fra forskjellige Ranter over hans Vilkaarlighed; dog ere disse Klager sædvanligviis derved fremkaldte, at han har taget Byens Borgere i Forsvar mod Fremmede eller Fattige mod Rige).

S. A. den 20 Juni bleve Andreas Gudmandsøn Lund og Maria Catharina Clausdatter Brammer trolovede og den 20 Aug. i Bogense Kirke copulerede. S. A. den 18 Dec. blev min (o: Sognepræsten i Bogense Hr. P. Lundagers) Søn Jørgen i Bogense Kirke holdt til Daaben, og blandt Fadderne vare velb. Henrik v. Ahrenstorf paa lille Hærilefsgaard og Hr. Christian Broderus Bircherod i Særsløf.

S. A. døde Commandeur = Capitain Hans Lassen's Frue Ane Elisabeth Lassen paa store Hærilefsgaard, og s. A. pantsatte han af sit Gods i Brenderup Sogn Nabsierup By 1 Gaard paa 8—6—3—1 og Skff. —5—1—1; en Ditto i Kjærby i Asperup S. paa 4—6—1; en Ditto i Boring paa 7—6—2—2 og en Ditto i Haarsløf paa 8—7—1—1.

S. A. den 17 Jan. var velb. Heinrich v. Ahrenstorf paa lille Hærilefsgaard Fadder til Forpagterens Barn paa store Hærilefsgaard i Skouby Kirke. S. A. den 7 Juli bleve Trompeter Christian Bruus af Fredericia og Johanne Pedersdatter af lille Hærilefsgaard i samme Kirke copulerede.

S. A. blev en Ritmester Gramboe studdt i Skaane og efter ham 2 Faner ophængte i Sandager Kirke i Baagherred (Atl. 6 Pag. 661); men da Gramboerne i det Mindste fort efter (see 1713) eiede Sandagergaard i Skoubyherred,

har jeg et Slags Formodning om, at bemeldte Efterretning maaskee turde være en Forveksling med Sandager Kirke i Skoubyherred; helst da det forbigaaes i Præsteindberetningerne af 1755 om Sandager Kirke i Baagherred. S. A. bortfæstede forresten Windy Enke paa Sandagergaard et Huus i Kjørby i Skouby Sogn.

S. A. Søndagen mellem Nytaar og hellig 3 Konger bar Anna Elschen v. Støchen et Barn af Nordstov i Guldberg Kirke. S. A. den 5 Febr. bar høiædle og velbaarne Fru Cancellieraads (Windy til Sandagergaard) Jochum Ernst Wilchins Barn af N. Esterbølle i Sandager Kirke, og blandt Fadderne vare Assessor Landorff, Præstefonen, Mfr. Withardt ic. S. A. Dn. 2 p. Pasch. bar Anna Elschen v. Støchen et Barn fra Bøgelund i samme Kirke. S. A. d. 8 Juli bleve den høitagtbare og konstefarne Karl Mfr. Martinus Nissen og den dyd- og gudelstende Mademoiselle Anna Catharina v. Støchen af Enggaard ihid. copulerede. S. A. den 18 November bleve Niels Meinertsen Melhop og Catharina Lystrup paa Sandagergaard copulerede ibid.

S. A. den 16 April blev i Gilby Kirke begravet velædle Jobst Ludolph Kuhmm, Lieut. ved Hr. Capitain Langes Dragoner, som døde her i Capitainens Huus d. 11 April. S. A. die fest. virid. bar Catharina Lystrup fra Sandagergaard en Bagtmesters Barn i Gilby, og Præstens Datter Gjertrud Marie gif hos. S. A. 2 Vaasfedag bar Præstefonens Søster fra S. Næraa en Tambours Barn i Gilby Kirke, hvis Faddere vare min (3: Sognepræstens) Svoger Anders Hem, Niels Mygind, Præceptor i Præstegaarden ic. S. A. den 24 April blev offentlig for Herren i Kirken fremstillet vor (3: Præstefolkenes) lidet Datter, som var født den 14 April og den 15 hjemmedøbt af Hr. Peiter Klarschov i

Raalehave og kaldet Kirstine; hendes Mormoder fra Åsøns (ellers pleiede det at hedde: fra Åsperup) bar hende, og Fadderne vare Hr. Christian Bircherod i Særsløf, Hr. Anders Hvid i Haarsløf, Hr. Veiter Klarschov i Raalehave, min (o: Sognepræstens) Svoger Anders Hem og Johanne, Laurids Pedersens (Hvids) paa Dregaard. S. A. d. 4 Juni blev i Gilby Kirke begravet sal. Thomas Nielsen Wiburg, forud Degn her til Menighederne, 64 Aar gammel. S. A. den 13 Aug. blev her i (Gilby) Kirke fremstillet Capitain Langens Datter, som den 23 Juli var født og Dagen efter hjemmedøbt ved Navn Charlotte Augusta. Major Zuels Frue paa „Elvid“ bar hende, og Fadderne vare Ritmester Raas, Capitain Friderich Lassen, Åhrenstorpys Frue paa lille Hårplefsgaard og min (o: Sognepræstens) Kjæreste. S. A. den 22 Oct. bleve i Gilby Kirke copulerede Peder Hansen af Risomlund i Åsperup Sogn og (Præstens Svigerinde) Anna Cathrine (Hem) her af Præstegaarden.

S. A. Dn. 1 p. Epiph. blev en Mand fra Ørbæk paa Dre Kirkegaard begravet, som druknede i Øding... S. A. den 9 April bar i Dre Kirke velb. Frøken (1705 kaldtes hun kun Jomfru) Helle Helene Trolle fra Barbjerg (Capellanens) Hr. Anders Larsens Søn Ernst Helm af Hølse, blandt hvis Faddere vare Hr. Anders Andersen i Haarsløf, Hr. Ernst Günther Helm af Brenderup, Jørgen Børgesen paa Buhelgaard &c. S. A. Dn. 18 p. Tr. blev et Huusmandsbarn af Dre døbt, som kun havde en Mandsfadder, men derimod „alle Dvinderne“ af Dre.

S. A. Dn. 8 p. Tr. holdt Fru Major Zuels paa „Elved“ et Barn fra Bierne til Daabs i Haarsløf Kirke, og blandt Fadderne vare Cornet Windy og Fændrik Philip paa „Elvid.“

S. A. arvede Major Holst paa Langesø efter sin Broder Christian Adolph Finstrupgaard eller nuværende Holstenshuus (jfr. 1708).

S. A. Mariæ Bedudelsesdag bar Fruens Pige paa Langesø Smedens Barn i Bislef, og blandt Fadderne Skolemesteren i Præstegaarden, „Stadsøen“ Mallene (jfr. 1707) og Stuepigen Ellen ibid. S. A. Dn. Qvasimodogeniti bleve copulerede i Vigerslef Kirke (Fogden paa Langesø) Mfr. Mads Lauridsen og (Frøkenpigen ibid.) Sidsel Kirstine Knudsdatter Lind (som den 14 Febr. forud vare trolovede paa Langesø, og som fra den Tid, de bleve gifte, boede paa Himmelstrup, men 1714 flyttede til Rueheed). S. A. 2 Pintsedag bar Mfr. Mads Lauridsens Kjæreste paa Himmelstrup (altsaa den Foromtalte, der siden ofte benævnes som Sidsel Kirstine paa Himmelstrup) et Barn fra Togerød ibid. S. A. Dn. 3 p. Tr. bar Hans Degns Datter i Bøsling et Barn fra Julstov ibid., og Jens Hollænders Kone paa Margaard var Fadder. S. A. Dn. 8 p. Tr. blev Jørgen Jensen Hollænders Barn fra Langesø sammesteds christnet, og blandt Fadderne Hans Pedersen Sylle, Skolemester i Præstegaarden. S. A. den 18 Sept. blev vor gunstige Patrons (Major v. Holstens) Søn paa Langesø christnet og kaldet Adolph Echert. Vor gunstige Frøken Holst bar ham, og Fadderne vare Stiftamtmanden i Odense, Etatsraad Ehrenschild paa Enggaard, Major Holst paa Gjeldstov og hans Frue (men den „lille Junker“ døde 1½ Aar gammel 1712). S. A. den 8 Oct. bleve et Par Folk, nemlig Niels Rasmusen og Mette Christensdatter, trolovede paa Margaard og havde allerede den 10 Oct. deres Barn i Vigerslef Kirke, hvortil Cornet Meier og Skolemester Hans Pedersen i Præstegaarden, Hollænderen paa Margaard og (Capellanens) Hr. Jenss Datter Kirstine

vare Faddere. Den 5 Nov. holdt derpaa hun (nemlig Fæstemøen) sin Kirkegang, og den 3 Dec. bleve de først copulerede. (Desuagtet fulgte der intet Skriftemaal paa, thi han var, vel at mærke, „Midefoged paa Margaard“).

S. A. bortkæster Jens Dyres Enke paa Elved en Gaard i Bessinge og et Boel i Gilstov.

S. A. maa Sognepræsten i Sønderlø Hr. Knud Greger- sen Krag (om hvem see Rug. 3, 1, 129) være død (dog kan det ikke med Bestemthed vides, da der i Aarene fra 1702 til 1719 aldeles Intet i Sønderlø Kirkebog er antegnet); thi da blev uden Tvivl Hr. Peter Otto Ludvigsen Stoud Sognepræst her paa Stedet. Han var født den 1te Juli 1681 i Odense, hvor hans Fader Mag. Ludvig Stoud var Stiftsprovst og Sognepræst til S. Knud, men siden Biskop i Christiansand. Sønnen blev omtrent 1699 Student, 1700 Baccalaureus, 1710 Sognepræst og 1714 Herredsprovst; han var gift med Lene Welleia, Datter af Mag. Christen Welleius, Provst og Sognepræst til Vintrup i Ribe Stift.

1711 skjenkede Anders Christiansen Hjorth i Kjøb. et Leegat paa 30 Rdl. og, hvis han overlevede Pesten, som da herskede, paa 50 Rdl. til Bogenfse Byes Fattige (Hofm. F. 5 Pag. 309; 6 Pag. 316=17).

S. A. var Christian Pedersen endnu kongelig Tolder i Bogenfse (F. Pag. 317), og efter ham synes Peder Bøgbads Fader saavel at være bleven Tolder som Postmester (see 1776).

S. A. blev der i Anledning af den paabudne Krigsstyr holdt Mandtal over Bogenfse Kjøbstads Indvaanere; og da havde Byen 122 Indbyggere, som vare pligtige at betale samme. Af dem vare Aulsbrugere 16, Dagleiere 15, Brændere og Oltappere 3, Handlende 4, Skomagere 5, Færgesolf og Søfarende 7 (foruden de indrullerede Søfolk af Byen,

som vare 9, og som ikke indbefattes i de 122 skattepligtige (Indbyggere), Skrædere 3, Smede 3, Snebdere 4, Bagere 2, Felbereder 1, Handskemager 1, Glarmester 1, Farver 1, Lømmermænd 4, Koffedreier 1, Bødfere 2, Enter (hvoraf nogle betle) 15, 5 Soldaterqvinder (som betle) og 1 Bøver. Byfogden A. Friis levede af sin Løn, Consumptions „Forpagter“ Wederkint og hans Broder Stempelpapirsforvalter Ulrik Zidster vare blandt Uvlsbrugerne. Byfkriveren Niels Sørensen Lange var ugift. Capellan og Rector Scholæ Hr. Knud Klarschov var en fattig Mand, kunde ei leve af den ringe Indkomst, men sad i en vidtløftig Gjæld; maatte og deraf (naturligviis ikke af Gjelden, men af Embedets Indkomst) holde en Student at gjøre Opbærtning med Sang i Kirken og den latinske Skole, som han lønnede og meest gav Kost. Sognepræsten Mag. Poul Lundager levede af sit Embede, og Jacob Hansen var Klokker. (De Øvriges Næringsvei er ikke angiven, og næsten om Alle hedder det, at de vare fattige og forarmede. Formodentlig er imidlertid Glendigheden maaskee noget overdrevent skildret, for derved at faae Skatterne ansatte saa ringe som muligt). Om Wblø, som under Byens Tært er immatriculeret, hedder det derimod, at den tilhørte Kongens Kjøbstadkirke her i „Kjøbing,“ samt Baron Putbusch, Etatsraad Ehrenschild og Kammerraad Trøstrup (jfr. 1700 og 1701), og at paa Den fandtes en Forpagter og to Fiskere. I Byen vare endelig indquarterede Capitain Bilde af Landmilicen, Capitain Lameliche med sit Compagnie og Lieut. Steingel, og Bogense Borgerbæbning bestod f. A. af 96 Mand, Officererne ic. iberegne.

S. A. den 12 April blev velb. Capitain Bildes Søn Daniel Ernst christnet i Bogense Kirke. Etatsraad Ehrenschilds Frue paa Enggaard bar ham, Major Juels Frue paa „Elved“

gif hos, og Fadderne vare Oberstlieut. Holst paa Lange sø, Major Sefeld paa Margaard og Henrik v. Ahrenstorf paa lille Harriglefsgaard. S. A. den 17 Aug. bleve Rasmus Thomæsen Schytt og Kirsten Andersdatter Lyne efter kongl. Tilladelse viede hjemme i Huset i Bogen se.

S. A. den 22 Juni var Hr. Anders Hvid i Haarslef Fadd. til et Barn fra Brandholt i Skouby Kirke, og s. A. Dn. 17 p. Tr. blev den høiædle og velb. Herres Hr. Henrich v. Ahrenstorfs Datter Anna Margrethe efterat være hjemmedøbt fremstillet for Herren i Skouby Kirke, baaren af velb. Jomfru Helle Helene (Trolle) paa Barbjerg, og Fadderne vare høiædle Hr. Amtmand Rosenkrantz paa Skousbo, velb. Fru Major Juels paa „Elvid“ og Amtmand Rosenkrantes byde ædle Frue.

S. A. bortfæster Fru Windy paa Sandagergaard en Mølle, som laa under Gaarden, men henhørte til Ellby Sogn, og hvis Landgilde var 10 Tdr. Rugmeel; fremdeles en Gaard i Særlef paa 14—5—= og en Ditto i Rosterslef paa 11—4—=

S. A. Sønd. mellem Nytaar og hel. 3 R. var høiædle og velb. Jomfru Charlotte Lovise v. Elsenig Degnen Tobias Frederichsens Datter af Smidstrup i Guldberg Kirke, og blandt Fadd. vare høiædle og velb. Junker Frederik v. Ehrenschild, Mad. v. Støchen, Msr. Eggers og Msr. Withardt, Alle fra Enggaard. S. A. Dn. 3 p. Pasch. var Sidsel „Jomfrupige“ paa Enggaard et Barn fra Bøgelund i Sandager Kirke. S. A. Dn. 4 p. Pasch. stod Stykten paa Sandagergaard Andreas Reinsberg aabenbare Skrifte ibid., fordi han havde holdt sig fra Herrens Nadvere. S. A. 3 Juledag var Mad. Anna Elisabeth v. Støchen Fadder til et Barn fra Bøgelund ibid.

S. A. Dn. 3 p. Pasch. blev i Eilby Kirke publice af-
 folveret et Qvindfolk, som var blevet besøvet i Skaane og
 udlagde en Grenadeer ved de grønne Fodfolk under Capit.
 Kylbrons Comp. ved Navn Johan Agasant. S. A. den 7
 Mai blebe Degnen i Eilby Erich Jørgensen Haarslef og Else
 Margrethe Clausdatter Brammer her i Degneboligen trolovede
 og den 6 Juli i Kirken copulerede. S. A. Dn. 15 p. Tr.
 bar Præstens Datter Ingeborg Dorothea et Barn i Eilby
 Kirke. S. A. den 15 Oct. blev i samme Kirke døbt vor (i:
 Præstefolkenes) liden Datter, som 7 Oct. blev født. Barv-
 nesse Winterfeldt fra Zerstrup holdt hende over Daaben og
 „lod hende kalde“ Margrete Hebevig; Hr. Pæiter Klarskov i
 Kaalshave døbte hende, og Fadderne vare Hr. Anders Hvid
 i Haarslef, Msr. Bockenhoffer, Sgr. Laurids Pedersen (Hvid)
 paa Dregaard, Frøken Ulrica Hoppen fra Sandagergaard ic.
 S. A. Dn. 1 adv. bar Fruens Pige paa Sandagergaard
 Anders „Ghur=styrstis“ Datter i Eilby.

S. A. Dn. Misericord. bar (Capellanens) Hr. Anderstis
 Kone Corporalen Mathis Bisttis Barn af Skostrup i Dre
 Kirke; Dn. Exaudi et Ditto fra Ditto, hvor Willom Degne
 Hustru gif hos; Dn. Tr. et Ditto fra Pifet; Dn. 13 p.
 Tr. et Ditto fra Skaastrup og Dn. 14 p. Tr. et Ditto fra
 Ditto. S. A. Dn. 18 p. Tr. bar Lars Pedersen (Hvids)
 Hustru paa Dregaard et Barn fra Orbet ibid.

S. A. den 8 Juli blev Sognepræsten i Haarslef Hr. An-
 ders Hvids Søn Mads i Haarslef Kirke christnet.

S. A. Onsdagen den 22 April blebe Nicodemus Som-
 merfeldt og Margrethe Jensdatter Bjerring (altsaa Capella-
 nen Hr. Jenss (see 1705) Datter) trolovede og s. A. Ons-
 dagen den 17 Juni i Vigerslef Kirke copulerede. S. A.
 Dn. 8 p. Tr. blev Jens Hansen Hollænders Barn paa

Margaard i samme Kirke christnet. Ridefogden ibid. Niels Masmusens Kjæreste bar det, og han var Fadder. S. A. Fredagen den 7 Aug. blev vores salig Provstinde (S: Sognepræsten Hr. Christen Holms Hustru Karen Andersdatter Broholm) begravet, som var 51½ Aar gammel. S. A. Fredagen den 4 Sept. blev i samme Kieke christnet hoiædle og velb. Hr. Oberstlieut. (Godste Ditlev v. Holstens) Datter fra Langesø og kaldet Anne Margrethe. Stiftamtmandinden i Odense bar det, og Fadd. vare Oberst Holst, Staldmester Hachstusen paa Dallund og sal. Oberst Bjelchis Frue (men „den lille Frøchen“ døde ½ Aar gammel og blev 1712 i Vigersløf Kirke begravet). S. A. Torsdagen den 15 Octob. blev begravet Karen, salig Hr. Jacobs (altsaa den foregaaende Sognepræst Hr. Jacob Dlusfen Dyrhoffs Enke Karen, der ifølge Aug. 3, 1, 32 blev qvalt i et Lammevie), 69 Aar og 9 Maaneder gammel. S. A. Dn. 24 p. Tr. bar „Skovriderens“ Kjæreste et Barn fra Haffted i Vigersløf Kirke.

S. A. bortfæster Jens Dyres Enke paa Elved et Huus i Vestinge, men maa derpaa være død eller have aftraadt Gaarden til sin Datter Edele Rothsteen Dyre, der, som sagt, var gift med Capitain Henrik Juul, og som næste Aar var i Besiddelse af Gaarden.

S. A. maa allerede Krigscommisair Otte Himmelstrups Enke Maren Bang have solgt Dallund til Staldmester Harthausen (hvilket ellers pleier at ansættes til 1713); thi han skriver sig, som ovenanført, allerede til samme, da han 1711 er Fadder til Oberstlieutenant Holstes Barn paa Langesø.

Elvedgaards næste Besiddder var saaledes den forrige Eiers Datter Edel Rothsteen Dyre. Jens Dyre havde nemlig med sin Frue Helle Margrethe Lyffe en Søn Iver, der døde ugift som Lieutenant, og derved arvede dennes Søster Edel Rothsteen Dyre, der formodentlig var opkaldt efter sin Farmoder Edel Rothsteen paa Rothsteenseie (som døde 1677, Atl. 5 Pag. 773) og 1701, som sagt, var bleven gift med daværende Capitain, senere Oberslieutenant Henrik Juel, 1711 ved Moderens Død Gaarden. Hendes Mand Henrik Juel var en Søn af Henrik Juel til Lindberggaard (som ifølge Jonges Just Juels Levnet Pag. 138 døde den 31 Dec. 1707) og Sophie Høg. Han er uden Tvivl født 1666 eller 67 (R. R.) og var af den berømte Slægt med Guldstjernen over de 3 hvide Strømme; en Farbroders Sønneson (altsaa Næstsøstendebarns Søn) af Admiral Niels Juel og en Broder til Viceadmiral Just Juel. 1692 den 22 Marts blev han ansat som Fændrik ved det churlandske Regiment og marscherede som saadan med Auxiliaircorpset til Ungarn (see v. Jahns Afh. om Aur. Trop. i Militairt Repert. 2 R. B. 1, 1843). Enten i samme eller i næste Aar er han avanceret til Premierlieutenant; thi i Staten for 1692 staaer han som Fændrik, men i Staten for 1693 som Premierlieutenant. Dette hurtige Avancement deelte flere unge Officerer ved det til Ungarn commanderede Infanterieregiment, da Misforholdelsen var lige stor blandt Menige og Officerer, og medens de Første deserterede, toge de Sidste deres Afsted. 1695 eller 96 blev han Capitainlieutenant (hvilket omtrent svarede til det senere Stabscapitain. Ethvert Regiment havde nemlig en Capitainlieutenant, der stod i Premierlieutenants Nummer ved Livcompagniet). Den 5 Febr. 1698 udnævntes han til Capitain og Compagniechef ved Regimentet, der imidlertid

var marscheret til Polen. Da det her var blevet opløst, kom han tilbage til Danmark og fik den 16 September 1699 et Compagnie i Marineregimentet. Efter nu, som sagt, den 16 Sept. 1701 at have giftet sig, blev han den 20 Oct. 1706 characteriseret og den 20 Mai 1710 virkelig Major i Regimentet og den 28 Sept. 1711 Oberstlieutenant (medd. af Premierl. v. Jahn), men faldt allerede ved Gadebust 1712 og efterlod ingen Børn. Om hans Død skriver Broderen Viceadmiral Just Juel i sin Autobiographie (Mscr. Thott. Nr. 1123 fol. og 1942, 4to ved R. R.): „Kort derefter fik jeg de sørgelige Tidender, at min Broder Henrik Juel. Oberstlieut. ved det Marinske Regiment, udi Slaget for Gadebust den 20 Dec. med sit Blod havde beseglet sin Trostabs for sin Konge og Fædreland, eftersom han i bemeldte Slag var bleven ihjelskudt paa Ballestedet; og var han saaledes den fjerde og sidste af mine Heel- og Halvbrødre, hvilke jeg haver mistet udi Hans Majestæts Tjeneste paa efterfølgende Tider og Steder ic.“ (Jfr. Jonges Just Juels Levnet Pag. 10). S. A. bortkæster Edel Rothsteen Dyre, som Juels Enke, 1 Gaard i Gilstov. S. A. bliver Bestlinge mellemste Heed deelt blandt hendes og de øvrige paagrændsende Bønder (see 1735). 1713 bortkæster hun en Gaard i Høved, 1 i Gilby og 1 Huus ibid. S. A. faaer hun tgl. Confirmation paa sin afdøde Mands Testament (Antiq. Annal. 2 Pag. 374). S. A. tilskriver hun Stiftamtmanden i Fyen et Brev, hvorved hun lader ham vide, at der mellem hendes sal. Mand og hende var oprettet Testament, samt beder sig forstaaet for at efterkomme Hans Majestæts Ordre om „at levere Skytter fra Hovedgaardene,“ da hun ingen holder paa Gaarden, og hun formedelst de store Udgifter, først hendes Moders (1711) og nu hendes Mands Dødsfald (1712) har forarsaget hende, heller ingen for-

maær at udrede. 1714 gifter hun sig anden Gang med Kammerjunker Henrik Leopold v. Schindel (hvis Søster 1710 var bleven erklæret for Kong Fred. 4des Grevinde, og som 1711 havde opholdt sig $\frac{1}{2}$ Aar i Fyen; N. Saml. 1 Pag. 147). Han var en Søn af Wiglas v. Schindel, Etatsraad, Overhofmester ved det ridderlige Academie i Kjøbenhavn (som døde den 8 April 1695 og om hvem see N. Saml. 1 Pag. 143-44), og Anne Helene v. Horn. Han var født i Budisch i Juli 1686, først Kammerpage hos Fred. 4 og siden Kammerjunker (af Klev. Saml. ved R. R.). 1714 gift med Henrik Zuels Enke Edel Rothsteen Dyre og udsteder f. A. en Obligation paa 1000 danske Kroner og 1000 Rdl. Courant Sølvmynt, ligesom 1715 en Ditto paa 1000 Rdl. Courant Sølv. til Oberst Hans Frederik v. Pultz (paa Nygaard) og pantsætter ham derfor 2 Gaarde i Haarslef, 3 i Eilskov, Rosegaard, Ladebølle, 2 Gaarde i Skouby, 2 i Eilby og 1 Huus ibid., 1 Gaard i Jullerup, 5 i Beslinge og 1 i Høved, ialt 108 Tdr. Hartkorn. Man sees saaledes deraf, at Godsjet vel ved hans Tiltrædelse var eller blev forgjeldet, men erfarer tillige deraf dets betydelige Tilvæxt i de sidste 25 Aar; thi 1688 hørte hverken de 3 Gaarde i Eilskov eller Ladebølle eller de 2 Gaarde i Skouby eller de 2 i Eilby eller den i Jullerup eller den i Høved dertil; ja! selv siden 1710 var det dog med 1 Gaard i Skouby forøget. Og turde man nu tillige antage, at Hovedgaarden endnu besad sine øvrige 1710 opregnede Bøndergaarde, saa vare disse 108 Tdr. Hartkorn pantsat Bøndergods ikke engang det Halve af Elvedgaards daværende Gods. 1715 bortfæster Fru Edel Rothsteen Dyre v. Schindel, — formodentlig i Mandens Fraværelse, — sin Gaardspart i Banggaard paa 3—1— med fornøden Besætning af Væster til Plougen

ic. mod 23 Rdl. Indfæstning og Landgilde efter Jordebogen, samt Hovning og Egter i Proportion mod Andre; ligeledes bortfæster hun 1 Gadehuus i Vefling. S. A. blev hendes Mand sendt til Amtvorstov for at undersøge sin Søsters Forhold (N. Saml. I. c.). 1716 blev hans Søster forviist (I. c.), og han selv blev Amtmand over Amtvorstovs og Korsfærs Amter i den tilligemed hans Søster og for hendes Skyld forviste Generalmajor Bülow's Sted (I. c. Pag. 146-48). S. A. bortfæster han en Gaard i Morup (o: Møderup) paa 10-7-1 og en Gaardspart i Skouby paa 2-5-1½, samt et Huus i Veflinge til en af de svenske Fanger (fra Tønningen), ligesom Huset Lappernoie til Jørgen Rasse som Skovfoged. S. A. og næstfølgende var Paul Nies Forvalter eller Fuldmægtig paa Elved. 1717 bortfæster Schindel som Kammerjunker og Amtmand i Amtvorstovs og Korsfærs Amter 1 Gaard i Høved paa 8-2-1 (det senere Marienro', som 1688 tilhørte Cornet W. F. Nøder) med Besætning til Peder Jacobsen (efter hvem en af Elved Hovmarker siden bar Navn) mod 80 Rdl. i Fæste, Landgilde efter Jordebogen, nemlig 9 Tdr. Byg, 1 Fd. Smør, 2 Rdl. 3 Mk. Penge, samt 10 Rdl. i Hovningspenge, hvorimod Fæsteren skærer 8 Bønderlæs Tørv, men svarer Afgift til sin Svigermøder, som afstod ham Gaarden. S. A. bortfæstede han 1 Gaard i Ellby og eiede ligeledes Gaarde i Vefling, Høved med (den nedlagte) Mølle, Kjøbestov, Banggaard og Graverhuus. S. A. skriver Fru Anne Trolle paa Barbjerg, sal. Eric Bilde til Kjærsgaards Enke, i et Brev til F. Rostgaard, som angaaer de svenske Herregaarde og deres daværende Eiere, saaledes om Elved: „Denne Gaard har været beboet af Jens Dyre, som var Claus Dyre til Sindinggaards og Edel Rodsteens Søn; hans Hustru var Hille Margrethe

Lykke, en Datter af Oberst Niels Lykke til Elved, som levede nogle Aar i Kong Chr. 5tes Tid, og Fru Malene Gyldenstjerne. De havde en Søn Iver Dyre, som var Lieutenant, men døde ugift i Sachsen; og en Datter Edel Dyre, som først havde Major Henrik Juel, men ingen Børn med ham, og nu er gift med Amtmand Schintler paa Anderskov." 1718 bortfæstede Amtmand Schindel et Boel i Hoved paa 3—1, et Boel i „Elvedskov," som kaldes Graverhuset, den halve Part af en Gaard i Silby og 1 Ledhuus ved Beflinge Heed (det saakaldte Ivers Huus), hvis Hovning synes at have bestaaet i at holde Udgjærderne vedlige. S. A. købte han 1 Gaard i Moderup paa 9—5—1, 1 i S. Esterbølle paa 10—4—1 og 1 i Haarslef paa 4—5—1—2½ af Kongen for 206 Rd. 24¾ sk. Kroner, eller rettere Kongen afstod ham for denne Sum blot sin Relutionsret til disse Gaarde, hvoraf den første var Relutions- og de 2 andre Pantegods fra Fred. 3dies Tid. 1719 bortfæster han 1 Gaard i Beflinge paa 7—2—1—1 og en Ditto paa 7—4—2—. S. A. skal han ogsaa have kjøbt en Gaard i Moderup og en Ditto i Esterbølle af Kongen; men disse sidste ere vistnok de under forrige Aar omtalte, da Efterretningerne ofte forvirres ved det at Kjøbet er sluttet det ene og Skjødet heelt ofte først udstedt det andet Aar. S. A. folgte han endelig Gaard og Gods (hvis Hovedgaardstakt endnu var 52—5—1—1 og dens Skovskuld 3—7—1—1) til Oberst af Infanteriet Ulrich Frederich v. Brüggmann. 1720 blev han som Kammerjunker og Amtmand over Antvorskovs og Korsørs Amter den 29 Octob. Etatsraad (Mscr. Thott. Nr. 1908, 4to ved R. R.), og 1723 maa han være død eller entlediget; thi s. A. den 19 April blev Generalmajor Simon Henrik Donop bestiftet til Amtmand over Antvorskovs og

Korsføers Amter udi „afgange“ Etatsraad Schindels Sted (Maanedl. Relation ved R. N.), og siden den Tid hører man hverken til hende eller ham.

Hvad nu Egnens eller Rugaards Amts Historie under Edel Dyres og hendes to Mænds (Henrik Juels og Henrik Leopold Schindels) Besiddelsestid eller fra 1711 til 1719 er angaaende, da har jeg derom (foruden hvad som allerede med Hensyn dertil i Rug. 3, 1, 175 sq. er anført) endvidere fundet Følgende antegnet:

1712 stjenkede Hr. Claus Hansen Bang, Sognepræst i Soderup i Sjælland (en Søn af Byens afdøde Sognepræst Mag. Hans Clausen Bang), en Gaard til Bogense Kirke for Bedligeholdelsen af sine Forældres Begravelse, samt en Rodhauge i Byen til Skolens fattigste Discipel (Hofm. F. 5 Pag. 301; 6 Pag. 316).

S. A. indgav Byskriveren ihid. N. S. Lange Ansøgning om Forhøielse i sin Løn (jfr. 1711).

S. A. den 12 Jan. blev Sognepræsten i Bogense Hr. P. Lundagers Datter Charlotte Amalia i Byens Kirke christnet. S. A. den 11 Oct. bleve Laurids Jacobsen Hjort og Catharina Rasmusdatter, sal. Christen Lynes, efter kongl. Tilladelse viiede i deres Huus i Bogense.

S. A. 3 S. i Faste holdt velb. Fru Ahrenstorf paa lille Harriplefsgaard Nedermøllers Datter til Daabs i Skouby Kirke, og blandt Fadd. var Tolderen Sorgen Wedertink i Bogense. S. A. skal ogsaa Henrik Ahrenstorf, som boede paa lille Harriplefsgaard her i Sognet, var en Søn af General Frederik Ahrenstorf til Svanholm og Augusta Elisabeth Numohr, og derhos selv var gift med Charlotte, Oberst de Winds Datter, være død (Hofm. F. 5 Pag. 298; Atl. 6

Pag. 619), kjøndt det ikke i Kirkebogen findes antegnet. ¹⁾ Hans forommeldte Gaard laa forresten i Harrislef By, og hans Moder havde som Enke efter sin 1689 afdøde Mand 1694 ladet den opbygge (see Rug. 1694); men senere ere dens Bygninger solgte og afbrudte samt for en stor Deel indførte til Bogense, og af sammes Materialier den Gaard paa Adelgaden opbyggt, som nu kaldes lille Harrislefgaard eller Trappen (see 1733). S. A. fik Commandeur=Capitain Hans Lassen paa store Harrislefgaard Tilladelse til at ægte Jomfru Christine Hoppe (en Datter af Admiralen; see Giesf. 3 Pag. 388 Tab.) uden foregaaende Trolovelse og Lyssning af Prædikestolen.

S. A. bortkæster Fru Windy (som ogsaa var en Datter af Viceadmiral Hoppe og en Søster til den Forannævnte, ifr. Giesf. l. c.) paa Sandagergaard Røstrup Mølle i Brenderup Sogn.

S. A. den 21 Jan. blev Urtegaardsmanden paa Sandagergaard Joachim Ernst Wilchens Datter holdt til Daabs i Sandager Kirke af Fru Warensteen (d: Warnsted) paa Jerstrup, og Fadd. vare Jomfru Ulrica Hop, Ritmester Lange, Capitainlieutenant Hop ic.

1) Ifølge hans Epitaphium i Skouby Kirke bøde høiædle og velbaarne Henrik v. Ahrenstorf, som var født i Ekærnsforde og residerede paa sin opbygte Gaard, lille Harrislefgaard her i Sognet, den 16 Mai 1712. Han var en Søn af Frederik v. Ahrenstorf til Swanholm og Dvergaard, Ridb., Gehrb., Generalistimus, og Fru Augusta Elisabeth Rumohr af Rost og var selv gift med Charlotte, Oberst de Windts Datter; havde 2 smaa Froskener af dette Ægteskab, og for hans Begravelsessted i Kirken blev til samme givet „en Messeshagel af rødt Floiel, omkringsat med Guldsnorer, tilligemed et Træ=Træværk omkring Alteret.“

S. A. den 13 Jan. blev Ritmester Langens liden Son, som den 17 Dec. f. A. var født og den 18 Dec. hjemme= døbt ved Navn Frederich Emilus, i Gilby Kirke begravet, men strax derpaa til Sandager Kirke henflyttet og i Mad. Windy Begravelse nedsat. S. A. den 7 Oct. bar Oberst Wærnstedts Frue paa Jerstrup Degnens Son i Gilby, hvis Faddere vare Hr. Peiter Klarschou i Raalshave, min (S. Sognepræstens) Datter Gjertrud Marie, Sille Bircherod fra Særstef 1c. S. A. Dn. 2 adv. bar Sognepræstens Datter et Barn i Gilby, og Anders „Chur=fyrstis“ Kone var Fadd.

S. A. (altsaa skete Delingen af Dregaard ikke, som Atlas vil, efter Rangaus Død, men i hans levende Live) udsteder Landraad Cey Rangau til Nienhuus sin Transport til Land= raad (Dtte) Blome (i Holsteen) paa den ene Halvdeel af Dregaard, Gods og Kirke.

S. A. Dn. Reminiscere bar (Capellanens) Hr. Anders Kone i Holse et Barn fra Skaastrup i Dre Kirke. S. A. Dn. Oculi blev paa Dre Kirkegaard begravet en Land= soldat af Skaastrup, som døde paa Marschen fra Glückstad. S. A. Dn. Misericord. bar Capellanens Kone atter et Barn fra Skaastrup. S. A. den 30 April blev Forpagteren paa Dregaard Laurs Pedersen (Hvid) 71 Aar gammel begravet. S. A. Dn. Tr. bar Ritmester Holstes Frue Jens Skyttes Barn i Dre. S. A. den 13 Juli blev ibid. begravet Sid= sel Høiberris, som druknede i en Brønd i Skaastrup.

S. A. S. Hansdag holdt Oberstlieutenant Zuels Frue paa „Elvid“ et Barn fra Lykkegaard til Daabs i Haarslef Kirke, og blandt Fadderne vare 2 af bemeldte Frues Piger.

S. A. var Christen Jørgensen Zuel Degn i Vigerslef, og da bar Dn. Septuages. Margaards Fruerpige et Barn fra Tverskov i samme Kirke. S. A. den 19 Febr. blev den lille

Junker Adolph Ebert v. Holsten fra Langesø ibid. begravet. S. A. Dn. Qvasimodogeniti bar (Capellanens) Hr. Jenfs Datter Mette Margrethe en Bødkers Barn fra Rue ibid. S. A. den 9 April blev den lille Frøken Anna Margrethe v. Holsten fra Langesø, som var $\frac{1}{2}$ Aar gammel, begravet. S. A. Dn. Rogate bar Fruens Pige paa Margaard Margaards Møllerbarn i Vigerslef Kirke. S. A. Dn. 4 p. Tr. bar Fruerpigen paa Margaard ibid. et Barn fra Vigerslef, hvis Faddere vare Skolemesteren i Præstegaarden, „Laqveien“ paa Margaard ic. S. A. Dn. 20 p. Tr. bar vor høiædle og velb. Frøken (Holst fra Langesø) Ladefogdens Barn ibid., hvis Faddere vare Fruen paa Margaard, Mads Lauridsen Ridesfoged (paa Langesø fra Himmelstrup) og hans Kjæreste, „Laqveien“ samt Fruens og Frøkenens Pige paa Langesø. S. A. den 18 Oct. blev christnet vor gunstige Patron (v. Holstens) paa Langesøes Søn Eggert Christoffer; Mad. Ehrenschilds, Fruen paa Enggaard, bar ham, og hendes Søster, Generalmaj. Bruchdorf og Erich Scheel vare Faddere (men den „lille Junker“ blev kun $1\frac{1}{2}$ Aar gammel og døde 1714). S. A. den 22 Oct. blev begravet „Langesøes Amme“ (det vil vel siges: Ammen ibid.).

S. A. døde, som sagt, Oberstlieutenant Henrik Juul, der havde faaet Elvedgaard med Edele Rothsteen Dyre, som han 1701 havde ægtet; og som hans Enke er det, at hun s. A. bortfæster en Gaard i Gilstov.

S. A. eiede endnu Grevinde Wedel Rugaard (Aug. 3, 1 Pag. 175).

1713 den 17 Jan. erklærer Byfogden A. Friis i Børgense sig til Stiftamtmand Pribbuer over Byens elendige Tilstand med følgende Ord: „For Slaget stod i Mecklenborg (o: 1712), gav man her 11 à 12 þ. for 1 Skp. Byg, 12 à 13 þ. for 1

Stk. Rug og 4 Mk. for en Tønde Vrter; men nu efter samme sælges 1 Td. Byg for $4\frac{1}{2}$ à 5 Mk. og 1 Td. Rug for 5 à 6 Mk. (altsaa $\frac{1}{2}$ lettere end forhen). Ingen har Penge at kjøbe for, og Fremmede, som man havde ventet sig Hjelp af, have nu over denne „Ruptüre“ frasagt sig at befatte sig dermed eller her at have nogen Kornhandel; saa at det seer jammerligt ud.“ (Her klages altsaa ikke over Dyrtilid, men tvertimod over altfor lette Priser, hvilke dog ikke af Aarets Capitels-tart kunne erfares, saasom samme synes at være en Middelpriis, nemlig for Rugen 7 Mk. 8 $\frac{1}{2}$., for Byggen 6 Mk. 8 $\frac{1}{2}$ og for Havren 4 Mk.).

S. A. den 28 Jan. klager samme Byfoged til (den nye) Stiftamtmand Gjedde over den svære Indqvartering, „som denne By, der er den ringeste i Landet, ikke kan udholde uden at blive en øde Hob, som den var før min Tid.“ Oberstlieutenant Donop med Frue og Børn laa der med 100 Mand, Heste o. s. v., og daglig indkom Folk af Oberst Brokdorffs Regiment.

S. A. den 7 Juni klager Byfogden til Stiftamtmanden, at Byen havde faaet en ny Indqvartering af 152 Mand, 12 Koner med mange Børn, og en Lieutenant med sin Tjener, hvorfor han beder, at den maa blive befriet for 40 à 50 Mand.

S. A. den 30 Jan. blev Sognepræsten i Bogense Hr. Lundagers Datter Euphrosynes Daab i Byens Kirke confirmeret, og hun af Capitain Bildes Frue frembaaren. S. A. den 12 Marts bleve Conrad Seibert og Pernille Marie Jacobsdatter Hjort efter kongelig Tilladelse viede hjemme i Huset ibid. S. A. den 25 Juni blev Laurids Jørgensen „Markvogters“ Søn døbt i Bogense Kirke, og s. A. den 9

Mai blev den „konsterfarne og mandhaste“ Trompeter Christoffer Bisfel i Skouby Kirke copuleret.

S. A. bortfæster Fru Windy paa Sandagergaard et Huus i Skouby, en Gaard i Rosterslef paa 8—6—1—2 og en Ditto sammesteds paa 9—7—1—2; men s. A. (Giesf. 3 Pag. 388) skal hun have giftet sig med en Major Hans Henrich Grambow (den hun lærte at kjende ved det han exercerede de Nationale her paa Egnen og havde sit Qvarteer i Gilby).

S. A. Dn. 23 p. Tr. bar Mademoiselle Trenzius fra Sandagergaard et Barn fra N. Esterbølle i Sandager Kirke, og Fadderne vare Mademois. Weddekint (fra Bogense), Major Grambow og Msr. Withart. S. A. den 22 Novb. bleve velb. Maj. Hans Henrich v. Grambow og Fru Cancellieraads (Windy) Margrete Catharina de Hoppen paa Sandagergaard copulerede.

S. A. Dn. 20 p. Tr. bar Fruens Pige paa Sandagergaard Anders Churfyrstis Datter i Gilby. (Om dette allerede i det Foregaaende flere Gange forekommende Navn af Churfyrste kan tilføies, at han bar samme, fordi han i sin Ungdom havde tjent hos en af Tydslands Churfyrster, og at det med Hensyn til Folkens Navne og sammes Forbansking i Almuens Mund kan ansees for en Mærkværdighed, at denne Anders Churfyrstes Efterkommere, som endnu der i Sognet ere til og udgjøre en Familie, der udmærker sig ved sin fast dværgagtige Skikkelse, nu i mange Aar kaldes Kullefus, og da En iblandt dem hedder Maren, faa faaer hun sans facon Navn af Marculphus).

S. A. Dn. Esto mihi Iob Erich Knudsen i Skaastrup sin Datter ved Daaben i Dre Kirke kalde „Svendborg“ (et Dvindenavn, som der i Sognet ikke sjelden forekommer og

synes at være dannet af Svend, ligesom Ingeborg af Inge, Hilleborg af Hille ic.). S. A. Dn. Sexages. var Capellanen Hr. Andersis Kone et Barn fra Skaastrup, Die virid. et Ditto og Dn. 11 Tr. atter et Ditto.

S. A. den 5 April blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Anders Hvids Kjæreste Barbara Sophia Kjelsdatter i sit 41 Aar begravet. S. A. den 28 Jan. skal den af sine Legater bekendte Peter Gilstov være født i Gilstov i Haarslef Sogn i nuværende Anders Jespersens Gaard og have deraf sit Tilnavn (Aldr. Cont. Eft. 1783 Nr. 69, hvor hans Levnet findes).

S. A. købte Maj. Godste Ditlev v. Holsten paa Langevej af Jver Krabbe til Søbysøgaard en Part af en Gaard i Fastrup; af Doctor Naur i Odense den anden Part af samme; af Birgitte Bircherod en Gaard i samme By; af Fru Helvig Sophie Urne en Part af en Gaard i Fastrup og en anden af en Gaard i Beslinge; af Jørgen Rosenkrantz nogle Huse og af Christen Bircherod 2 Gaarde i Vigerslef Sogn.

S. A. blev Hr. Anders Christensen Holm Sognepræst i Vigerslef; thi vel hedder det, at den forrige Sognepræst Hr. Christen Holm, som var Hr. Anderses Fader, allerede 1704 skulde være død og Sønnen ved denne Leilighed have succederet ham (Giesf. 3 Pag. 143, 258, 264); men det er urigtigt; thi ifølge Bloch døde Faderen først 1714, men Sønnen, som var født 1690, deponerede fra Odense Skole 1707, tog filosof. Examen 1708, var s. A. Alumnus paa Valkendorfs Collegium og har skrevet en Diss. under Titel: *Trias Thesium*. Hafn. 1709; tog Attestats 1710 og *Dis-mis-Præd.* 1711; blev allerede 1713 Præst her paa Stedet, idet Faderen aftraadte ham Kaldet (Aug. 3, 1, 34), giftede sig 1715 med Sille, en Datter af Provsten Chr. Br. Bir-

herod i Særsløf, og døde saavel efter Bloch som Giesling 1743 (men efter Hofm. F. 5 Pag. 90, 1742), hvorpaa hans Enke fik Christoffer Strøberg, der først var Præst i Herringe og siden i S. Broby (Giesl. l. c.). Derfor hedder det ogsaa i Sognets Kirkebog, at 1713 Dn. 13 p. Tr. blev Hr. Anders (Holm) ordineret i Vigersløf Kirke.

S. A. Nytaarsdag bar Anne (Capellanens) Hr. Jenss Skyttens Barn fra Rue i Vigersløf Kirke, og Ridesfogden paa Himmelstrup og Laqveien paa Langesø vare Faddere. S. A. Dn. 1 p. Epiph. bar den Samme en fattig Rytterrenkes Barn i Bisløf, og Hr. Jenss Datter, Urtegaardsmanden og Lærstereen paa Margaard vare Faddere. S. A. den 25 Jan. blev en Kone fra Fastrup begravet, som var 94 Aar gammel. S. A. Dn. Qvadrages. bar Daniel Feltstærns Kone i Skousgaard en Rytters Barn fra Rue, og blandt Fadderne Corporalen i Magaarde (Caspar v. Bergen), 2 Ryttere fra Rue og 2 Ryttere fra Tøgerød. S. A. Dn. 13 p. Tr. blev (som sagt, Sognepræstens Søn) Hr. Anders der i Kirken ordineret, og s. A. Dn. 2 adv. bar Regimentskriberens Datter et Barn fra Rue ibid.

S. A. bortfæstede Oberstlieutenant Juels Enke paa Elved en Gaard i Høved, en Ditto i Ellby og 1 Huus ibid., men giste sig kort efter med Kammerjunker Henrik Leopold v. Schindel.

S. A. skulde Otte Himmelstrups Enke Maren Bang, som døde 1720 i Skamby, først have solgt Dallund til Etatsraad og Staldmester Jørgen Frederik Harthausen; men vi have i det Foregaaende gjort det sandsynligt, at dette Salg allerede maatte være steet 1711.

1714 holdtes der Bistation i Kjøbstæderne (af Stiftamtmanden), og hedder det ved denne Leilighed om Bogenfse,

at Fattigbæsenet eiede kun 30 Rdl.; at alle øde Pladser i Byen havde deres visse Tiere, som svarede Skat deraf; at Byen havde aldeles intet Inventarium eller nogen Beholdning og heller ingen Brandanstalter; Veien var i brugelig Stand; Færgebæsenet havde 2 store og 2 smaa Baade, og Kirken befandtes i en meget slet Stand.

S. A. den 14 Mai blev Sognepræsten Mag. Lundagers Søn Gotfrieds Daab i Bogense Kirke confirmeret. S. A. den 27 Juni bleve Erik Mule og Aune Kirstine Christiansdatter. i Bogense efter kongl. Tilladelse sammenbiede hjemme i Huset. S. A. den 26 Juli blev Capitain Billes Søn døbt i Bogense Kirke og kaldet Sivert. S. A. den 2 Nov. bleve Sognepræstens Broder Arel Jørgensen Lundager, Klokker og Bedemand i Bogense, og Kirsten Hansdatter Bolder copulerede. S. A. den 9 Nov. bleve Wederfinks Datter Birgitte Kirstine og Christian Urban Schurk efter kongl. Tilladelse biede i Brudens Faders Huus ibid.

S. A. bortkæster Fru Windk paa Sandagergaard et Huus i Esterbølle paa 1—3—,,—,, (uagtet hun, som sagt, allerede 1713 blev gift med Maj. Hans Henrik Grambow).

S. A. 3 Søndag efter Paaſte holdt Anna Elisabeth v. Støchen et Barn til Daabs fra Bøgelund i Sandager Kirke. S. A. 2 Pintsedag holdt Mad. v. Støchen af Enggaard et Barn fra Bøgelund til Daabs ibid. S. A. den 6 Søndag efter Tr. var Mad. v. Støchen atter et Barn i Sandager Kirke, hvis Fadd. vare Major Grambow til Sandagergaard, Msr. Withardt, Msr. Hylking paa Enggaard, Fruerpigen Maren Pedersdatter ibid. og Jomfrupigen Engel paa Sandagergaard. S. A. den 16 Sept. blev Major Grambows Søn af Sandagergaard døbt og kaldet Hans Ernst; Generalmajor Holstes Frue holdt ham frem, og Fadd. vare Ma-

dame Lassen, Generalmajor Holst af Odense, Oberstlieut. Holst af Langelev, Commandeur Hans Lassen og Capitain Hop. S. A. Dn. 21 p. Tr. bar Anna Elisabeth v. Støtchen et Barn fra Nordstov i Guldberg Kirke.

S. A. Dn. Lætare bar Sognepræstens Datter Ingeborg Dorothea af Gilby et Barn i Meilby Kirke, og Rasmus „Kirkeemand“ (formodentlig Manden i den til Kirken henhørende Gaard) var Fadder. S. A. Dn. Qvasimodogeniti blev i samme Kirke døbt et uægte Barn fra Jullerup og til Barnefader udlagt en „svenst“ Underofficer. S. A. Dn. Jubilate blev i samme Kirke publice afsolveret Smedens Tjenestegvind i Meilby, fordi hun paa 3die Aar havde holdet sig fra Sacramentet, og Dn. Cantate var hendes uægte Barn i Kirke, hvorfor hun atter Dn. 12 p. Tr. blev afsolveret. „O! mulierem foetidam & impudicam, vix Christiano nomine dignam!“ S. A. den 14 Juni bar Frøken Wamstedt fra Jerstrup Degnens Barn i Gilby, og Mademoiselle Frentius fra Jerstrup gif hos.

S. A. Dn. Septuages. bar (Capellanens) Hr. Andersis Kone et Barn fra Vifet i Dre Kirke; s. A. Dn. Rogate et Ditto fra Dre. S. A. Dn. Tr. var Hr. Andersis „Andersvend“ Fadder til et Barn fra Hølse, som Præstekonens bar. S. A. Dn. 24 p. Tr. bar Henrich Wilhelms Kone paa Aagaarde Jens Skyttes Barn af Dre.

S. A. den 10 Oct. bleve i Haarslef Præstegaard ærbærdige, hæderlige og vellærde Mand Hr. Knud Klarschou, Medtjener i Ordet til Bogenfse og Skouby Menigheder, og Mademoiselle Susanne Magdalene Kjelsbatter (formodentlig Præstekonens Søster i Haarslef) copulerede. S. A. stod ogsaa i Haarslef Kirke Hr. Christian (Bircherod, Sognepræst) i Særlef Fadder til Msr. Wilhelms Barn paa Aagaarde,

som Apotheker Svesters (Swigers ?) Kjæreste i Odense bar.

S. A. den 17 Jan. blev paa Vigerslef Kirkegaard begravet en Kone fra Fastrup, som var 96 Aar. S. A. den 26 Febr. blev Frøken Ide Margrethe (v. Holst) paa Langesø Christnet; Generalinde Holstis bar hende, og Fadderne vare Oberstlieut. Finesch (paa Havgaard), Major Seefeld og hans Frue (paa Margaard). S. A. Dn. Judica blev Jens Høllænders Barn paa Margaard Christnet; Fruen ibid. bar det, og Majoren, Landsdommer Brahe, Niels Ridesfoged, Hr. Jenss Kjæreste o. s. v. vare Fadd. S. A. den 9 Mai blev begravet den lille Junker Eggert Christof fra Langesø, 1½ Aar gammel. S. A. den 12 Mai blev begravet en Kone fra Rue, som var 98 Aar (fort forud, nemlig 1713 den 23 Jan., en fra Fastrup paa 94, 1714 den 17 Jan. en fra Fastrup paa 96, nu 1714 den 12 Mai en fra Rue paa 98, og fort efter, neml. 1714 den 17 Mai, en fra Wislef paa 91 Aar). S. A. den 13 Juni blev begravet vor kjære Sjælesørger, den ærværdige, hæderlige, vellærde og nu salige Mand Hr. Christen Andersen Holm, forrige Sognepræst til Vigerslef og Beslinge Sogn samt Provst i Skoubyherred; og var han 52 Aar gammel (jfr. Rug. 3, 1, 35). S. A. Dn. 19 p. Tr. bar Paukerens Kone i Logerød et Nyttrebarn i Vigerslef Kirke, og Dvarteermesteren stod Fadder.

S. A. og næstfølgende pantsætter den nye Eier af Elvedgaard, Kammerjunket Henrich Leopold v. Schindel, endeel af sine Bøndergaarde (see supra).

S. A. skal Sognepræsten i Sønderlø Hr. Peter Otto Ludvigsen Stoud vare bleven Provst i Skoubyherred.

1715 var der Tvist mellem Byen og Præsten i Børgense, i hvilken Anledning Byfogden A. Friis indgav en Forestilling

til Kongen, hvori det hedder: „Denne fattige By har nogen tilliggende Jord og Grund, der er deelt i 81 Parter, som kaldes „Gaardseier,“ og det, som deraf pløies og saaes, er beliggende paa nogle Der og de Steder, at naar man skal dertil eller derfra, maa man fare dertil i det Mindste over et eller to Saltbænde, saa at undertiden, naar en Vogn om Morgenen kjører dertil, kan Vandet indkomme, saa den til Aften maa forblive der; ja! det er den Gang, at Vandet i 2, 3, 4, 5 à 6 Dage saaledes kan indeholdes, at man ikke kan komme til eller fra.“ Formedelst denne Bessaffenhed med Stedet havde der ikke været givet Tiende i Kjørven, men efter Stiftsøvrighedens Ordre en bestemt Afgift, nemlig af hver Gaardseie til Kirken 1 Mk. og til Præsten 4½ Skp. Byg. Denne Indretning varede til Bysoged A. Frises og forrige Sognepræst Hr. Hans Christiansen (Funchs) Tid; men denne, som saae, at Kirken ikke kunde vedligeholdes af denne Indtægt, fik gjort den Indretning, at den hele Indtægt blev deelt mellem Kirken og Præsten, saa at hver fik 2 Mk. 8 ø. (af hver Gaardseie), hvilket blev approberet af Stiftamtmand Pribbuer 1706. Dette har ogsaa Mag. Lundager været tilfreds med (hidtil); men nu, da han har været paa Stedet i 6 Aar (han blev nemlig Sognepræst 1710), har han indgivet en Memorial til Stiftamtmand Gjedde og Biskop Muus, hvilke, uden at høre Contraparten, resolverede, at Tienden skulde gives i Kjørven. Borgerfabet indklagede nu Sagen for Conseillet, som regjerede i Kongens Fraværelse, hvilket befalede, at Sagen skulde blive ved Lands Lov og Ret (formodentlig altsaa efter det i Klagen citerede Sted i Loven Pag. 417 Artikel (?) 10).

S. A. den 12 April bleve Sgr. Jørgen Wederkint og Jomfru Anniche Cecilia Gerlach viede tilsammen efter kongl.

Lilladelse i Præstereffidenten i Bogense. S. A. den 13 Mai blev Sognepræsten Mag. Lundagers Datter Inger i Byens Kirke christnet. S. A. den 23 August nævnes ogsaa (Capellanen) ærbørdige Hr. Knud Klarschov i Anledning af en Bryllupsfærd ibid.

S. A. bortfæster Sandagergaards Eier, Major ved det syenske Nationalregiment Infanterie, Hans Henrik v. Grambow, en Bondegaard, som det synes, i Ellby; men endnu s. A. blev han Oberstlieutenant og bortfæster som saadan en Gaard i Kosterfles paa 4—5—1, et jordløst Huus ibid. og et Huus i Beslinge paa 1—1—1.

S. A. den 24 Jan. blev Hr. Etats- og Justitsraad Conrad Bierman v. Ehrenschild, hans Liig hensat i Sandager Kirke. S. A. den 5 April blev kastet Jord paa Major Grambows Søn fra Sandagergaard. S. A. Dn. 3p. 'Fr. bar Niels Hollænders Hustru ibid. en Cüraseers Barn af N. Esterbølle i Sandager Kirke. S. A. den 31 Aug. blev kastet Jord paa Lieutenant Augusti Eusebii Partrams Datter, som døde paa Enggaard. S. A. den 12 Dec. blev Major Grambows Søn af Sandagergaard døbt og kaldet Carl; Mad. Laasen holdt ham, og Fadderne vare Frøken Warnstedt, „hans Prindselige Høihed Prinds Carl,“ i hvis Sted stod Hr. Etatsraad Harthausen, saabelfom og for sig selv, og Hr. Oberstlieutenant Hagedorn paa Ellstrup.

S. A. legerede Forpagteren paa Dregaard Lauritz Pedersen (Hvids) Enke Johanne med sin Søn (?), Præsten i Haarfles Anders Andersens Hvid, Afgiften af 3 Huse i Inslef Sogn og By til de Fattige i Inslef og Dre Sogne (Hofm. F. 5 Pag. 406=7). Af Dregaard tilhørte forresten paa den Tid den ene halve Deel Landraad Blome og den anden tilfaldt ved Landraad Cay Røpauus Død hans Enke Christine

Reventlou, som giftede sig med den berømte Baron Georg Otto Henrik v. Goerh. Men Dregaard anfaaes den Tid af faa liben Bærbi, at bemeldte Forpagter Lars Pedersen Hvid kunde have kjøbt den for 1000 Rdl. (ifølge et Mscr. af Breinholm ved R. N.).

S. A. døde Sognepræsten Hr. Ernst Günther Helm i Brenderup og Dre (see Aug. 1688) den 21 Jan., og hans Capellan Anders Lauridsen Hvid, som hidtil havde boet i Holse, succederede ham og var gift 1) med sin Formands Datter, 2) med Kjøbmand Henning Nielsens Enke af Faaborg, Ane Helene Michelsdatter; ligesom hans Datter igjen var den bekjendte Ane Helene Hvid, der blev rettet i Odense 1732, som Medvider i sin Mands, Sognepræsten til Kjerteminde Hr. Hornemans, Drab.

S. A. den 19 Juli blev en Pige begravet fra Skaastrup paa Dre Kirkegaard, som sagdes at have druknet sig selv i Stranden. S. A. den 30 Juli blev Sgr. Jørgen Larsens Barn paa Dregaard baaret af Mandens Moder paa Hamborg, og blandt Fadd. vare Hr. Anders Hvid i Haarslef, Absalon Frederiksen paa Bubbegaard, Hr. Anderses Datter af Haarslef og Borgemeester Willers Datter og Mademoiselle af Middelfart.

S. A. giftede Sognepræsten i Vigerslef Hr. Anders Christensen Holm sig med Sille Bircherod, en Datter af Sognepræsten Hr. Christian Bircherod i Særslø, eller rettere, som det i Særslø Kirkebog hedder: S. A. den 12 Febr. trolovedes ærbørdige Hr. Anders Holm og hæderlige Mademoiselle Sille Bircherod (i Særslø Præstegaard) af hendes høitænkende Fader; hvorimod de først den 3 Juli 1716 havde Bryllup. S. A. den 21 Juni blev Sognepræsten i Særslø (bemeldte Hr. Christian Bircherods) Datter Marie Elisabeth døbt;

faa at han altsaa i et og samme Aar fik en Datter trolovet og en anden Datter døbt.

S. A. kjøbte Major Holsten paa Langesø en Gaard i Fastrup og en Ditto i Korup.

S. A. Kyndelmisse Dag var Obarteermesterens „Frue“ i Rue et Barn i Vigerslev Kirke. S. A. den 15 Febr. blev christnet vor gunstige Patrons (Major v. Holstens) Barn Eggert Christoffer fra Langesø; Grevinden paa Wedelsborg var det; Generalmajor Holst, Hagstusen paa Dallund og Fruen paa Sandagergaard vare Faddere. S. A. den 20 Marts var Ridefogden paa Langesø Mads Lauridsen flyttet til Ruebeed, hvorimod Hans Thomesen nu beboede Himmelstrup, hvor hiin tilforn havde havt sin Bolig. S. A. den 29 Juli blev begravet en Mand fra Trafn, der var 104 Aar gammel. S. A. Dn. 9 p. Tr. blev christnet Forpagterens Barn paa (det Sognepræsten tilhørende) Haugaard; vor nye Præstekone (altsaa Sille Bircherod, som dog endnu kun var Fæstemø) var det, og blandt Fadderne vare (Sognepræstens Broder) Frederik Holm (siden Sognepræst i Svaninge), Mads Lauridsen Ridefoged (paa Langesø) med Kjæreste, og Jacob Nielsen Ridefoged (paa Dallund, sfr. 1716) med Kjæreste. S. A. Dn. 4 adv. bleve Konen i Limkilde og hendes Barns Amme publice afsolverede, fordi Barnet blev dødt hos dem i Sengen og var 4 Uger gammelt.

S. A. bortfæster Kammerjunker Schindel paa Elved Banggaard paa 3—1— og et Gadehuus i Vestlinge.

1716 blev der indgivet Regning over de svenske Fanger (som i Anledning af Tønningens Capitulation vare fordeelte omkring i Landets Kjøbstæder), deres Gjæld i Bogense By, dat. den 7 Jan., hvoraf skjønnes, at der i Bogense havde ligget endeel Over- og Underofficerer af Regimenterne Asch-

berg, Basseby, Helsing, Dahl og Vermeland, som ialt vare blevne Borgerne skyldige 1305 Rdl. 4 Mk. 13 ß. Næsten alle vare de nu borttrømte; dog adskillige af dem formodentlig (senere) grebne; i det Mindste siges der om adskillige af dem, som flygtede fra Bogense, at de nu vare i Nyborg. En Ritmester Wittinghof var derimod død i Bogense. (Dette oplyser saaledes tilfulde, at endeel af de Svenske, som Sagnet paaستااer at være blevne tilbage fra Carl Gustavs Fejde, egentlig snarere hidrøre fra denne senere Krig).

S. A. var der forresten Dvægsyge i Bogense; i det Mindste ansøger Byfogden paa denne Grund om Fritagelse for Indqvartering af Rytterheste.

S. A. den 4 Mai bleve Lars Olsen Møller i „Nesbyholms Mølle“ og Ane Jørgensdatter efter kongl. Bevilling sammenbiede i Brudens Faders Hus i Bogense. S. A. den 25 Juni blev Sognepræsten Mag. Lundagers Søn Jørgen døbt og frembaaren af Capitain Vilbes Frue. S. A. Dn. 9 p. Tr. blev Jens Søffrensen, „Ringer,“ i Hærsløf copuleret i Skouby Kirke.

S. A. bortfæster Oberstlieutenant Grambow paa Sandagergaard Rindstrup-Bæthuus uden Jords Tilliggelse.

S. A. Dn. 9 p. Tr. stod en Kone af Smidstrup aabnbare Skrifte i Guldberg Kirke, fordi hendes Barn blev ligget ihjel hos hende om Natten.

S. A. den 24 April var det extraordinair Taffigelses- og Bededag i Gilby Kirke og den 27 Mai „første“ Bededag for Sæden ibid. S. A. Dn. 1 p. Tr. bar Frøken Rappen fra Jerstrup et Barn fra Lunde ibid., og Frøken Warnstedt gif hos. S. A. den 27 Juli blev i samme Kirke fremstillet vor (v: Præstefolkenes) liben Datter, som var født den 19 Juli og den 21 hjemmedøbt ved Navn Gjertrud Marie; hen-

des Mormoder „fra Nøfens“ har hende, og blandt Fadd. var Mademoiselle Withardt paa store Hærskolegaard. S. D. om Eftermiddagen her i Kirken begravet vor (3: Præstefolkenes) ældste Datter Gjertrud Marie, som den 20 Juli var hensovet efter 3 Ugers Sygdom i sit 20 Aar (og som nu blev opkaldt paany).

S. A. sit Kammerherre og Viceadmiral Christian Carl Gabel kongl. Skjøde paa Dregaard (dog formodentlig blot den Gørgiste Halvpart af samme, jfr. 1715 og 1717) og underliggende Bøndergods; og herom er det, at Bønderne fortælle, at efterat 2 à 3 Herrer vare gaaede fra Dregaard for Gjeld (i Anledning af det høie Hartkorn, Banner med Billie havde sat derpaa; og blandt hvilke fratrædende Tiere formodentlig ogsaa den Grüner maa have været, som efter nærbærende Forpagters Foregivende engang skal have eiet Gaarden), vilde Kongen stjenke den til Admiral Gabel, fordi han havde bundet et Søslag i Østersøen for Wismar (see 1830); men han kunde, selv som Gave, ikke tage imod den formedelst det høie Hartkorn, og da maatte Kongen eftergive ham de 120 Tdr. (hvorved formodentlig menes de 200 Tdr. Hartkorn beneficeret Gods (see 1718), „som Greberne paa Gyldesteen endnu nyde godt af“; thi forresten hviler endnu det samme Hartkorn som tilforn paa Bønderne, og disse sukke, som det hedder, endnu under dets Mængde). Og saaledes tog Gabel omsider imod Gaarden og kaldte den Gabelshytte; ligesom en Familieesterretning endnu tilføier, at Gabel, medens disse Forhandlinger stode paa, opholdt sig hos Forpagteren paa Dregaard, den ovenomtalte Lars Pedersen Hvids, Søn Præsten i Brenderup og Dre, den forommeldte Anders Lauridsen Hvid (ifølge et Mscr. af Breinholm ved R. R.).

S. A. Dn. Tr. har Sognepræstens (Anders Lauridsen

Hvids) Kone Peder Skyttes Barn af Skastrup i Dre Kirke og ligeledes Dn. 14 p. Tr. et Barn fra Pflterhuset ved Stranden. S. A. den 17 Aug. blev Sgr. Jørgen Larsens Barn paa Dregaard baaret til Daabs af „Comtessen“ paa Barbjerg ¹⁾, og blandt Fadderne var Borgemeester Herman Willer fra Middelfart.

S. A. Dn. 2 p. Epiph. holdt i Haarslef Kirke Fru Kammerjunker Schindlers (læs: Schindels) paa „Elvid“ et Barn fra Bierne til Daabs, og blandt Fadderne Mr. Povel Riis, Fuldmægtig paa „Elvid.“

S. A. den 12 Febr. blev i Særslø Kirke en Marqvetenters Datter fra Asteby døbt og kaldet Sabina Rebecca; hvorom det i Kirkebogen hedder, at Fadderne vare:

Johan (?), Cathrina, Maria, Sibilla;

Sermonem capiunt ab hoc & ab hac & ab illa. S. A. 3 S. i Faste blev ibid. Niels Rasmusens Søn af Hemerslef døbt, blandt hvis Faddere (Forpagter) Peiter Andersens Hustru af „Elvid,“ Poul Friis (Riis?) og Niels Hesselberre af „Elvid.“

S. A. købte Oberstleutenant v. Holsten paa Lange sø Gods saavel i Bierne som i Gamby.

S. A. den 8 Jan. blev i Vigerslef Kirke begravet hoiædle og velb. Hr. Oberstleutenantens (v. Holstens) Barn paa Lange sø (men hvilket, siges ikke, nemlig om 3de Margrethe f. 1714 eller Eggert Christof f. 1715). S. A. Dn. 3 p. Epiph. bar vor „tilkommendes“ Præstekone (altsaa Sille

1) Uden Tvivl Grev Frederik Christian Holts Datter Anne Trolle Holt, der var gift med Oberst Frederik Gersdorff til Kjærsgaard (Hofm. D. Ab. 2 Pag. 151. L. Et Egestab, der imidlertid ikke antages i Hofm. 1 Pag. 51 Tab. 2).

Bircherød) et Barn fra Rue ibid. S. A. den 11 Marts bar Fruen paa Dallund (den forhenbærende Dallunds Ridesfogeds, see 1715 Dn. 9 p. Tr.) Jacob Nielsens Barn fra Himelstrup, og Fadderne vare Hr. Peiter (S. Sognepræsten Peder Otto Stoud i Sønderfø) og hans Kjæreste, Maren Holm i Præstegaarden og de 3 Ridesfogder, Mfr. Hesielsberg (fra Dallund), Mads Lauridsen (fra Langesø) og Niels Rasmussen (fra Margaard). S. A. den 17 Marts blev begravet Pernille, Huusholderste paa Langesø, 60 Aar gammel. S. A. den 8 April blev christnet (Capellanens) Hr. Jenss Datters Barn. Ridesfogden Mads Lauridsens Kjæreste bar det, og Fadd. vare 2 Snekfersvende i Præstegaarden, Sophie Jensdatter Bjerring og Maren Holm. S. A. den 30 April blev begravet en Kone fra Trasn, som var 95 Aar og Enke efter den Mand, der døde forrige Aar ibid., 104 Aar gammel. S. A. den 3 Mai blev christnet Oberstlieutenantens (v. Holstens) Søn Christian Adolph fra Langesø. Generalmaj. Holstes Frue i Nyborg bar ham, og Fadderne vare den unge Grev Wedel, Oberst Schack, Oberstlieutenant Raas og Fruen paa Margaard. S. A. den 20 Oct. bleve trolovede Peiter Hofmand, Urtegaardsmand, og Anders Hans. Datter, Huusholderste paa Langesø. S. A. den 16 Dec. begravet Catharina „Knippelkone“ i Bislef, som var 36 Aar gammel.

S. A. bortførte Kammerjunker Schindel paa Elved, som sagt, en Gaard i Moderup, en Gaardspart i Stouby, et Huus i Beslinge til en af de svenske Fanger og Huset Tapernøie til sin Skovfoged.

1717 den 10 Jan. var Hr. Peiter Klarstøvs Hustru i Kolshave Poul Pohls Datter i Bogense, og Demoiselle Anna Dorothea paa store Hærshøfsgaard stod Fadder. S. A. den

16 Sept. blev Sognepræsten Mag. Lundagers Datter Kirstine Margrete døbt. S. A. den 15 Oct. blev Peder Jensen „Enhjørning“ trolovet og den 12 Nov. i Bogense Kirke copuleret.

S. A. udlægges en heel Deel Steder her i Herredet til Rytterdistricter, og hvilke Steder det var, seer man af Auctionsprotocollen over det kongl. Ryttergods af 1764. Fra den Tid skrive sig altsaa formodentlig en stor Deel af de saakaldte „Ryttergaarde,“ hvorom der i Skouby, Gilby, Haarslef, Biggerflef og næsten alle Sogne tales, og som uden Tvivl overalt havde samme Bestaffenhed, nemlig blot nogle Fag Huus i en Gaard, indrettede til Ryttersfamiliers Beboelse. (R).

S. A. siger Fru Anne Trolle paa Barbjerg (i hendes ovenomtalte Brev til F. Rostgaard), „at Enggaard nu beboes af Fru Anna v. Støden, sal. Etatsraad Ehrenschilds Enke; han kjøbte denne Gaard for ungefær 30 Aar siden af sal. Holger Rosenfranz, Jørgen Rosenfranz til Kjeldgaard og Fru Christence Juel deres Søn. Hans Hustru (som altsaa den Tid endnu levede) „er“ Fru Anne Brahe, Steen Brahe til Knudstrup og Fru Sophie Rosenfranz deres Datter. De kjøbte igjen (da de solgte Enggaard) Buersgaard (læs: Brusgaard) i Jylland og have nu kun 1 Søn og 1 Datter levende, som ere fødte paa Enggaard; de andre døde unge og uforsæete. Sønnen hedder Niels Rosenfranz og blev for nogle Aar siden gift med sal. Holger Wax til Sæbygaard i Jylland og Fru Lisbeth Wille deres yngste Datter.“

S. A. bortfæstede Oberstlieut. Grambow paa Sandagergaard en Gaard i Stamby paa 7—4—3—1 og en Ditto i Rosterflef paa 10—5—3—2.

S. A. Dn. 8 p. Tr. har Anna Elschen v. Støden af Enggaard Frederich Hanis Datter af det røde Huus i Sand-

ager Kirke, og Stuepige, Rudsff, Ladefoged og Skytte paa Gaarden stode Faddere. S. A. den 9 Aug. bleve Hans Jespersen, Degn af Østrup og Jastrup, og en Pige fra Sandagergaard i samme Kirke copulerede. S. A. Dn. 21 p. Tr. bar Fruerpigen paa Sandager Gaard et Barn fra N. Esterbølle i samme Kirke.

S. A. den 23 April var almindelig Faste- og Bededag i Eilby Kirke, som formodentlig overalt i Landet.

S. A. tilhørte den ene Halvdeel af Øregaard (uagtet Kongens Skjøde til Gabel af 1716) endnu Landraad Blome (Atl. 6 Pag. 640), som skal have været gift med Baron Gørhjes Broders Enke og først være død 1738 (Hofm. D. Bd. 1 Pag. 21 Tab. 3). S. A. siger Fru Anne Trolle fra Barbjerg (i sit ovennævnte Brev) om Øregaard, nu kaldet Gabels Lykke, „at den tilforn var beboet af Hr. Erich Banner, som var Otto Banner og Fru Jytte Will deres Søn; han var 2 Gange gift; hans første Hustru var Fru Sophie Rosenkrantz, Otto Christoffer Rosenkrantz til Voller og Fru Gisfel Pödebusch deres Datter; de havde ingen Børn sammen. Hans anden Hustru var Fru Kirsten Lindenov, Hr. Henrich Lindenov til Øregaard og Fru Beate Ulfeld deres Datter, af hvilke han købte Øregaard; de havde ei heller Børn sammen. Hr. Erich Banner døde 1687. Efter hans Død købte Provst Ditlef Reventlau Gaarden, hvis Datter (som havde først Hr. Cey Rangau og siden Baron Gørrih) arbejdede den halve Part, hvilken Kammerherre Gabel nu har faaet; den anden halve Part tilhører derimod Landraad Blome i Holsteen.“

S. A. den 9 Febr. blev i Dre begravet Mads Laurisen Hvid fra Øregaard, som døde den 3die s. M. æt. 45 Aar og havde været svag og elendig paa 17de Aar (om denne

hans Elendighed see Rug. 3, 1, 167). S. A. ser. 2 Pasch. lod Hans Knudsen i Skaastrup en Datter døbe i Dre Kirke ved Navn „Ebenborrig.“ S. A. Dn. Lætare blev ibid. begravet Jørgen Rielsen af Skovhuset, 63 Aar gammel; „han var en god, trofast og ærlig Mand.“ S. A. den 15 Dec. blev ibid. begravet en Cornets Enke fra Hølsegaard.

S. A. Hell. 3 R. D. stode i Haarslef Kirke Forpagteren Mfr. Veiter Andersen, (Forvalteren) Mfr. Riis og Mfr. Christian, Alle paa „Eibid,“ Faddere til et Nyttbarbarn fra Gamby.

S. A. købte Oberstlieutenant Holst paa Langesø af Erich Scheel til Arrestov Beflinge Sogns Kongetiende; og er det maastee i den Anledning, at han (mellem 1707 og 1742) skjenker Kirkens nærværende Altertable (Atl. 6 Pag. 618). S. A. købte han ligeledes af Fru Armgard Sophie Gabel til Christiansdal et Huus i Laagerød.

S. A. beboede endnu Major Jørgen Tyge Sefeld (Søn af Christen S. til Steenalt og Lene Rosenkrantz) Margaard i Bigerslef, den han, som sagt, havde købt af Borgemeesteren i Odense Jens Christensen Schousboe, som dog først døde 1719. S. A. siger Fru Anne Trolle i sit ovennævnte Brev om Margaard, „at den beboes af Jørgen Tyge Sefeld, Christen S. til Steenalt og Lene Rosenkrantz's Søn. Hans første Frue var Susanna v. Bauditz, Gjert v. Bauditz og Fru Sophie Brages Datter; de havde en Datter, der døde strax efter Moderen, som døde efterat hun var forløst. Hans anden Frue er Margrethe Due, Jørgen Scheel Due til Sønderstov og Fru Birgitte Røe deres Datter; de have endnu ingen Børn. I Kong Chr. 5tes Tid boede Jomfru Mette Friis der, men hun solgte Gaarden.“

S. A. Dn. 1 p. Epiph. har Mette Margrete Bering

(altsaa Capellanens Datter) et Barn fra Bislef, og Niels Rasmussen, Ridefoged paa Margaard, var Fadder. S. A. Dn. 3 p. Tr. bar velb. Frøken Holst (fra Langefø) et Barn fra Morudgaarde i Vigerslef Kirke, og Oberstlieutenanten paa Langefø stod Fadder, ligesom Ridefogden Mads Lauridsen, Ladefogden og Staldkarlen. S. A. Dn. 17 p. Tr. bar Anna Margrethe Barsø (den forrige Capellans Datter) et Barn fra Bislef i samme Kirke. S. A. den 18 Sept. blev Oberst Holst (fra Langefø) hans Søn Adam Christoffer født paa Gjelstov.

S. A. bortfæster Kammerjunker Schindel, som Elvedgaards Eier, saavel Hovedgaarden som en Gaard i Ellby. Fru Trolle s. A. om Elvedgaard beretter, er i Gaardens egen Historie allerede i det Foregaaende anført.

S. A. siger Fru Trolle i hendes ovenomtalte Brev om Mugaard, „at den tilhører Grevskabet Wedelsborg, som bestaaer af Wedelsborg, Tybrind, Syndergaarde og Sparretorn. Dette Grevskab tilhørte forhen Grev Wilhelm Frederich Wedel, som døde 1705; hans (første) Hustru var Fr. Christiana Sophia, Fr. Hannibal Sehesteds og Grevinde Frøken Christiana deres Datter; de havde, som kom til Alders, 4 Sønner og 2 Døttre:

- 1) Grev Hannibal Sehested Wedel.
 - 2) Baron Jørgen Ernst Wedel, som reiste til Schlessen og der giftede sig.
 - 3) Baron Woldemar Gustaf, som døde voren ugift.
 - 4) Baron Carl Wedel, som er gift i Sjælland og boer der.
 - 5) Anna Christiana Elisabeth, „om hvem der er intet Godt at scribe om“; og
 - 6) Anna Margrethe, gift med Generalmaj. Desib.
- Grev Wilhelm Frederich Wedels anden Hustru var Fru

Hebevig Malena Dancbart, som var Oberstlieutenant Jocum Dancbart og Fru Anna v. der Wisch deres Datter; de havde Wilhelmina Frederica, gift med Capitain Prætorius. Grev Hannibal Sehested Wedels (altsaa den ældste Søn af første Egteffab) Hustru er Fru Anna Cathrina Banner, Christian Banner til Frederichsgave og Fru Mette v. der Kubla deres Datter. Deres Børn, som endnu leve, ere: Grev Christian Wedel, Christiane Sophie Wedel, Dorthé Wedel, Mette Wilhelmina og Hannibalina Wedel, som blev født efter Faderens Død."

S. A. omtales Sognepræsten i Bispenberg Hr. Jens Rosenvinge (Hofm. F. 5 Pag. 112, 196), ligesom man ibid. Pag. 90 har hans Genealogie eller Slægtregister.

1718 (eller 19, see infra) maa Welbø være bleven solgt fra Bogense til Justitsraad Iver Andersen paa Hollufgaard (Aug. 3, 1, 166, jfr. 1711 og 19 og Rinte 1760).

S. A. den 13 Febr. var Provsten Hr. Erik Hvids Hustru fra Gilby et Skræderbarn i Bogense Kirke. S. A. den 3 Mai blev (Capellanens) ærbørdige Hr. Knud Klarschovs Datter Anna Maria døbt i Bogense Kirke; Hr. Peiter Klarschov i Kolshaves Hustru var hende, og Hr. Anders Hvids Hustru i Haarslef gift hos.

S. A. pantsætter Henrik Ahrenstorfs Enke paa lille Hærrisleggaard, Charlotte Amalia Wind, en Gaard i Hærrislef, og s. A. dør Commandeur Hans Lassen paa store Hærrisleggaard, og hans Enke Christiane de Hoppe faaer Bevilling at sidde i ustiftet Bo.

S. A. folgte Ehrenschilds Enke Anne Margrethe v. Støchen Særlesf — Rinte — Grindløse — Sandager — og Skouby — Rongetiender; derpaa 75 Tdr. Hartkorn (Bøndergods) og endelig Enggaard selv til Kammerherre og Vice-

admiral Christian Carl Gabel, ¹⁾ som alt 1716 havde faaet kongl. Skjøde paa Dregaard og nu 1718 af det gamle kongl. Ryttergods tilkjøbte sig 879 (rettere 880—3—1—1) Tdr. Hartkorn, ligesom han ogsaa f. A. fik kongl. Bevilling at nyde Sædegaard's Frihed paa 200 Tdr. Hartkorn.

S. A. bortfæstede Oberstlieut. Grambow paa Sandagergaard et Boelsted i Rostrup paa 3—5—1—, en Gaard i Rosterslef paa 12—3—2—1 og en Ditto i Skouby paa 5—2—3—1.

S. A. Dn. 12 p. Tr. bar Hollænderens Hustru paa Enggaard et Barn fra N. Efterbølle i Sandager Kirke. S. A. den 22 Sept. bleve Tobias Degns 2 Døttre begravne paa Guldberg Kirkegaard, den ene i sit 11te og den anden i sit 5te Aar.

S. A. den 11 Febr. holdtes Taksigelsesfest i Silby Kirke (i Anledning af Stormen for Kjøb.). S. A. 3 S. i Faste bar Provstinden (Sognepræsten synes altsaa for nylig at være bleven Provst) et Barn i Silby Kirke, ligesom den 1 og 6 S. efter Paaste, Dn. 1 p. Tr., den 24 Juni ic. ic. S. A. den 3 Nov. blev her i Kirken fremstillet vor (altsaa Provstefolkenes) liden Datter, som var født den 4 Oct., hjemmedøbt den 8 Oct. af Hr. Peiter Alarschov i Raalshave og kaldet Johanne. Hr. Christian Brodersen Bircherods Kjøreste af Særsløf, Else Cathrine Hansdatter Bang, bar hende frem i Kirken, og Fadd. vare Oberstlieut. Grambow paa Sand-

1) Og saaledes maa hun formodentlig være den Enkefrue, om hvem der fortælles, at hun bortspillede Enggaard til en Cavalkeer ved Høffet, men at Kongen skjalpte ham ud for at have modtaget den, og at hun saaledes fik den tilbage igjen (medd. af Hr. Birkebommer Møller); og Gabel kan saaledes have været den Herre ved Høffet, til hvem hun bestyldes for at have tabt den i Spil.

agergaard, Hr. Capitain Frisch, som paa den Tid laa her i Byen (i Qvarteer), Hr. Anders Hvid i Haarlef, Mag. Poul Lundagers og Lauritz Hjorthes Kjærestes af Bogense ic. S. A. den 29 Dec. blev velædle Hr. Ritmester Christoffer Stechmans Datter Else Maria Møller i sit 8 Aar i Meilby Kirke begravet.

S. A. den 31 Jan. blev Sgr. Jørgen Larsens Barn fra Dregaard i Dre Kirke frembaaret af Hr. Borgemeester Willels Rone af Middelfart. S. A. den 6 Marts blev paa Dre Kirkegaard begravet en Gaardmand fra Skastrup, som fandtes liggende død lidt fra Bogense. S. A. Dn. Invo-cavit var Søren Borrings Datter af Bogense et Barn fra Hugget ibid. S. A. Dn. 15 p. Tr. udlagde et Qvindfolk fra Skastrup, som stod aabenbare Skrifte ibid., en „Dreng“ fra samme By som Barnefader. S. A. Dn. 20 p. Tr. var Forpagter Sgr. Hans Mortensens Hustru af Dregaard Skyttens Barn i Dre, og Fadderne vare Capitain Frisch, Lieut. Tagnsen, Forpagter Faber paa Hølsegaard, en Trom-peters Rone og „alle Qvinderne“ fra Dre. S. A. bemærkes det i Kirkebogen, at af de i Dre Sogn Begravne vare 4 begravne i Fyr- og 2 i Bøgekister.

S. A. købte Oberstlieutenant Holsten paa Langesø 3 Gaarde i Vigerslev Sogn af Philip Johan Hagedorn, og s. A. købte han for 4910 Rdl. 60 s. af det gamle Ryttergods i Fyen, hvoraf han dog igjen siden afstod noget til Andre, men købte derimod selv noget mere, ialt 220—7—2—= Tdr. Hartkorn, hvorimod Kongen igjen afkjøbte ham endeel Bøndergods i Odense og Nugaards Amt til Indlemmelse i de nyoprettede Rytterdistricter, ialt for 3059 Rdl. 86 s. 1)

1) Auktionen over dette kongl. Amts- eller Ryttergods holdtes egentlig

S. A. den 4 Jan. blev i Vigerslev Kirke hensat velb. Oberstlieutenants Barn paa Langesø (men hvilket, nævnes ikke). S. A. Dn. 3 p. Epiph. var Corporalens „Frue“ fra Rue et Barn ibid. S. A. den 29 Jan. blev en Smed fra Mørbegraven, 92 Aar gl. S. A. bemærkes det i Kirkebogen, at blandt de Afdøde bleve 4 begravne i Fyr- og 1 i en Egeliste. Forresten mangler Slutningen af 1718 og hele 1719 i bemeldte Sogns Kirkebog.

S. A. bortkæster Kammerj. Schindel paa Elved et Boel i Høved, et Ditto i Elvedstov, den halve Part af en Gaard i Silby og et Ledhuus ved Veflingeheed; ligesom han ogsaa f. A. tilkjøber sig en Gaard i Moderup, en Ditto i S. Esterbølle og 1 Ditto i Haarslev.

S. A. folgte Grev Wedels Enke Anna Cathrine Banner Rugaard til Kongen, som udlagde den og dens Gods (hvorom en Jordebog i Rug, 3, 1 Pag. 176=78) til Rytterdistrikt (l. c. Pag. 178, og om den indbrændte Rude paa Gaarden fra samme Aar ibid. Pag. 175, og om den formeentlige Anledning til Salget Pag. 154).

1719 den 22 Mai blev Sognepræsten i Bogense Mag. Poul Lundagers Søn Gotfrid holdt til Daabs i bemeldte Byes Kirke.

S. A. tilhørte Eble Justitsraad og Amtmand over Afsens Amt Iver Andersen og henlaa da til den ham, foruden Høllufgaard, ligeledes tilhørende Orrislevgaard; der kunde da paa den græsses 160 à 180 Aker og 30 Faar, og den havde Fiskeri med 2 Bundgarn, samt stod for 7—6—1—1 og Skovff. 2—1—3—2.

den 16 Juli 1718 i Odense, men der blev i den Anledning ikke blot drevet Pantel 1718, men ogsaa 1719, see infra.

S. A. giftede Commandeur Hans Lassens Enke Christiane de Hoppe paa store Harriglesgaard sig med Oberstlieut. Philip Johan v. Hagedorn, og i den Anledning holdtes der Skifte efter hendes første Mand Commandeuren; og findes ved denne Leilighed (i Gaardens Archiv) Voets forarbejdede Guld og Sølv, Bohave og Meubler (saaledes som det den Tid brugtes) opregnet og taxeret for 1266 Rdl., Udbo og Dvægbefætning for 500 Rdl., Gaardens Bygninger, som vare meget forfaldne, for 1000 Rdl., dens Hartkorn (Gaard, Mølle og Huse 92—3—2, Skft. 1—2—3—1 og Møllest. 20—3—3) for 5671 Rdl. og Bøndergodsset (nemlig Gaarde og Huse i Skouby 9, Tofte 6, Harrigles 1, Staarup 1, Kjørby 11, Esfildstrup 7, Ellegaard 1, Haarsles 1, Esterbølle 3, Raalsbøve 2, Eilbyslunde 1, Bekke 2, Hemmersles 1, Maderup 1, Slagstrup 1, Svenstrup 1, Asteby 2, Morud 1, Ulstrup 1, Amager 1, Bester Orrigles (i Sønderso S.) 1, Vesterby 3, Egense 1, Klinte 2, Tersfore 4, Nørreby 1, Bredstrup 1, Bolmerød 1, Emmersles 6, Rorup 4, Otterup 3, Jorsles 2, Olund 1, Hekkebølle (i Rorup S.) 2, Gjelsted 1, Gjelsted Torup 1, Liunge 7, Hynderup 1, Fjelsted 2, Bubbøl 1, Eiby 1, Aahøierup 1, Kjørby 1, Borring 1, Byllerup 1, Brandstrup 2, Ladegaard (Nyttergods) 4, Etternp (i Rorup S.) 1, Rorup-Trøstrup 2, Andebølle 1 og Steenløse 2) taxeret for 25000 Rdl., saa at Voets Middell og Formue ialt beløb sig til 33831—2—13, hvorimod Voets Gjæld angaves til 16724—5—13,

altsaa Rest 17106—3—3,

der deelttes i 2 lige Dele, hvoraf Fru Lassen, nu gift med Hagedorn, tilfaldt den halve Deel, nemlig 8553—1—8, og den anden halve Deel deelttes i 3 Søsterlodder, hvoraf Søn-

nen Jens Lasfen (som i Maren 1752 og 55 var Major, boede paa Ugerslesgaard, var gift med Ursula de Seve, døde 1759 og efterlod en stor Deel Gjæld, som hans Moder tilbeels maatte betale, uagtet hun havde givet ham aarlig 300 Rdl. foruden hans Gage, jfr. Giesf. 3, Pag. 388 L.) tilfaldt de 2 Søsterlodder, nemlig 5702—1—, og Datteren Jomfru Ane Sophie Lasfon (som siden blev gift med Oberst Bardenfleth) den tredie, nemlig 2851—8; hvorpaa Enken overtog Gaarden efter at have givet Børnene Prioritet i samme og Creditorerne Udlæg i Godset. S. A. købte hendes Mand Oberst Hagedorn endeel Gaarde af det kongelige Rytterdistrikt (see 1723).

S. A. Fastelavns Søndag holdt velb. Fru Ahrenstorfs Pige paa lille Harrislesgaard et Barn fra Harresles til Daaben i Skouby Kirke. S. A. den 2 S. efter Paaste holdt Jomfru (o: Frøken) Augustis Pige Subitta Zischen paa lille Harrislesgaard et Soldaterbarn til Daaben i samme Kirke. S. A. den 8 Marts bleve Bror Anderssen, Ladefoged paa store Harrislesgaard, og Ane Hansdatter, som ogsaa tjente velb. Hr. Oberstlieut. paa store Harrislesgaard, trolovede og den 23 Mai i samme Kirke copulerede. S. A. den 2 Mai bleve velb. Hr. Oberstlieut. Philip Johan Hagedorn og hans elskelige Frue, sal. Commandeur Jens Lasfons Enke, efter kongl. Bevilling paa store Harrislesgaard copulerede. S. A. den 31 Mai holdt velb. Fru Hagedorns paa store Harrislesgaard et Barn til Daabs i Skouby Kirke, og Jomfru (o: Frøken) Augusta paa lille Harrislesgaard gif hos. S. A. den 6 S. efter Tr. holdt velb. Fru Oberstlieutenantinde Hagedorns til Store Harrislesgaard et Barn til Daabs i samme Kirke, og blandt Fadderne Junker Wink og Frøkenen paa Sandagergaard.

S. A. købte Kammerherre Gabel til Dregaard og Enggaard af Næsøfor Morten Michelsens Arvinger til Drriglesgaard (som dog s. A. fik kongl. Skjøde paa Relutionsret til samme) Sandager Kongetiende, men solgte s. A. begge sine Gaarde og Godser (Dregaard og Enggaard) til Johan Heinrich (eller Jean Henry) Hugvetan, som 1708 var bleven optagen til keiserlig Baron af Odyk, 1711 kom til Danmark, 1712 var bleven dansk Baron og 1717, — da han var extraordinair Gesandt ved den nederrhinste og bestphalske Kreds og kaldes Baron af Odyk og Herre til Croneburg, — tilligemed sin Frue Mauritia Margrethe Grevinde af Nassau-Drantien samt deres eneste Datter Margrete de Hugvetan var optagen i den danske Grebestand (dog neppe som Greve til Gyldensteen, den han først købte 1719) samt ophøiet til Rid. af Dannebrog og kongl. Geheime-Conferentsraad, som han ogsaa s. A. kaldes.

S. A. bortkøstede Oberstlieutenant Grambow til Sandagergaard et Huus i N. Esterbølle paa 1—2—, en Gaard ibid. paa 9—1—1, en Ditto i Ditto paa 9—1—1½, en Gaard i Silby paa 9—1—, en Ditto i Egense (Grindløse S.) paa 7—6—1, en Ditto i Særsløf paa 8—7—3—, 2 jordløse Huse ibid., en Gaard i Hemersløf paa 5—4—1, en Ditto i Rosterløf paa 14—5—2—1, en Ditto i Ditto paa 10—1—2—, en Ditto i Haarsløf paa 10—2—2 og 4 jordløse Huse ibid.

S. A. den 5 Juli blev paa Sandager Kirkegaard begravet Sønnen af en Liggerqvinde, som var kommen til Bøgelund og havde begjert Huus og der gjort Barsel. Hun var fra Holstebro og gift med en Corporal under de norske Gevorbne, og hans Lieutenant hed Muus. S. A. den 25 Nov. blev Oberstlieut. Grambow til Sandagergaard hans Datter

døbt og kaldet Elisabeth Tugendreich. Jomfru Ulrica Hopp holdt hende (over Daaben i Sandager Kirke), og Fadd. vare Capitain Baurenfeldt, Capitain Grambow, Commandeur Hopp og Jomfru Margrethe Windy. S. A. Dn. 25 p. Tr. blev Frederik Jørgen Hollænders Datter paa Enggaard i samme Kirke døbt; Jomfru Margrethe Windy af Sandagergaard holdt hende, (Frøkenpigen) Engel Nicolaisdatter gik hos, og Commandeur Hopp var iblandt Fadderne. S. A. anmærkes det i Sognets Kirkebog, at En i en Fyrkiste var bleven begravet.

S. A. blev uden Tvivl Hr. Erik Hvid i Gilby først Herredsprovst efter Sognepræsten i Sønderlø Hr. Peter Otte Ludvigsen Stoups Død. S. A. den 24 Marts blev Hr. Capitain Frisches Datter i Gilby Kirke frembaaren, som den 17de hjemme i Huset var døbt med Navn Ane Elisabeth. Hun blev baaren af Oberstlieutenant Grambows Frue paa Sandagergaard, og Fadd. vare Oberstl. Grambow, Major Harthausen, Hr. Christian Bircherod i; Særles, Hr. Peiter Klarschow i Raalshave, Byfogden Albret Friis i Bogense, Mfr. Withardt, Mad. Ahrenstorff paa lille Harriglesgaard og Provsten Hr. Erik Hvids Kærester (af Gilby); men s. D. strax efter denne hellige Forretning blev Hr. Capitainens sal. Frue Catharina Margrethe Ravn Kl. 12 i sin Alders 44de Aar i Gilby Kirke begravet. S. A. den 10 April var Mad. Stechmands Skræderens Barn i Meilby, og Mfr. Laurids Wolder, Skolemester hos Mad. Stechmands, stod Fadder.

S. A. den 25 Jan. blev (Sognepræsten i Haarslef) Hr. Anders Hvids Søn Hans i Haarslef Kirke døbt, og blandt Fadd. var Hr. Knud (Klarschow) af Bogense. S. A. den 6 Nov. blev ligeledes Hr. Anders (Hvids) Datter Barbara Sophie i samme Kirke døbt.

S. A. skulde efter Nogle den bekjendte Manehistorie i Særslæs, hvor Ellby Præst skulde have været Maneren, have tildraget sig, som dog Andre, og formodentlig med større Grund, henføre til Gjengangerens Dødsaar 1690 (jfr. Aug. 3, 1 Pag. 29 og Tillæggene til samme). S. A. kongl. Rescript, hvorefter Tingholdet for Odense og Skouby Herreder henlægges fra Møllegaard i Vigerslæs Sogn til Særslæs By (Fogtm. N. 3 Pag. 399).

S. A. den 23 Jan. bleve ved en kongl. Forordning Reversal-Fæstebrevene og de auctoriserede Fæsteprotocoller førte i Brug, og i samme, hvor saaledes de gamle Fæstebreve fra den Tid ogsaa for Efterslægten opbevaredes, har man saaledes endnu en paalidelig Kilde til Kundskab om Fæstebøndernes daværende Forsætning, ligesom det ogsaa af disse gamle Fæsteprotocoller (som f. Ex. af den paa Langesø og paa andre flere Herregaarde) erfares, at Godssets Bønder den Tid endnu, ligesom allerede 1664, mere svarede Varer, f. Ex. Korn, Smør o. s. v., i Landgilde end Penge; at de maatte føde Kreaturer og stalde Orne, spinde Vvssegarn, levere Brænde (f. Ex. røde Mølle i Vigerslæs Sogn 12½ Td. Meel, 4 Læs Ved og ½ Doelgalt), hvorhos Somme gabe visse Potter Honning (f. Ex. et Sted 14 Potter) i Landgilde, medens Andre betalte Gjesteripenge eller Penge for at være fri for at tage mod Herre, Skytte og Hunde, naar disse drog paa Jagt ic. ic.

S. A. bortfæster Kammerj. Schindel paa Elved 5 Gaarde i Beflinge; men f. A. sælger han Gaard og Gods til Oberst Ulrich Frederich v. Brüggmann, der endnu f. A. bortfæster en stor Deel Gaarde og Huse; hvorimod Gaardens egne Bygninger den Tid vare saa ringe, at han fra Begyndelsen af maatte boe paa Haugaard, som han havde kjøbt af Oberst

Finest, medens han (1719=20) anlagde et Teglværk i Møllerfloben ud imod Vesterbro til (som siden blev indflyttet til sin nuværende Plads) og berebde sig saaledes til at ombygge Gaarden, hvilket han dog først 1721 fuldenbte.

S. A. var Sognepræsten i Sønderfø og Provsten i Skouby Herred Hr. Peder Otto Ludvigsen Stoud tilligemed sin Kone i Lintrup til Søsteren Karen Welleias Bryllup med Hr. Peder Hygom, som siden blev Bisp i Aarhus. Konen blev syg derovre, og Manden ønskede i sin Sorg, at hvis hun døde, han da heller aldrig maatte komme levende af Præstegaarden, hvilket ogsaa skete; thi de døde Begge og blebe paa en og samme Dag i Lintrup Kirke begravne. (Om deres Børn see Bloch 1 Pag. 631, 639; Giesf. 1 Pag. 328 Tab. 3; 1 Pag. 344 T. 3). Efter ham blev s. A. Hr. Elias Brinch kaldet til Sognepræst i Sønderfø af de Landorpher, som den Tid eiede Billesbølle. Han var født i Odense 1690, blev Student 1710, Baccalaureus 1711 *ic.* og gift 1723 d. 18 Oct. med Elisabeth Margrethe, Mag. Hans Liimes Datter af Middelfart og Enke efter sal. Rosenbønge i Fjellerup. 1758 blev han Herredsprovst, men resignerede Provstiet 1764 og døde den 19 Jan. 1767 æt. 77 & ministerii 48.

S. A. døde Staldmester Jørgen Frederik Harthausen til Dallund som Etatsraad (Atl. 5 Pag. 288). Han havde i sin Besiddelsestid mange Ubehageligheder med Dallunds for sin Styrke bekfendte Møller formedelst nogle Faars Græsning, han vilde formene ham; og gif Striden tilsidst saavldt, at Mølleren red ind over Vindebroen, som den Tid endnu adskilte Borge- og Ladegaard (thi Cancellieraad Strøbæk eiede endnu en gammel Tegning af Dallund, hvorpaa hele Borgegaarden var omgiben af Graver), og stød Skud i Skud gennem Vinduerne estrr Etatsraaden. Sagnet gaar ellers,

at Harthausen spillede Dallund bort til Oberst Fined, som da var Rytterofficeer og boede paa Havgaard, hvor ogsaa Kammerjunker Fined skal være født; og det er et almindeligt Ordsprog her paa Egnen, „at Klover=Es vandt Dallund“ (N.). Dog — det maatte da i alle Tilfælde ikke have været ham, men hans Enke Charlotte Amalia v. Raben; thi hende var det først, der solgte ham Gaarden (see 1722).

S. A. havde forresten den ovenomtalte Oberst Günther Diderik v. Fined paa Havgaard allerede paa Auktionen over det gamle Ryttergods for 675 Rdl. 10 $\frac{1}{2}$ Kroner tilkjøbt sig 2 Gaarde i Farsbølle og 1 Gaard med 3 Huse i Bierne (hvilket udgjorde 17—2—2), samt for 1514 Rdl. 11 $\frac{1}{2}$ Kroner 6 Gaarde og 1 Huus i Beslinge, 1 Gaard i Høffby og Nygaard paa Heden (hvilket udgjorde 43—1—3—1), altsaa mellem 35 og 39 Rdl. for Ld. Hartkorn.

Oberst Ulrich Frederich v. Brüggman var saaledes Gaardens næste Eier. Han var en Søn af Etatsraad Nicolaus Brüggman til Ulrichsholm og Østergaard; fød 1690=92 som Fændrik i Prinds Georgs Regiment; 1693 blev han formodentlig forsat til Norge, hvor vi, af Mangel paa Etater, ei kunne følge ham; men den 24 Mai 1710 fød han endnu ved de norske Tropper og blev da Major eller fik i det Mindste Majors Anciennitet, og den 18 Septb. 1711 blev han (enten virkelig eller characteriseret) Oberstlieutenant (medd. af Pr. Lieut. v. Zahn). Derpaa giftede han sig 1715 med Anna Stodfletth, Datter af Etatsraad og Laugmand (Atl. 6 Pag. 250) Hannibal Stodfletth og Cathrine

Margrethe Skougaard. Da Carl den 12te 1716 faldt ind i Norge, kom han den 8 Marts med et lille Streifparti til Hølands Præstegjeld om Natten Kl. 12 og tog der Oberstlieutenant Brüggman i hans Seng til Fange tilligemed 300 Soldater. Brüggman blev nu som Krigsfange ført for Carl den 12te, og da denne spurgte ham om hans Navn, og han svarede: „Brüggman,“ skal Kongen smilende have tilføjet: „Du burde hellere hedde Trygman; thi Du er forbandet tryg i din Rede.“ Denne Affaire bevægede formodentlig Brüggman til at søge sin Afsted, den han ogsaa, dog i al Ære, fik, idet han (ifølge Zahn) den 6 Nov. 1717 blev afflediget som Oberst af Infanteriet. Derpaa købte han, som sagt, 1719 Elved af Schindel. Schindels Skjøde lød ikke blot paa Elveds ovenanførte Hovedgaardstørt med tilhørende Bøndergods, men paa Besætning af 64 Røer og et Forraad af 40 Tdr. Rug &c.; hvorimod Brüggman (foruden hvad han formodentlig i rede Penge betalte ham) udstedte ham sin simple Obligation paa 3000 Rdl. i Kroner samt 100 Ducater; ligesom han ogsaa, hvad som af det Følgende indlyser (see 1723), maatte paatage sig den paa Gaarden hvilende Gjeld, hvoriblandt 1000 Rdl. Kroner og 2000 Rdl. Courant, dem Schindel havde laant af Pulk, henhørte. Det egentlige Skjøde har jeg derimod aldrig seet og kan altsaa heller ikke sige, hvor stort Godset egentlig den Tid var, eller hvor høit egentlig Kjøbesummen for samme beløb sig. Imidlertid bortfæstede allerede Brüggman s. A. 1 Gaard i Veflinge paa 5—5—3—1 og en Ditto paa 3—3—2— (som 1721 blev tillagt 1—5— fra Kjøbestov), hvilke tvende Gaarde vare af dem, som Finede s. A. havde kjøbt paa den kongl. Auction, og som Brüggman altsaa igjen maa have affjøbt ham; fremdeles 1 Gaard i Veflinge paa 7—3—1—2½, Ditto i Ditto

paa 4—3—2 (som ligeledes 1721 fik 8—2—2 (3: 1 Td.) tillagt fra Kjøbestov), og hvilken sidste ogsaa var en af dem, Oberst Fined s. A. havde tilkjøbt sig af Kongen; fremdeles 1 Gaard i Veflinge paa 7—3—2—2, en Ditto i Ditto paa 5—5—3—1; en Gaard i Farsbølle paa 5—3—1—2, en Ditto i Ditto paa 6—2—1—1; en Gaard paa Heden paa 4—2—2—2; en Gaard i Veflinge paa 7—3—2—2, 1 Huus i Veflinge og 2 Gadehuse ibid., 1 Huus ibid. paa 2—1—2—2; 1 Gaard i Høved paa 5—7—3—1; 1 Gaard i Bierne paa 3—6—2—2, 1 Huus i Bierne paa 2—2—2—2, Ditto paa 2—3—3—1, Ditto paa 2—6—3—1 og 1 Gaard i Esterbølle paa 11—4—2—2. Da det imidlertid er umuligt, at saamange Gaarde og Huse paa eengang kunde være fæstede, saalænge der ingen Pestepidemie havde raset her i Landet, saa bestaaer det Hele formodentlig deri, at alle hans Fæstere i Anledning af Forord. af 23³ 1719 have faaet nye Fæstebreve, eller at alle de gamle Fæstebreve ved denne Leilighed ere blevne fornyede; og man har saaledes uden Tvivl heri en Fortegnelse paa det hele den Tid til Eftvedgaard henhørende (eller i det Mindste upantsatte og ubeheftede) Gods, nemlig 1 Gaard i Esterbølle, 8 Gaarde, 1 Huus med og 3 uden Jord i Vefling, 1 Gaard paa Heden, 1 Gaard i Høved, 1 Gaard og 3 Huse med Jord i Bierne og 2 Gaarde i Farsbølle, ialt 85—2—1—2½ Td. Hartkorn. Men Spørgsmaalet er blot, om de 1714 og 15 pantsatte Gaarde (som udgjorde 108 Tdr. Hartkorn), og hvis paa-lydende Obligationer Bruggman ligeledes havde paataget sig (see 1723), ogsaa dertil (hvad man ifølge Jordebogen af 1710 maa formode) skulde henregnes; hvilket Tilfælde Godset endnu den Tid udgjorde over 195 Tdr. Hartkorn. Derimod vare Gaardens egne Bygninger ved den Tid saa ringe

og forfaldne, at Brüggman, som sagt, fra Begyndelsen af maatte boe paa Havgaard, som han havde kjøbt af Oberst Finede (og hvor han ogsaa opflog sin Magts og Herligheds Trophæ, hine Dages noksom berygtede Træhest, jfr. Aug. 3, 1, 35=36), medens han anlagde et Teglværk ved Elved for der at brænde Steen til Gaardens forestaaende Ombygning. Dette Teglværk blev først anlagt i det Hjørne af Teglværks- eller Møllerstoven, som vender nærmest mod Vesterbro, og hvor endnu den dybe firkantede Grav, hvori Teglovenen havde staaet, er tilsynes; men formedelsst Spøgeri maatte det flyttes hen til det Sted, hvor det siden stod, nemlig til den indviiede og altsaa for alt Spøgeri utilgængelige Plads, hvor det gamle Kloster tilforn havde staaet. Thi paa den først valgte Plads kom der hver Nat, naar de holdt Vagt om Ilden, en stor sort lodden Hund med gloende Dine og rød udhængende Tunge (altsaa en Incarnation af Satan selv eller den af Tydskerne saakaldte: eingeffleischer Teufel) til dem og jog, som naturligt, selv den modigste iblandt dem paa Flugt. 1720 folgte Brüggman igjen Havgaard og Volsgaard, under Forbehold af Førstekjøbsret, til Valentin Falsen (som igjen 1724 tilbød ham dem for Kjøbesummen, som beløb sig til 4400 Rdl.; men da imidlertid en Deel af Stoven var bortbugget, vilde Brüggman ikke mere indlade sig paa Kjøbet). S. A. bortfæstede han en Gaard i Skouby paa 12—5—=—1½ uden Indfæstning, men med et fra 1710 (hvor den dog kun stod for 2—5—=—1½, som formodentlig er det Rette) aldeles forandret og „forhøiet“ Landgilde, nemlig Hovnings og Landgilde Penge 5 Rdl., 1 fed Gaas, 2 Høns og 20 Æg; ligeledes en Ditto i Esterbølle paa 11—4—=—2 med et fra 1710 aldeles forandret Landgilde, nemlig rede Penge 8 Rdl., Smør 1 Otting, Lam 1, Gæs 2, Høns 2,

Æg 20 og Havre 4 Skpr.; ligesom endelig et Huus i Befling. 1721 tog han fra Rjøbystov 2—5—=—= Td. Hartkorn, dem han saaledes fordeelte paa 2 af sine 1719 i Beflinge bortfæstede Gaarde, at den, som forhen havde 3—3—2—=, nu fik 5—=—2—=, imod af dette Tillæg at svare 1 Td. 5 Skpr. Byg, 2 ½ Penge, 1 Par Høns og 1 Snees Æg; og den, der forhen havde 4—=—3—2, nu fik 5—=—3—2, imod af dette Tillæg aarligen at yde 4 Skpr. Rug, 2 ½ Penge, 1 Par Høns og 20 Æg. S. A. blev han færdig med Elvedgaards Ombygning (F. 5 Pag. 299; Atl. 3 Pag. 470) ifølge en Steen, som med hans og Frues Waabner paa er anbragt over Stuehusets Hoveddør, og som viser, at han bedre forstod at bygge end at bogstavere; thi derpaa læses: „An. 1721 hat Obriste Ulrich Friderich v. Brügmänn und seine „libe“ Frau Anna v. Stochflet „dises“ Haus „son“ Grunde gebaut.“ Ved denne Leilighed blev ifølge Sagnet Corps de Logie, som før skal have ligget i Sonden, anbragt i Østen,¹⁾ hvilket ogsaa skal have haft Høgens Anlæggelse i Vest og Øst (istedetfor tilforn i Nord og Syd) til Følge, hvorved saaledes det gamle Tartræ blev ubeluffet af samme. Dog dette Sidste forholder sig neppe saaledes; thi allerede 1688 var der jo (see Rug.

1) Der skal ogsaa i gamle Dage have været en muret Port med Taarn over samme foran den indre Ende af Vindebroen mellem Borge- og Ladegaard, hvis Spiir man siden fandt i Gravene ved sammes Op-
 mudbring; men denne Port var formodentlig allerede i Svenskekrigen nedbrudt. Ogsaa skal der have været en Tid, da den saakaldte lille Høge Norden for Gaarden, som endnu med Grave er omgivet, var bebygget og muligviis udgjorde Gaardens Staldgaard; men ogsaa det gaaer saa langt tilbage i Tiden, at der allerede 1688 var Høge, ligesom nu, paa Stedet.

3, 1, 100) en Frugthauge Østen for Gaarden og i Syd blot en Humlehauge; ligesom ogsaa den gamle Wei til Bessinge før min Farfaders Tid skal have gaaet langs med nærværende Hauge i Syd og altsaa formodentlig mellem den og Lartræet, hvilket sidste rimeligviis aldrig har ligget i Haugen selv, men vel i den til Haugen stødende Dyrchauge, hvorfra formodentlig saaledes den hele Forverling hidrører. Forresten er der i Haugen selv et Lysthuus af Linde, som Brüggmans Søn, Fyrværkeren 3: Grenaderen eller Artilleristen¹⁾, skal have anlagt (ligesom man ogsaa tillægger ham Larpyramiderne, Castanietræerne i lille Hauge og 2 Ege ved Kirkestænten); og er der endnu heelt tydeligt paa en af disse Linde at læse: J. B. 1725, paa en anden J. W. 1749 og 1764 og paa en tredje: U. E. Greve af Wedel 1771 med en Grebekrone over. S. A. fik Brüggman ogsaa Tilladelse til paa Elvedgaards Enemærker at bygge en „Veirmølle“ istedet for Vandmøllen ved Høved, som fra gammel Tid var Gaar-

1) Næmlig hans ældste Søn Waldemar, der døde som Generallieutenant og Eier af Ulriksholm, og ikke den yngste Nicolaus, der var Oberst og døde 1790, og hvis Datter var gift med Kammerherre Benzou til Christiansdal og Tirsbek. Den Forstnævnte af disse var næmlig den Tid Capitain ved Infanteriet; men Vonberne kaldte ham steds „Fyrværkeren,“ hvilket egentlig betyder Artilleristen eller Artillerieofficeren, men her formodentlig skal betegne, at han var Capitain ved Grenadererne. Han exercerede sine Folk efter Nogle ved Bessinge (hvor dog Excerceerpladsen først 1774 blev anlagt), men efter Andre paa Gaardens Blegplads i den saakaldte lille Hauge; ogsaa skal han have ladet Gravene rydde og dertil brugt 1 Compagnie Solbater, som han til den Ende forskrev fra Nyborg til Gaarden. (En sliq Benyttelse af Solbater til privat Arbejde findes ogsaa omtalt under Dallund 1723, ja! endog i Begyndelsen af det 17 Aarh., see Rud. 2 Pag. 229).

den incorporeret, men nu laa øde; en Tilladelse, han imidlertid neppe afbenyttede (see 1736 og 37), ligesaaalidet som det var ham, der, — som Sagnet tilholder, — forflyttede Høveds Mølle ned til Gaarden og lod her det saakaldte „nye“ Møllebam grave; thi dette var først hans Enke 1737; hvorimod han selv ifølge min Faders Halvbroders, sal. Krigsraad Webels, Udsagn (for hvilket jeg dog intet videre Beviis veed at føre) skal have completeret Godset ved at kjøbe for 11000 Rdl. dertil. Saa Meget er imidlertid vist, at han endnu s. A. (1721) maatte pantsætte til Kammerraad Foghs Enke Birgitte Jugl for 2000 Kroner Bøndergods i Esterbølle, Hemerslef, Moderup, Gilstov, Høved og paa Heden, ialt 56—3—3—1 Hartkorn, ja! selv Hovedgaardens Bygning næst 800 Rdl. S. A. angav endelig Byfogden i Bøgense Albret Friis ham for Skov- og Jagtsesjonen for tilligemed Flere at have drevet ulovlig Jagt paa Bøgense Byes Marker, som han formeente at være Kongens Bildbane, hvortil Brügge man svarede, at ingen Kjøbstædmarker kunde kaldes Kongens Bildbane, med mindre de dertil vare „indpælede.“ Han tilstaaer vel at have jaget der og til denne Jagt tillige at have inviteret Oberst Hagedorn paa store Harriglesgaard og sin Nidefoged Holst fra Bøgense, ¹⁾ men beviser tillige, at ikke alene en af Elvedgaards forrige Ciere, Axel Brahe, 1596 havde fjenket Bøgense Capellanie og Skole nogle Vicariejorder paa Bøgense Mark, som af Regjeringen vare ham tildømte, og som laae i Gammelmark, Stigø, Cappelsmark og Bøks Enge, og i Donationsbrevet udtrykkeligt forbeholdt sig

1) Han skriver sig i Skifteprotocollen M. Holst og er altsaa formodentlig den samme Martinus Holst, som 1724 blev Byfoged i Bøgense og fjerst bede 1773 paa Maderupgaard.

Jagtret paa samme; men han godtgjør tillige, at Elveds Eiere have havt fælleds Jagt paa Bogense Marker upaaanfet og ukjert i 40 og 60 Aar og havde altsaa mere end dobbelt Hævd derpaa efter Loven. Imidlertid dømte dog Sessjonen 1722, at Brügge man vel for det Passerede skulde være angersløs, da han deri havde rettet sig efter sine Formænds Exempel, men at han forresten i Fremtiden havde at entholde sig fra denne Jagt, da Herligheden paa Kjøbstædmarkerne, ligesaavel som i Kjøbstæderne selv, alene tilkom Kongen, og disse Marker saaledes ifølge Jagtforordningens Tilhold vare fgl. Majestæts Enemærker. 1722 bortfæster Brügge man en Gaard i Beslinge paa 5—2—3—1, et Huus med Jord ibid. (mod 1 Ugedag og 4 R aarlig) og 1 Gadehuus ibid. (mod 5 fl. Daler i Hovningspenge). Fra samme Aar og lige til 1731 var Lauritz Joensen Forvalter paa Elved. 1723 var Oberst H. F. Pulk død, og da de Penge, han havde havt tilgode hos Schindel ifølge Obligation af 1714 paa 1000 Rdl. Kroner og 1000 Rdl. Courant Sølvmynt og af 1715 paa 1000 Rdl. Courant Sølvmynt, ved Godssets Salg vare gaaede over paa Brügge man, og nu Pulk's Datter havde arvet denne Capital, maatte Brügge man nu i denne Anledning udstede et nyt Gjeldsbeviis til Jomfru Margrete Agnette Pulk paa 1000 Rdl. i Kroner og 2000 Rdl. i Sølvmynt mod 5 p. C. aarlig og for disse sætte hende de samme Gaarde i Pant, som forhen til hendes Fader vare pantsatte, nemlig 2 Gaarde i Haarslef, 3 i Eilskov, Mosegaard, Radebølle, 2 Gaarde i Skouby, 3 i Eilby, 1 i Jullerup, 5 i Beslinge og 1 i Høved, ialt 108—2—2—2½ Hartkorn; ved hvilken Leilighed enhver Enkelt's Hartkorn og Landgilde opregnes (Noget, som i Grunden fortjener med Jordebogen af 1710 at confereres), men som vi dog her blot summarisk

ville anføre, nemlig at dette Hartkorns aarlige Afgift til Her-
skabet i Landgildeydning, Staldore-, Hovnings- og Errits-
penge ialt udgjorde 3—4—= Rug, 56—2—= Byg, 17—4—=
Havre, 2 Tdr. Smør, 11½ Lam, 24 Gæs, 46 Høns samt
40 Rdl. 4 β . i Penge; og dog udgjorde dette (hvis han
ellers, som sagt, havde forøget Godset ved Indkjøb for
11000 Rdl.) vel ikke stort mere end $\frac{1}{3}$ af hans Gods, og
Afgifterne vare derhos saa uligelig fordeelte, at de 5 Gaarde
i Vestlinge, hvoraf den ene stod for 6—4—3—2, den anden
for 7—3—2—=, den tredie for 7—3—2—=, den fjerde for
8—7—1—= og den femte for 7—2—1—1, dog alle svarede
lige Meget, nemlig enhver af dem Byg 4—4—=, Smør 1½
Ditting, Staldorepenge 2 Rdl., Erritspenge 1 \mathcal{L} 8 β , Lam 1,
Gæs 2, Havre 2 Skpr. og Høns 4. Fremdeles udstedte
Brüggman endnu s. A. sin Obligation til (sin Halvbroder)
Godske Hans v. Brüggman (til Ulrichsholm) paa 500 Rdl.,
som denne 2 Aar senere transporterede til sin Svoger Major
Kragh. 1724 bortfæster Brüggman Mosegaard, som stod for
5—1—2—1, mod Halvgaards Hovning og Landgilde, som
følger: rede Penge 2 \mathcal{L} . Daler, 1 Ditting Smør, 2 Skpr.
Rug, 4 Tdr. 4 Skpr. Byg, 2 Tdr. 4 Skpr. Havre, 2 Gæs
med 4 Skpr. Havre, 2 Høns og 20 \mathcal{E} g; og seer man saa-
ledes deraf den „vilkaarlige“ Behandling, Proprietairerne „den
Tid“ (ganske modsat mod hvad forhen havde været Tilfældet)
tillode sig ved deres Gaardes Bortfæstning, da de 4 sidste
Poster aldeles ikke ere nævnte i Gaardens Afgift 1723 (eller
i forhen anførte Panteobligation) og altsaa ere paalagte ved
den nye Bortfæstning. S. A. tilbydes ham paa Herreds-
thing Haugaard og Pølsgaard af Valentin Falsen i Anled-
ning af den Førstekjøberet, han ved Salget af disse Gaarde
1720 havde forbeholdt sig, for 4400 Rdl., dog uden alt In-

ventarium; men Brüggman svarede, at da en stor Deel af Skoven ved Havggaard af Falsen var borthugget, saa var det umuligt, at Noget kunde have budt ham saa Meget derfor, og Førstekjøbsretten bestod netop deri, „at den, der havde den, skulde faae Stedet tilbage, naar han vilde give, hvad Andre virkelig havde budet.“ S. A. bortfæster han et Huus i Ellby og en Gaard ibid. paa 10— — — —, 1725 ligeledes en Gaard paa Veflinge paa 7—5—2—1 mod sædvanlig Hovning og 2 Rdl. 3 Mk. i Penge, 1 Fjerd. Smør, 6 Ldr. Byg, 4 Skpr. Havre, 2 Lam, 2 Gæs, 4 Høns og 20 Æg i Landgilde; ligeledes en Gaard i Ellføv paa 5—5—1—1, Mosegaard paa 5—1—2—1 og et Huus i Gamby. S. A. indløser han det Boel eller den halve Gaard i Gamby, som N. Lykke 1668 havde pantsat til Trinitatis Kirke i Kjøb. for 50 Rdl. Specie, af Hans Andersen Ridesfoged paa Hvedholm, til hvem den af Stedfaderen Niels Mortensen i Veflinge f. A. var transporteret, og maatte for samme give 200 Rdl. For=dringen var nemlig:

Cautionisten Holstes Regning paa Rente, Ren=	
tes Rente og Omkostninger	141—„—„
2 $\frac{1}{2}$ Dvgjeld paa hver Specie	16—4—„
For den nye Bygning paa Gaarden	64—4—„
For et Gadehuus, som Anders Mortensen havde	
ladet bygge paa Grunden, og som	
svarede 4 fl. Daler i Huuspenge	33—2—„
	<hr/>
	Salt 255—4—„

Dog synes det omsider at være Brüggman overladt for 200 Rdl. S. A. kjøbte han Brunlund (=: Brolund i Sær=slæf Sogn) af Birgitte Bircherod, Prof. Knud Landorps Enke; den stod for 6—6—1—1 Hartkorn og svarede i Land=

gilde $1\frac{1}{2}$ Pd. Byg, 1 Føbernød, 1 Otting Smør og 1 R 7 B Erritpenge. 1725-28 var Niels Arctander Holm, Broder til Sognepræsten i Vigerslef, Informator for hans Børn paa Elved (Viesf. Jubel. 3 Pag. 264). 1726 kjøber han af Birgitte Bircheroth, salig Landorps, 1 Gaard i Hemmerslef paa 6-6-1-=-, som svarede i Landgilde 3 Orter Byg, 1 Lam, 1 Gaas, 1 Skp. Havre og 2 Høns. S. A. udsteder han sin Obligation til hende paa 500 Rdl. Courant mod Pant i 13-4-2-1 Hartkorn (altsaa dobbelt saa meget som det, han kjøbte af hende). S. A. bortfæster han en Gaard i Veflinge paa 4-7-2-1, en Gaard i Gilstov paa 6-2-3-1, et Boel i Gilstov paa 1-=-2-2 og et Gadehuus i Vefling, samt en Gaard i Høved paa 4-7-2-1 mod Landgilde 1 Ott. Smør, 4 Tdr. Byg, 1 Lam, 2 Gæs med 4 Skpr. Gaasehavre, 2 Høns, 20 Æg og sædvanlig Høvning. 1728 bortfæster han 1 Gaard i Vefling paa 6-2-=-2 og et Gadehuus i Hemmerslef. 1729 bortfæster han 1 Gaard i Vefling paa 7-2-1-1. 1731 bortfæster han Fuglesangshuset. S. A. holdes der Skifte efter „Rytterbondens“ Hustru i Skousgaarde. 1732 udsteder han sin Obligation paa 1000 Rdl. Courant til Frøken Karen Brahe mod 1ste Prioritets Pant i 24-4-3-=- og 2den Prioritets Pant i ovenomstrevne 108-=-=-2 $\frac{1}{2}$ (altsaa var den pantfattede Deel af Godsset den Tid 56-3-3-1 + 108-=-=-2 $\frac{1}{2}$ + 13-4-2-1 + 24-4-3-=- = ialt 202-5-1-1 $\frac{1}{2}$). S. A. bortfæster han 1 Gaard i Vefling paa 7-3-2-=-, 1 Boel ibid. paa 1-5-2-2 og 1 Smedie ibid. S. A. og næstfølgende var B. eller N. Holst Forvalter paa Elved og maa altsaa have succederet den 1722 omtalte E. Joensen. 1733 udsteder Brügge man sin Obligation paa 1466 Rdl. 4 Mk. Courant til Fru Abel Catharine

Løjboys Arvinger mod 1ste Prioritet i Elved Hovedgaard, som bestaaer af 52—5—1—1 og Skovsk. 3—7—1—1. S. A. bortkæster han 1 Gaard i Høved paa 4—7—2—1 mod sædvanlig Hovning og 1 Dtt. Smør, 4 Tdr. Byg, 1 Lam, 2 Gæs, 4 Skpr. Gaasehagre, 2 Høns og 20 Æg; ligeledes 1 Gaard i Veflinge paa 10—1—2—1, et Boel i Bierne paa 2—6—1—1, et Boel i Gilby paa 2—1—1—1, samt Høveds (saakaldte) Mølle til sin Tjener Michel Jensen (den Mand, der allerede i det Foregaaende 1 Pag. 9=10 udførligen er omtalt) mod Dypst med Skovene, 7 Rdl. aarlig og 3 Pd. Hør at spinde (den saakaldte Hovspind). S. A. lægger han endelig noget af Hovedgaardens Jord under Elved Hovedgaardstort, idet han s. A. søgte Tilladelse til at underlægge Elvedgaard's Hovedgaardstort Halvparten af en Bondegaards Jord i Høved (nemlig den saakaldte Peder Jacobsens Løkke), hvilket ogsaa bevilgedes imod at fritage Bonden for Afgiften deraf og at svare Tiende til Lange sø. Dette gif nu ogsaa 1734 i Opfyldelse, idet den saakaldte store Løkke blev udlagt fra Gaarden til Elved, og Peder Jacobsen derimod blot beholdt den lille Løkke paa den østre Side af Gaarden samt begge Kobaugerne og 10 Skpr. Land og endvidere 1—4—1—1 Td. Hartkorn paa Heden, saa at Elved paa Grund af den fra Gaarden overdragne Jord for Fremtiden skulde svare Skat (og Tiende) af de 2—4—1—2, samme udgjorde. 1734 bortkæstede forresten Brügge man Fuglesangshuset. S. A. havde han Strid med en af sine Gaardmænd i Veflinge, der dog, da den s. A. blev bilagt, ikke videre forklares. S. A. havde han Proces med Lange sø om Korn- og Dvægtienden af Banggaard og Nygaard paa Heden og lod sig i denne Anledning give en Udskrift af Rentekammermatrifulen (hvori der dog ere adskillige

Forandringer fra den oprindelige Matriful af 1688). Denne Proces, der maaskee endogsaa var Pinden til hans Tiigliste, grundede sig derpaa, at han 1733 havde befalet de ovennævnte Steders Beboere at levere deres Tiende til Elved, hvorved Oberst Godske Ditlev v. Holsten paa Langesø og Sognepræsten Hr. Anders Holm i Bigerflef og Veflinge fandt sig fornærmede; hvorpaa han ogsaa kom i Uenighed med dem om Tienden af nogle til Graverhuset henliggende Jorder og endelig med Obersten om 3 Bønderkarle, han havde indtaget paa sit Gods. Disse Sager skulde nu afgjøres for en Commission, for hvilken Brügge man beviste saavel ved den nye Matriful som ved Schindels Skjøde af 1719, at disse Steder henregnedes til Elveds Hovedgaardstact, og at der altsaa ikke kunde svares Tiende til Obersten og Præsten af samme. Men Holsten svarede for det Første hvad Banggaard angik (som her snart skrives Bangaard og snart Bankhors), at da den ikke nævntes i gamle Matriful, men først i den nye, som grundede sig paa Landmaalingen af 1682-83, var beregnet til Elved, saa maatte den være bygget efter 1661, da Tiendeforordningen kom ud; samt at dens Jorder vare tagne fra 12 Gaarde i Veflinge og altsaa, ligesom al den øvrige Veflinge Jord, skulde svare Tiende til Langesø (som Kirkeeier). Hvad dernæst Nygaard paa Heden angik, hvor Striden egentlig vedkom et Stykke Jord, kaldet Skouhaugen eller Bøgestoven, da beviste han, at ogsaa det 1682 havde været Bøndejord; og hvad de Graverhuset paa Banggaards Mark tiliggende Jorder angik, da formeente han, at naar Banggaards Mark var tagen fra Veflinge By, saa maatte Graverhuset, forsaavidt det der havde sin Jord, være ligesaa tiendeplygtigt som Banggaard; ligesom han ogsaa beviste, at Langesø over i 40 Aar, i det Mindste paa de 2 førstnævnte

Steder, havde opbaaret Tiende. Commissionen dømte derpaa 1734, at Langesø skulde have Tiende af Banggaard og Nygaard, men ikke af Graverhuset; thi paa dette sidste havde allerede Elved Hævd. Af de 3 Karle tildømte den endelig Elvedgaard kun den ene; saa at Brüggman altsaa i begge Henseender vandt $\frac{1}{3}$, men tabte $\frac{2}{3}$ af Sagen. Imidlertid indstævnedes Brüggman Commissionens Dom for Høiesteret til Underkjendelse; men her faldt, efter hans Død, 1736 den Dom, at Commissionens Dom skulde staae ved Magt. 1735 den 2 Juni døde nemlig Brüggman under alle disse Fortrædeligheder og blev i Helsing Kirke i Sjælland begravet (F. 8 Pag. 269; Atl. 2 Pag. 419, 6 Pag. 250), hvor hans Gravskrift lyder som følger: „Herunder hviler høiædle og velbaarne Ulrich Friderich v. Brüggeman, hans kongl. Maj. til Danemarch og Norges bestalter Obrist af Infanteriet, som er født udi Ipehoe den 20 Febr. 1671 af sal. Etatsraad Niclas v. Brüggeman og Fru Gesla Huusmann; døde paa Elved den 1 Juni 1735 udi hans Alders 64 Aar 3 Maaneder og 12 Dage; havde tilægte hans efterladte Frue Anne de Stochfleth, som er født i Christiania udi Norge af sal. Etatsraad Hannibal Stochfleth og Fru Cathrine Margrethe Schouberg. Udi samme deres Egteskab have de af Gud været velsignet med 7 Børn, 3 Sønner og 4 Døttre, hvoraf de 2 Sønner og 4 Døttre efterleve; efterat de have levet udi et hjærligt Egteskab tilsammen 29 Aar og 9 Maaneder, mindre end 1 Dag. Gud gibe hannem med alle troe Christne en glædelig Opstandelse!“ (medd. af Hr. Cand. Wegtrup). Endelig har R. N. ogsaa, efterat de foregaaende Ark vare trykte, tilsendt mig B. Moes Aftstykker til den norske Krigshist. under Fred. 4, 3 S., hvor der Pag. 423-24, og sammes Tidsskrift for den norske Personalhist. 3 S., hvor der Pag. 196 findes Efterretninger

om bemeldte Brüggeman. Paa førstnævnte Sted hedder det nemlig om ham: „Ulrich Frederik v. Brüggeman af den danske adelige Familie af dette Navn blev Capitain ved det ene norske Infanterieregiment den 7 April 1694, Major den 24 Mai 1710, erholdt Character af Oberstlieutenant den 18 Sept. 1711 og blev under 18 Aug. 1712 virkelig Oberstlieutenant og forflyttet til det Agerøhusiske Infanterieregiment som Chef for vestre Øvre-Nomerigste Compagnie. Han var 1715 bleven gift med Anna Stockfleth, Datter af den 1721 den 25 Dec. afdøde Etatsraad Hannibal Stockfleth, der var Laugmand over Christianias Laugdomme, Committeret i Slotsloben og Assistentraad i Overhofretten. Han var en Broder til Oberstlieutenant Godtse Hans v. Brüggeman (til Ulrichsholm i Fyen), der var en Svigersøn til Statholder Ulrich Frederich Gyldenløves Halvbroder paa mødrene Side, Hofsteneren Caspar Herman v. Hausmann, som døde i Christiania den 9 Sept. 1718 som Geheimeraad, Generallieutenant af Infanteriet, Medlem af Slotsloben og Ridder (o: Storkors) af Dannebrog. Disse høie og formaaende Familieforbindelser have vistnok bidraget sit til den Formildelse af Krigsrettens (i Anledning af hans Opførsel 1716 affagte) Dom (1717), som blev ham til Deel ved den kongelige Resolution (af sidstnævnte Aar). Han reiste siden til Danmark, hvor han eiede Elved Herregaard i Fyen, og døde her i Aaret 1735. Han efterlod sig blandt andre Børn en Søn ved Navn Waldemar v. Brüggeman, der som Oberst blev udnævnt til Chef for det andet smaalehnste Infanterieregiment den 21 Aug. 1765 og døde senere i Kjøbenhavn som General af Infanteriet og Storkors af Dannebrog; samt Sønnen Nicolai v. Brüggeman, der under 15 Juli 1750 blev Capitain ved det andet søndenfjeldske Dragonregiment.“ Den hele

Retsundersøgelse i Anledning af hans Opsørsel i Norge findes anført *ibid.* Pag. 265=414, hvoraf man erfarer, at Krigsretsdømmen af 1 Sept. 1717 gik ud paa, at Oberstlieutenant Brüggeman skulde „miste“ sin Charge, hvilken Dom dog ved kongl. Resolution af 6 Nov. s. A. formilbedes derhen, at Brüggeman erholdt „simpel Afsted“ af Tjenesten. Men ifølge Tidsskrift for den norske Personalhistorie Pag. 196 blev denne Sag et Par Aar senere underkastet en Slags „Revisjon“; men da denne Revisjon blev Kongen forelagt, resolverede han (1719), at Sagen skulde være ophævet, bemeldte Revisjon „fastes i Jlden“ og Oberstlieutenant Brüggeman tildeles Afsted „med Oberstes Character.“ Gjennemlæser man nu det vidtløftige Krigsforhør, hvorpaa hiin ovenmeldte Krigsretsdømme var grundet, da finder man, at Forhøret er foretaget paa Grund af en kongl. gennem Generallieut. Lühou under 12 Oct. 1716 meddeelt Ordre og efter Oberstlieutenant Brüggemans „egen Ansøgning“ (Attstykk. 3 Pag. 267), og at derfor det Hele begynder med Brüggemans eget den 27 Oct. s. A. daterede Indlæg eller af ham selv indgivne Fremstilling af sit Forhold ved det fjendtlige Overfald i Holands Præstegaard Kl. 11½ Søndagasten den 8 Marts s. A. (l. c. Pag. 267=72), hvorved han og en stor Deel af hans Compagnie ¹⁾ blev tagen til Fange. I dette sit Indlæg anfører han til sit Forsvar, at han var aldeles ubekendt paa Egnen, at uagtet han 2 Gange havde ansøgt om, at hele Bataillonnen maatte mere samles og con-

1) Ifølge Pag. 311 bleve af hans Compagnie, som var over 150 Mand stærkt, han selv med begge sine Lieutenanter og 70 (ifølge Pag. 415 ialt 80) Mand tagne til Fange, medens derimod de øvrige reddede sig ved Flugten.

centreres, laa den dog aldeles adspredt og separeret, og hans eget Compagnie var i den Grad fordeelt paa Omegnens Gaarde i en Distance af $1\frac{1}{2}$ Fjerdingvei, at han selv kun havde 7 Mand hos sig, og efter med disse 7 Mand fra Hølands Præstegaard ved Retiraden at have forenet sig med de 16 Mand, der udgjorde Fanevagten paa Gaarden Niser, endnu kun var 23 Mand stærk og altsaa umuligt kunde gjøre Modstand mod de 6 à 700 Mand Fjender, af hvem han paa sin videre Retirade blev omringet, og, efterat han havde skjult Fanen i Sneen, tilligemed sine Folk tagen til Fange." Derpaa optages Vidnesforhøret (Pag. 277 sq.), hvoraf erfares, at han laa i sin Seng i Hølands Præstegaard, da Fjendens Ankomst af Vagten blev ham anmeldt, og at han, uden at løse noget Allarmstød, retirerede sig saa hurtigt fra Høland til Niser, at han endnu havde „Rathuen“ og Løflerne paa, da han kom til Niser, og heller ikke før der fik Vest, Kjortel og Støvler paa; ligesom det ogsaa først var mellem Niser og Skarterum (hvor han vilde forene sig med de 30 Mand, han der havde staaende), at han af Fjenden blev omringet og tagen til Fange. Derpaa følger Brigaderen Oberst Kruses Replik af 9 Nov. f. A. paa Brüggmans Indlæg (Pag. 284 sq.). Derpaa fortsættes Underkrigsrettens Forhører d. 4 Mai 1717 (Pag. 292 sq.), derpaa Oberkrigsrettens Forhører d. 16 Aug. f. A. (Pag. 372 sq.) og endelig samme Krigsrets d. 1 Sept. f. A. affagte Dom (Pag. 394 = 413), hvorved Brüggman foruden 200 Rdl. i Krigsomkostninger tillige idømmes at „miste sin Charge“ (o: caseres?) paa Grund af, at han ikke havde recognosceret Egnen og gjort sig bekendt med de Paser, hvorfra Fjenden kunde komme; fordi han ikke engang havde underrettet sig om, hvorledes hans Compagnie var fordeelt, og hvormeget Mandskab

paa enhver af de enkelte Gaarde var posteret; fordi han ikke havde beskyttet sin Fane med en stærkere Vagt end 16 Mand og, istedetfor selv at blive ved samme, havde indqvarteret sig paa sin yderste svagt besatte Udpost, som var 900 Skridt fra Fanevagten; og endelig fordi han intet Allarmstus løsnede, da han saae Fjenden nærme sig. (Endnu Mere om denne Affaire skal der forresten findes i Militairt Tidsskrift S. 10 Pag. 66 sq.; S. 12 Pag. 37 sq. og S. 17 Pag. 26 sq.).

Hans Enkefrue Anna de Stodfleth, Datter af Etatsraad og Laugmand Hannibal S. og Cathrine Margrethe Skougaard (?), sad saaledes tilbage med 6 Børn (den ældste Søn var den Tid i Sachsen) og en prioriteret Gjæld af 3000 Rdl. i Kroner og 4966—4— i Courant, altsaa omtrent 8000 Rdl., og fik i Sept. Bevilling at sidde i ustiftet Bo. S. A. førtes en Sag til Landsthing mellem hende og Oberst Holst paa Langeø, hvorved hendes Tjener bestyldtes for paa Herredstthinget at have stjaalet et Document af Oberstens Tjeners Lomme, da denne var fuld og hiin maatte lede ham ud i Gaarden; men formedelt Feil i Formaliteterne ved Herredsthingsforhandlingerne blev samme ved Landsthing som uesterrettelig afviist og ophævet. S. A. indstævne hende for Landsthing en Dom, som Herredsfogden 1735 (altsaa s. A.) havde fældet angaaende 2 Løkker, Oberst Holst havde frataget Beslinge mellemste Heed ved sammes Deling 1712 og deels lagt til lille Kjøbestov og deels til sin Huusmand i Beslinge, skjøndt Beslinge og Høveds Bymænd deraf maatte statte og stynde; og hvilke Løkker Herredsfogden desuagtet havde tilkjendt Obersten, fordi han foregav, at disse Mænd virkelig fra gammel Tid havde havt Lod i Heeden, siden Kjøbestov havde havt 2 Bæsters Græsning og Manden i Beslinge skaaret Tørv i en Dam paa bemeldte Heed. Og

kjøndt nu Fruen vel søgte at bevise, at Mandens Bæster i
 Kjøbesskov, som han der havde græsset, vare blevne optagne
 og med Penge maatte løses, og at Huusmandens Torvæsker
 var en selvtiltagen Frihed; blev dog Herredsthingsdommen ved
 Landsting stadfæstet. S. A. bortkæstede hun 1 Huus i
 Vestlinge og en Gaard ibid. paa 5—=—=—. S. A. og
 næstfølgende var B. Petersen Forvalter eller Foged paa Elved.
 1736 havde hun Disput med Oberst Holst og Præsten An-
 ders Holm i Vigerslef, om Gjerdet mellem store og lille Kat-
 tebjergsmarken maatte optages og begge drives under Eet.
 S. A. førte hun ogsaa Sag med Langesø om hvem af dem
 en Karl i Gamelby (=: Gamby) skulde tilhøre; og han blev
 ved Høieskeret Obersten tilkjendt. S. A. blev hendes yngste
 Søn „Junker Nicolai“ domt i en Proces med Oberst Holst
 for ulovligt Skytteri, Aaret forud ved Kjøbesskov begaaet,
 paa 50 Rod Sølvs og 10 Rdl. samt Sagens Omkostninger.
 S. A. faldt der, som sagt, Høieskerets Dom i Tiendesagen
 med Langesø (see 1734). S. A. fik hun Bevilling paa igjen
 at maatte oprette en Vandmølle ved Elved i den nedlagte
 Hoved Mølles Sted; men Taxationen blev opsat, indtil Møl-
 len var bygget og Dvænnen i Stand; og da hun derpaa
 erklærede, at det blot var en Græsmølle til at maale en vis
 Tid om Aaret og meest for hende selv, saa blev den ved
 Slutningen af Aaret blot taxeret til 2—1—=—= Møllesfyld.
 S. A. androg hun (der sædvanlig skrev sig A. Veuve de
Brüggemann), at da en Gaard i Haarslef, hvori Hospi-
 talet eller nu Skolens Communitet havde 5—1—3—2 og
 Elved 4—6—3—=, er nærved at blive øde, saa ønskede hun,
 at den ganske maatte overlades hende imod at svare aarlig
 den Landgilde, som Hospitalet deraf kunde bekomme, nemlig
 Byg 5—=—2 $\frac{1}{2}$ à 1 Rdl. pr. Tønde og Hovningspenge 5

Rdl., eller ogsaa en Capital af 200 Rdl. Dette blev hende ogsaa (Kjendt, som det synes, for 3 istedetfor 200 Rdl.) bevilget og derpaa Gaarden hende ved Syn overleveret i Overbærelse af hendes Ridefoged Henrik Wilhelm; ¹⁾ og fandtes ved denne Leilighed, at Gaarden var Manden tilfæstet af Jens Dyres Enke og stod da kun for 9—6—2—2, Kjendt den svarede Landgilde af 10—2—2—2. Ogsaa blev Bygningens Brøstfældighed taxeret til 401—3—4. S. A. udsteder Fruen til Hospitalet og Communitetet sin Obligation paa 300 Rdl. Courant for Halvparten af ovennævnte Gaard og sætter derfor den hele Gaard i Pant. Fremdeles udsteder hun s. A. sin Obligation til samme paa 2000 Rdl. Courant og pantsætter derfor Elved Hovedgaard med 52—5—1—1 og Skf. 3—7—1—1. S. A. tillader derimod Pohl (Frøken Pulges Medinteressent, see 1745), at Gaardene i Haarslef og Eilskov maatte udgaae af det ham overdragne Pant (see 1723). S. A. bortfæster hun 1 Boel i Beslinge paa 1—5—2—2, 1 Gaard i Farsbølle paa 5—3—1— (som svarte 2 Rdl. 2 Mk., 3 Tdr. Byg og 20 Æg i Landgilde), 1 Boel i Bierne paa 2—6—2—1, 1 Gaard i Tofte paa 4—3—2—2, 1 Gaard i Haarslef paa 7—3—2—2, 1 Boel i Eilskov paa 1—2—2—2, 1 Boel i Bierne paa 2—6—3—1, 1 Gaard i Farsbølle paa 6—2—1—1, 1 Gaard i Beslinge paa 5—2—3—1, 1 Gaard i Eilskov paa 10—2—2—2 og 1 Gaard i Høved paa 5—7—3—1.

1) Denne Mand nævnes allerede i Dre Kirkebog 1713 og i Haarslef Kirkebog 1714 som boende paa Aagaarde i Haarslef Sogn; men her tales ikke om, at han allerede den Tid var Ridefoged paa Elved, hvilket han maaskee først senere er bleven, da han blot nævnes som saaban i Skifteprotocollen for Aarene 1736, 37 og 38.

1737 bortfæster hun 1 Gaard i Ellstov paa 5—5—1—1, 1 Huus i Hemmerslef, 1 Gaard i Maderup (eller Moderup) paa 10—7—=—1 og lille Løbel paa 1—5—1—2; dette sidste mod Landgild: Rug 1—2—=, Smør $\frac{1}{2}$ Dtt., Gæs 2, Havre 4 Skpr., Høns 1 Par, 20 Æg og 2 Ugedage „i Urtehaugen.“ S. A. kjober hun 1 Huus i Veflinge paa =—2—3—1 af en Bager i Odense, som 1728 havde faaet det i Arv efter Sognepræsten Peder Lykkesen i Søllinge. S. A. kjober hun 5 Tdr. Hartkorn i Store- og Rattetbjergsmarken fra Haugaard for 800 Rdl. (saa at Havgaard, som før stod for 9—4—2—=, nu kun kom til at staae for 4—4—2—=). S. A. opbygger hun en Vandmølle med 2 Dværne ved det saakaldte nye Mølledam ved Elved istedetfor den nedlagte Hoved Mølle, som siden Svenskekrigen havde været øde, og faaer næste Aar Skyld sat paa samme, nemlig 2—1—2—= (jfr. 1721 og 1736, hvor Efterretningen lyder anderledes). 1738 bortfæster hun et forbløst Huus i Veflinge, 1 Boel ibid. paa 1—6—=—=, 1 Gaard i Ellby paa 10—5—1—2 og 1 Gaard i Jullerup paa 6—6—2—1. S. A. træffer hun et Magestifte med Langesøes Eier og Vigerslef Præst om Brages Løkke, som bestod deri, at da hun havde fundet for godt med kongl. Bevilling at indtage under Elved Hovedgaard en Løkke af Dines Eriffsens Sted i Hoved (den saakaldte Dineses Krog) og en Ditto af Peder Jacobsens Sted ibid., saa forlangte hun nu ogsaa at faae de Jorder, Langesøes Bønder havde i Brages Løkke, samt den saakaldte Hoveds Hauge, som Kirken eiede og som grændsede op til Dineses Løkke og røde Mark, imod Magelæg i de Jorder, hun havde kjøbt fra Haugaard i Rattetbjergs- og Storemarken; hvilket ogsaa Obersten paa Langesø tilstod hende; ligesom Præsten paa samme Maade overlod hende en Jord, Annergaarden eiede i Brages Løkke;

Alt tilhøbe mod Vederlag i Haugaards Jord; og skulde Fruen af disse saaledes inddragne eller mageskiftede Jorder for alle 3 Parter Korn- og Dvægtiende aarligen svare 30 Rdl. og tilstaae Langsø Jagttrettighed i Brabes Løkke og Høveds Hauge, og denne Contract derhos vedvare, saalænge Contra- henterne levede. (Med denne Inddragelse af Brabes Løkke skal saaledes den ene Grøst af den Gyde, som før Inddra- gelsen gif fra Høved til Veflinge Heed mellem Røde Mark og Brabes Løkke, være bleven sløiset og gjort til Agerland og blot den anden være bleven staaende som Markeskjel). S. A. udsteder Fruen sin Obligation til Birgitte Bircherod, sal. Broder Landorphy, for 2000 Rdl. Courant mod Pant i 73—5—1—1 Hartkorn i Veflinge, Høved, Heden, Farsbølle, Vierne, Hemerslef og Brunlund. S. A. ligeledes sin Obligation til Jomfru Abigael, Christiansdatter, Luja for 4000 Rdl. Courant og pantsætter derfor Elvedgaard og Gods med 335—6—2 Hartkorn næst efter 10300 Rdl. S. A. Ditto til Oberst Rouch for 1000 Rdl. Courant med 1ste Prioritet i 24—4—3— Hartkorn i Veflinge og, hvis dette ikke var tilstrækkeligt, med 2den Prioritet næst efter 3000 Rdl. i 108—2—2½ i Haarlef, Gilstov, Mosegaard, Radebølle, Skouby, Gilstby, Jullerup, Veflinge og Høved (altsaa næst efter Obligationen af 1723). S. A. Ditto til Borgemeester Bondo Simonsen for 600 Rdl. Courant mod 1ste Prioritet i 5—2—2— Hartkorn i Store- og Rattetbjergsmarken samt i et Huus i Veflinge, som stod for 2—2—3—1. 1739 bort- sætter hun et Huus i Gilstov, 1 Ditto i Gilstby, 1 Gaard i Jullerup paa 6—6—2—1 og 1 Gaard i Veflinge paa 7—2—1—1. 1740 ligeledes 1 Gaard i Esterbølle paa 11—4—2—2, Graverhuset paa 3—2—2—2 og 1 Gaard i Vefling paa 5—2—2—2, men maa f. A. atter pantsætte mere Gods,

nemlig udstede sin Obligation til Hans eller Jens Dreier paa 2000 Rdl. Courant med Pant i Gaard og Gods o: 335—6—2 Hartkorn næst efter 14900 Rdl. S. N. og næstfølgende nævnes en Michel Jensen som Skifteforvalter og altsaa formodentlig som Foged paa Elved (og som rimeligviis var hendes Mand's forrige Tjener af dette Navn, som han 1733 havde givet Hoved Mølle i Fæste). 1741 bortfæster hun 1 Boel i Ellskov paa 1—2—2, 1 Huus i Gamby, Nygaard paa Heden paa 4—2—2, 1 Gaard i Ellby paa 10—2—2, 1 Gaard i Hemerslef paa 8—6—2—1, 1 Gaard i Bierne paa 3—6—1, 1 Ditto paa 4—2—3 og 1 Huus (der kaldtes Snepind) i Elved Enemærker i den saakaldte Hundeklemme. S. N. blev hendes Datter Cathrine Nicolaine gift med Capitain og Equipagemester i Søetaten Johan Georg Wieth (Atl. 6 Pag. 250). S. N. oprettede hun, som største Lodseier, ifølge Placaten af 1740 en Skole i Besslinge paa 4 Fag (F. 6 Pag. 321 og 22). 1742 bortfæster hun 1 Gaard i Tofte paa 4—3—2, og f. N. blev Besslinge Bylov med hendes Bevilling indrettet. S. N. saavelsom næstfølgende nævnes en Niels Hjorth som Foged paa Elved; dog forretter allerede 1743 en Peder Bøch et Skifte paa Godset. 1744 bortforpagter hun Elved paa 6 Aar til Fuldmægtig Mogens Nellesman fra Rastenberg (som siden kjøbte Lerbek i Jylland) for 1400 Rdl. aarlig samt 20 Bæsters, 8 Køers og 16 Faars Græs og Foder (mod 150 Rdl. Godtgjørelse for samme); ved hvilken Leilighed Hollænderibygningerne, der laae Sønden for Ladegaarden og af mine sal. Forældre ere afbrudte, allerede nævnes (saa at der altsaa maaske været Hollænder paa Elved, forinden der kom Forpagter); og var da Gaardens Besætning 130 Køer (foruden de 8), 21 Faar (for-

uden de 16) samt 28 Sviin og 10 Grise. S. A. bortfæster hun 1 Gaard i Haarslef paa 10—2—2, 1 i Veflinge paa 6—7—, 1 i Tofte paa 4—3— og 1 i Veflinge paa 6—7—; og er det derved at lægge Mærke til, at da alle Elveds Gaarde i Veflinge fra den Tid af i en lang Række af Aar hver for sig staae for 6—7— (da de derimod tilforn, f. Ex. 1719, 22, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 39 og 40, havde høist ulige Hartkorn), saa maa der i dette Aar eller et Par Aar forud (dog efter 1740 og maa skee samtidigt med den nye antagne Bylov) være skeet en Fordeling med deres Jorder indbyrdes, hvorved Hartkornet for dem alle blev lige. Forresten købte hun s. A. af Hospitalet i Odense 1 Gaard i Asteby (som stod for 9—4—2— og svarte i Landgilde: Byg 6 Tdr., Havre 4—6—, Smør 1 Dtt., 1 Staldoxe eller 3 Rdl., Gjesteri 1 Rdl., 1 Lam, 2 Gæs, 4 Høns, Erritspenge 12 p. og Høvningspenge 6 Rdl.) for 500 Rdl., men pantsætter den strax til Oberst Bertel Rauch for 400 Rdl. S. A. udsteder hun sin Obligation til Hans Frederich Pohl for 1000 Rdl. Kroner og 2000 Rdl. Courant med Pant i det samme Gods, som 1723 til Frøken Pulk, af hvis Obligation den saaledes blot er en Transport eller Fornyelse. S. A. er Jørgen Holst Foged paa Elved, men bliver næste Aar afløst af Nellenan. 1745 bortfæster hun 1 Gaard i Veflinge paa 6—7——. S. A. indretter hun Veflinge Skoledistrict eller udsteder Fundatsen for den af hende 1741 oprettede Skole i Veflinge (F. 6 Pag. 321 sq., hvori det blandt Andet hedder, at Fruen forlængst (nemlig 1741), som største Lodseier i Veflinge Skoledistrict, ved Degneboligen havde ladet opbygge 5 Fag Huus til en Skole og dertil henlagt Veflinge, Høved, Heden, Banggaard, Graverhusene og Kjøbestov, forsaavidt det ikke henhørte under

Ryttergodset og i saa Maade henlaa til Hindevad Skole; hvilket Skoledistricts Hartkorn ialt beløb sig til 165—6—3—1½ Hartkorn; ligesom hun nu ogsaa herved regulerer Skolelærerens Lønning af samme). S. N. afbrændte der 1 Gaard for hende i Veflinge paa 6—7—z—z, som paa hendes Ansøgning i 2 Aar fik Eftergivelse for alle Skatter. S. N. udsteder hun sin Obligation til Oberstlieut. Pflug for 3000 Rdl. Courant mod 2den og 3die Prioritets Pant i Elvedgaard og Gods næst efter 14080 Rdl.; og hendes hele Gjæld var nu saaledes tilbøren, at hun ifølge en Optegnelse af f. N. var skyldig:

til Regimentsskvartermester Belliger paa Communitetets Begne (hvori formodentlig de 300 Rdl. ere indbegrebne, hun 1736 blev Communitetet skyldig)	2000 Rdl.
Oberst Rauch i Frederik (see 1738 og 44)	1400 —
Landsdommer Bondo Simonsen	600 —
Froken Pulkes Formynder Ritmester Pulk paa Nygaard og Msr. Hans Frederik Pohl	2000 Rdl. Kroner
Oberstlieutenant Pflug	1000 — —
	3000 — Courant
Landsdommer Bergen eller Cabinetssecretair Schroder paa hans Kones Begne	6000 Rdl. }
Cancellieraad Foch i Odense	2080 — }
	1)
altfaa ialt 18080 Rdl.	

Det var derfor vistnok høi Tid, at hun f. N. solgte Gaard

1) Disse sidste 8080 Rdl. ere ny Gjæld og formodentlig opkomne ved at betale Birgitte Birgerød hendes tilgodehavende 2000, Luia 4000 og Dreier 2000, siden disse 3 sidstnævnte Poster altsaa ikke paa Listen ere opførte.

og Gods (hvis Gjeld saaledes i hendes Enkestand med 10,000 Rdl. var bleven forøget) til Hr. Claus Wedel, Provst i Bjergerherred og Sognepræst i Munkebo, for 36580 Rdl. (nemlig:

for Gaard med Besætning af 120 Stk. Dvæg,
 samt Godsset 36000 Rdl.
 for Teglværkets Inventarium 300 —
 for Restancerne paa Godsset 80 —
 og til Naalepenge for Fruens Børn 200 —)

med Hovedgaardstart 58—6—=—= (efter en anden Dpgave 58—2—=—2) og Bøndergods 293—=—=—= (men efter en anden Dpgave kun 280—1—=—=); ved hvilken Leilighed Gaardens Avling, Besætning og Intrader tillige udførligt beskrives. Ifølge den ene Efterretning bestod nemlig Gaardens Tilliggelse 1745 i Hovedgaardstart 52—5—1—1, Stff. 3—7—1—1, Møllest. 2—1—2—= og ufri Jord 8—1—=—=, ialt 66—7—=—2, og Bøndergods af 46 Gaarde, nemlig 14 i Beslinge, 3 i Hoved, 2 paa Heden, Graverhuset, Banggaard, 2 i Haarslef, 3 i Ellskov, Mosegaard, Ladebølle, 3 i Bierne, 2 i Farsbølle, 1 i Tofte, 1 i Skouby, 1 i Jullerup, 2 i Gilby, 2 i Hemerslef, 1 i Asteby, 1 i Moderup, 2 i Esterbølle, Brolund, 1 i Gamby, og 25 Huse, ialt 272 Edr. Hartkorn (og med den ufrie Jord under Gaarden 280—1—=—=); men endnu udførligere specificeres alt dette i en anden Dpgave (som dog her vilde blive for vidtløftig at indføre), hvor Godsset, som sagt, bliver til 293 —=—=—=. Dgsaa har man i Jordebogen, hvorefter Gaard og Gods blev solgt, endvidere en Specification over, hvad enhver af Bønderne 1746 var skyldig. Gaardens Hovmarker havde paa den Tid (ifølge Provst Boesens Dpgivende) deres største Omfang, da de strakte sig i Vesten til Haarslefs og i

Norden til Særlef Sogns Grændse, i Osten til Vestlinge By og i Sønden til Hedeboerne, og udgjorde saaledes $\frac{1}{4}$ af det hele Sogn. Af Kjøbsummen lod Fruen de 14000 Rdl. blive staaende i Gaard og Gods med 1ste Prioritet (egentlig 12000 Rdl. Courant og 2000 Rdl. Kroner, hver Krone til 68 β . beregnet), hvorfor han næste Aar 1746 stiller hende Pant i Elveds Hovedgaardstaxt 52—5—1—1, Skovst. 3—7—1—1, Møllest. 2—1—2—= og Bøndergods 293—=—=—2; men de 18080, som vare hendes Gjæld, skulde han til næste 11 Juni Termin udbetale (ligesom han formodentlig strax maa have udbetalt hende de øvrige 4500 Rdl.). Provst Wedel tiltraadte Gaarden strax d. 1 Juli 1745, og Fruen flyttede derpaa først til Sorø, men købte siden Helsingegaard i Løveherred i Sjælland. 1746 døde hendes Datter Gisele Maria, 33 Aar gammel, 1749 hendes Svigersøn Capitain Bieth (see 1741) og 1753 hun selv, 65 Aar gammel, og blev hos hendes Mand i Helsinges Kirke begravet (Atl. 6 Pag. 250). Da nu den Stockflethste Familie, hvortil hun henhørte (og som var bekjendt for den Egenkab at kunne anbringe et godt Ord (un bon mot) i rette Tid), var en norsk Adelslægt, og da Brüggman selv i mange Aar havde opholdt sig i Norge, saa vare disse Gaardens Besiddere her paa Egnen bekjendte under Navn af „det norske Herstab;“ ligesom her ogsaa i Gjerdselstoven adskillige Pladser endnu kaldes Enebærhuttene, fordi de der havde forsøgt at opelske Enebærbuske, og ligesom en af Grave omgivne Plads i Haugen, som nu for en stor Deel er tilplantet med Humle, endnu kaldes Raninholmen, fordi de der havde indført en Kolonie af Raniner.

Hvad forresten den Green af den Brüggemanske Familie angaaer, som havde Elved i Besiddelse, da har Hr. Cand.

Begtrup havt den Godhed derom at meddele mig følgende Efterretning, som tildeels supplerer og tildeels berigtiger adskillige af de forhen anførte Data og derfor herved aldeles ordlydende, som følger, meddeles:

Niclas v. Brüggeman, Etatsraad og Amtsforvalter over Steinburg og Segeberg Amter, født 16 Sept. 1632, adlet 13 Febr. 1680 og død 14 Febr. 1682, var tvende Gange gift, nemlig:

I) 1665 med Gesilla Hausmann (Datter af Daniel Hausmann, Amtsforvalter i Segeberg, og Margrete Pape, siden Baronesse af Løvendal, der havde været Fr. Idies Maitresse, medens han var Erkebisp af Bremen), født 1649 og død i Nov. 1672 i Barselseng; med hende aplede han blandt flere Børn:

A. Ulrich Friderich v. Brüggeman til Elved, Oberst af Infanteriet, født d. 20 Febr. 1671 i Tjæhoe og død d. 1 Juni 1735 paa Elved. Han ægtede d. 30 Aug. 1705 Anne Stochfleth, født i Christiania 1688 og død 1753 (Datter af Hannibal Stochfleth, Etatsraad og Laugmand, og Cathrine Margrethe Schouberg); hun folgte Elved 1744 og købte i det Sted den ufrie Hovedgaard Helsingegaard (der var 35 Tdr. Hartk. stor og ligger i Løveherred i Sjælland) med 16 Bøndergaarde paa Den Reirsø samt Kirkehelsing Kirke af Raadmand Høberg i Kallundborg. Efter hendes Død bleve disse Eiendomme folgte til Christian Bonsat (jfr. Atl. 6 Pag. 250); men i hendes Besiddelsestid lod hun i Kirkehelsing Kirke indrette et Gravcapel, hvori hun og Mand med 2 af deres Børn og begge deres Svigersøner ere bisatte. De aplede ialt 7 Børn sammen, nemlig:

- 1) Gesilla Maria v. Brüggeman, født 1706 og død 1747 ugift, begravet i Helsingø Kirke.
 - 2) Hannibal v. Brüggeman, død som Barn.
 - 3) Cathrine Margrethe v. Brüggeman, Conventualinde i Bispefeld, født 1708 og død d. 10 Jan. 1790.
 - 4) Cathrine Nicoline v. Brüggeman, født 1709 og død d. 21 Febr. 1782. Hun ægtede 1741 Johan Georg Vieth, Capitain i Sættaten, født 1709 og død d. 7 Jan. 1749; bisat i Helsingø.
 - 5) Waldemar v. Brüggeman, Generallieut. af Infanteriet og Rid. af Dannebrog, født d. 28 Mai 1711 og død d. 23 Febr. 1793, ugift; bisat i Helsingø Kirke.
 - 6) Ulrica Anna Frederica v. Brüggeman, født 1712 og død d. 3 Oct. 1786. Hun ægtede 1752 Christian Wilken, Oberst af Infanteriet, som døde d. 22 Aug. 1759. Han havde tidligere været gift med Ottonetta v. Warendstedt; og er bisat i Helsingø.
 - 7) Nicolai v. Brüggeman, Oberst, født 1717 og død 1790. Hans første Kone var Else Magdalene de Junge, født 1736 og død Sept. 1762; med hende ingen Børn; hans anden Kone var Wibekke Marie v. Penz, født 1743 og død d. 25 April 1805. Med denne Kone, som han ægtede d. 24 Juni 1765, aflede han blandt flere Børn Frederich Ludvig Christian v. Brüggeman, Premierlieutenant i Norge, født 12 April 1767 og død d. 12 Sept. 1821 ugift, som „sidste Adelsmand af Navnet Brüggeman.“
- B.** Gesilla v. Brüggeman, født 4 Nov. 1672 og død i Dec. 1711 paa Ulrichsholm; hun ægtede d. 4 Nov.

1689 Burchard v. Suhm, dansk Kammerraad, siden polsk Geheimkrigsraad og Minister i Paris, født d. 5 Juni 1666; ihjelstak d. 10 Oct. 1703 den polske Resident Hans Schade i Kjøbenhavn. og døde d. 4 Marts 1720 i Paris.

II) 1676 blev Nielas v. Brüggeman anden Gang gift med Hebevig Spend (Datter af Mag. Christen Spend, Præst i Bordingborg og Provst i Baarsøherred, og Margrethe Elisabeth Mefing); hun avlede med Brüggeman en Son og en Datter og ægtede efter hans Død Jacob von Kempen, Oberst og Commandant i Danzig. Hendes Son ved Brüggeman var:

C. Godske Hans v. Brüggeman til Ulrichsholm og Østergaard, Oberst af Infanteriet, født 167(8) og død 1737 og begravet i Kjølstrup Kirke; gift 1) med Margrethe Wilhelmine v. Hausmann, født 1686 og død 1719; 2) med Dorothea Margrethe Krag; men deres mandlige Afkom uddøde i April 1800.

Hvad endelig Egnens eller Rugaards Amts Historie under dette saakaldte norske Herstabs Besiddelsestid af Gaarden eller fra 1719 til 1745 er angaaende, da har jeg derom (foruden hvad som allerede med Hensyn dertil i Rugaard 3, 1 Pag. 178 er anført) endvidere fundet følgende antegnet:

1720 den 13 Febr. blev i Bogenfse Kirke (dabørende Nidefoged paa Elved) Sgr. Martini Holstis Son Jørgens Daab confirmeret; velb. Fru Oberstlieut. Hagedorns paa store Hærriplefgaard bar ham, Hr. Peter Klarschøvs Hustru i Raalshave gif hos, og Oberstlieut. Grambow paa Sandagergaard var Fadder. S. A. den 8 Juli blev Sognepræsten Mag. Lundagers Son Philip Johan i samme Kirke døbt; velb. Fru Oberstlieut. Hagedorn paa store Hærriplefgaard bar ham,

Froken Augusta Elisabeth v. Ahrenstorph (fra lille Hærriplefsgaard) ¹⁾ gif hos, og Birkedommeren (paa Grebstabet Gyldensteen) Msr. Friderich Lachman var Fadd. S. A. den 4 Aug. bar Demoiselle Johanne Catharine Rasmusdatter Schibye ²⁾ ibid. et Barn, og Demois. Anna Margrethe Melhopps gif hos.

S. A. folgte Oberstlieutenant Hagedorn paa store Hærriplefsgaard sin Anpart i 2 Bøndergaard i Skouby til Greben paa Gyldensteen. S. A. folgte Otte Blome til Viceadmiral Gabel Ronge og Kirketjenden af Skouby. S. A. den 2 S. efter hell. 3 Kong. holdt velædle (Oberstlieut.) Hagedorns Stuepige et Barn til Daabs i Skouby Kirke, og Tjener og Rudst paa Hærriplefsgaard vare Faddere. S. A. den 7 Febr. blev Knud Dignesen, Ladefoged paa lille Hærriplefsgaard, i Skouby Kirke trolovet til Ane Andersdatter, som tilforn var „viet“ til Anders Rasmusen ibid. (nemlig 1719 den 3 Søndag efter Paaste), fra hvilken hun blev stilt af Marsag, at hun var af samme Knud Dignesen besvangret. S. D. gif hun uden nogen Indlæsning i Kirke, og Mariæ Bebudelsesdag blev hun viet til denne sin nye Mand. S. A. den 6 Marts holdt Jomfru Augusta v. Ahrenstorph paa lille Hærriplefsgaard et Barn til Daabs ibid., og ærbørdige Mag. Pouls (Lundagers) Kjæreste i Børgense stod hos.

A. A. oprettede Greb Hugbetan Enggaard, Dregaard og Ugersfsgaard til et Lehnsgrevskab under Navn af Gyldensteen. Den kongelige Confirmation paa Erectionen samt Benaadnin-

1) en Datter af Henrik Ahrensdorf, f. 1703, siden gift med Generalmajor Carsten Sibbern, som skrev sig til Bernokloster i Norge, og død d. 16 Oct. 1773.

2) Hun blev siden, nemlig 1722, gift med Keltfær Osted i Børgense.

gen af de grevelige Privilegier af s. A. tilføie forresten den Clausul, at Friheds-Hartkornet skulde beregnes i Proportion af Grevskabets Hartkorn, indtil samme efter de grevelige Privilegier af 1671 blev completeret. Om Dyrretteren af Grevskabet fortæller man, at Enggaard ved denne Leilighed fik Navn af Gyldensteen, fordi han sagde, at han var riig nok til at lade hver en Steen i samme forgylde (Thieles Folkesagn 4 Pag. 49). Andre fortælle derimod, at da Greven havde befestet denne Gaard opbyggt (eller rettere kjøbt samme), skulde Kongen have spurgt ham, hvormange Penge han endnu havde tilovers; hvorpaa Greven svarede ham, at han vidste ikke saa lige, hvormange han endnu havde tilbage; men saa Meget vidste han, at han endnu havde nok til at lade enhver Steen paa Gaarden forgylde; hvoraf Kongen tog Anledning til at sige, at Gaarden saa heller ikke mere skulde hedde Enggaard, men Gyldensteen. Om denne Greve er det saaledes ogsaa at Bønderne fortælle, at den første Greve Gyldensteen var en Frankmand, der stjal sig ud af Frankrig med sine store Rigdomme, idet han ladede et heelt Fartoi med eneste Ducater, dem han havde fyldt paa Glasser for desbedre at skjule dem. Da han nu saaledes var kommen til Kjøbenhavn, blev han indbuden til Bal paa et fransk Skib, hvorhen han ogsaa var sindet at gaae; men som han var i Begreb med at betræde Skibet, der ham uafvidende havde Ordre at føre ham fangen tilbage, lod han det, adbaaret af sin Tjener, lykkeligviis endnu i Tide fare. Anledningen til hans Flugt skal forresten efter Nøgles Mening have været den, at han var et Slags Skatmester i Frankrig, hvilket den Tid var en farlig Post, da Kongen immer forlangte flere Penge, end de kunde udrede, og, naar de undflog sig for at skaffe Penge, uden videre „kappede dem af“ (d: lod dem halshugge). Af

Frygt for en lignende Skjebne flygtede Greven desaarfaag først til Holland, og da de ikke turde beholde ham der, til Danmark, hvor han medbragte sine Rigdomme paa 3 Fartsier og, som sagt, sine Ducater paa Bouteiller, dem han havde tilbæftet eller skjult med Urter (see Mere derom i Beckers D. Herregd. 1, 1).

S. A. bortfæstede Oberstlieut. Grambow paa Sandagergaard en Gaard i Særsløf.

S. A. Dn. 6 Tr. blev Johan Urtegaardsmands Datter baaren i Sandager Kirke af Madame Hagedorn (paa Hærriplefsgaard), og Fadderne vare Somfr. Margrethe Windts,¹⁾ Oberstlieut. Grambow (paa Sandagergaard), Birkedommeren Mfr. Frederich Lachman og Mfr. Gregorius Holm.²⁾ S. A. den 2 Oct. stode et Par Egtesfolk fra Norstov aabenbare Skrifte i Guldberg Kirke, fordi deres Barn blev dødt hos dem om Natten. S. A. er det i bemeldte Sogns Kirkebog anmærket, at der blev En begravet i en Fyr- og en Anden i en Bøgekiste.

S. A. saabelsom næste har kun efterladt rene Blade i Kirkebogen for Silby og Meilby.

S. A. købte Dregaards (forrige) Eier Admiral Gabel 600 Ldr. Hartk. samt Konge- og Kirketienden af Stouby, Særsløf, Haarsløf, Dre og Brenderup af (Dregaards forrige

1) altsaa Margrethe Christine de Windt, en Stebbatter af Oberstlieut. Grambow. Hun var født 1700 og nævnes paa Sandagergaard 1720 og 21, ligesaa under Navn af Fruen Grete 1729 og 31, i hvilket sidste Aar hun blev gift med Oberst Adam Grambow til Tøfstrup og bode 1783.

2) hvilken Sibste maaskee allerede da var Forvalter paa Gyldensteen, hvilken Post han i det Mindste senere, f. Ex. 1737-41, bestodte.

Medeier) Landraad Otte Blome i Holsteen; og s. A. blev Dregaard med dens Gods i Gyldesteens Grevstabs incorporeret.

S. A. Fest. annunciat. bar „den gamle Frues“ Pige paa Dregaard et Barn fra Ellegaard i Dre Kirke, og „Dvinden“ fra Ellegaard var Fadder.

S. A. blev der i Hindevad i Haarslef Sogn oprettet en af de saakaldte „Frederich den Ades Skoler,“ hvoraf bemeldte Konge lod oprette 20 i ethvert af sine 12 nys indrettede Rytterdistricter, hvilke tilligemed den over Døren til samme anbragte Inscription findes omtalte i Atl. 1 Pag. 353.

S. A. den 23 Febr. blev Regimentskriveren af Maderup (Søren Seerup) 64 Aar gammel i Særslaf begravet.

S. A. kjøbte Oberst Holsten paa Langesø en Gaard i B. Skjerninge og s. A. 2 Boel i Lverstov af Christen Andersen Brylle paa Sverupgaard.

S. A. omtrent blev Spiret paa Vigerslef Kirke nedtaget (see 1755). S. A. den 2 Jan. blev i samme Kirke christnet velb. Oberst Holstes Datter fra Langesø, Anna Margrethe. Madame Ehrenschild ¹⁾ bar hende, Oberst Brychmand og hans Frue paa Hafgaard ic. vare Faddere. S. A. Dn. 4ta p. Pasch. bar Fruens Pige paa Langesø et Barn fra Valen ibid.; „Laqvei,“ Gartner, Ladefoged og Stuepige vare Fadd. S. A. 2den Pintsedag bar vor dydædle Præstekone (Mad. Holm) Urtegaardsmanden Clemens Barn i Vigerslef. Peiter „Gartner“ paa Langesø, Svend „Urtegaardsmand“ paa Margaard og Muskanter = Svenden i Præstegaarden vare Faddere. S. A. den 17 Sept. blev ibid. begravet sal.

¹⁾ formodentlig Ehrenschilds Enke fra Gyldesteen, som hun dog allerede 1718 havde solgt til Admiral Gabel.

Major Holstes Søn fra Gjelstov, som døde paa Langevej og her blev begravet. S. A. bemærkes det i bemeldte Sogns Kirkebog, at af de Begravne vare 14 lagte i Fyr- og 5 i Bøgekister.

S. A. folgte Oberst Brüggman paa Elved saavel Havgaard som Pølsgaard (see supra).

S. A. begyndte Bispenbergs ældste Kirkebog; men ved Præstegaardens Ildbrand for nogle Aar siden er den ødelagt, og den nærværende begynder først 1766.

1721 var den under 1699 omtalte Albret Friis endnu Bysfoged i Bogense og indstævnebe s. A. Oberst Brüggman paa Elved for uløblig Jagt paa Bogense Marker (see supra). S. A. d. 31 Juli blev Sognepræsten Mag. Lundagers Søn Lambert i Bogense døbt; og blandt Fadderne velb. Oberstlieut. Hagedorn paa store Harrislefsgaard. S. A. d. 19 Nov. blev Jeppe „Torremand“ viet i Bogense Kirke.

S. A. tabte Oberstlieut. Hagedorn paa store Harrislefsgaard sin Proces med 5 Bønder i Skouby Sogn til Herreds- og Landsting (hvorom see 1723).

S. A. den 5te S. i Faste stode Mfr. Peter, Foged paa store Harrislefsgaard,¹⁾ og Fruens Pige ibid. i Skouby Kirke Faddere til et Barn fra Fridstov. S. A. Dn. 3 Adv. holdt Fruens Pige paa lille Harrislefsgaard et Barn ibid. til Daaben. S. A. d. 17 Dec. holdt velb. Fru Hagedorn til store Harrislefsgaard Skytten Gustav Horns Barn til Daabs i samme Kirke.

S. A. blev Greven paa Gyldensteens Datter Margrethe

1) altsaa formodentlig Mfr. Peter Sørensen Mosegaard, der endnu 1723 var Forvalter paa store Harrislefsgaard.

Hugvetan gift med Don Antonio Casado Marquis af Monte-
teleone (Md. Mag. 1 Pag. 358).

S. A. bortfæstede Sandagergaards Eier Oberstlieutenant
Grambow et Boel i N. Esterbølle paa 1—3— og 1
Gaard i Hemerslef.

S. A. Ryndelmisse Dag bar Fru Lieutenant Stechmans
fra N. Esterbølle et Barn fra samme By i Sandager Kirke.
S. A. d. 17 Oct. blev sal. „Hr.“ Jacob Wagers Datter,
som døde i Raanløshave Præstegaard, i hendes 5 Aar begravet.

S. A. blev i Hindevad i Haarslef Sogn en grundmuret
Skole for Rytterdistrictet anlagt (see 1720). S. A. Dn.
20 p. Tr. bar en af Oberstlieutenant Hagedorns Piger paa
store Harrislesgaard et Barn fra Haarslef i samme Sogns
Kirke. S. A. d. 19 Nov. blev Sognepræsten ibid. Hr.
Anders Hvids Datter Johanne Helene ført til Daabs ibid.

S. A. d. 4 Jan. blev et 4 Aars gammelt Barn fra
Morud begravet i en Fyrtiste paa Vigerslef Kirkegaard og
er det sidste Liig, hvorom det er bemærket, i hvad Slags
Riste det blev begravet. S. A. Dn. 4 p. Pasch. bleve hæ-
derlig og vellærde unge Mand Jørgen Hansen, Sognebegn
til Bøflinge, og Anna Lauridsdatter, Stuepige paa Langesø
(som Dn. Judica forud vare blevne trolovede) i Vigerslef
Kirke copulerede. S. A. d. 20 Juni bleve ibid. copulerede
(Sognepræsten i Vigerslefs Broder) Frederich Christian Holm,
Sognepræst til Svanninge, og Elisabeth Maria Nielsdatter.
S. A. d. 23 Juli var hviædle og velb. Hr. Oberst Holstes
Datter paa Langesø, Ida Christiane, i Kirke, hvor Oberst
Fineds Frue i Odense holdt hende frem. S. A. d. 20
Aug. bleve ibid. copulerede Vulf Othesen og (Capellanens
Datter) Sophia Jensdatter Biering. S. A. d. 4 Sept. blev
ibid. begravet Ritmester Fog, som boede i Togerød, 57 Aar

gammel. S. A. d. 11 Sept. blev ibid. christnet Valentin Falsens Datter i Hafgaard, Elisabeth. Oberstinden paa „Elved“ bar hende, og Oberst-Holst paa Langevej, Oberst Brygmand paa Elved, Major Seefeld paa Margaard ic. vare Faddere. S. A. og s. D. bleve ibid. copulerede (den nye Capellan) Thomas Reuser og Maren Hansdatter.

S. A. blev Oberst Brüggman færdig med at ombygge Elved (see supra).

S. A. see Rugaard Pag. 178.

S. A. blev der endelig i Anledning af det nu i lang Tid øde Hospital i Søndervej og dets fast undergangne Capitaler nedsat en kongl. Commissiøn, Documenterne fundne, Hospitalet igjen opbyggt og dets Capital, 600 Rdl. til de Fattige og 100 Rdl. til Hospitalets Vedligeholdelse, igjen restitueret; hvorhos det Hele for Fremtiden blev sat under Stiftamtmandens, Biskoppens, Margaards Giers og Søndervej Sognepræsts Direction (Hofm. F. 5 Pag. 310).

1722 fik Oberst Brüggman paa Elved Ordre til at holde sig fra den ham tilkommende Jagtret paa Bogense Marker, der erklæredes for kongl. Maj. Enemærter (see supra under Elved). S. A. d. 22 Oct. stod Byfogden Sgr. Albrecht Friis Fadder til et Barn i Bogense Kirke. S. A. d. 21 Dec. bleve Feldschier Jens Østed og Mademoiselle Johanne Catharina Rasmusdatter Schibye trolovede og den 25 Febr. næste Aar viiede i Bogense Kirke.

S. A. købte Oberstlieut. Hagedorn paa store Harriglesgaard af Henrik v. Ahrenstorphs Enke Charlotte Amalia Wind til Wernskloster og den Førstnævntes Broder Christian Ahrenstorph til Svandholm, som Enkens Curator og hendes 3 Døttres Børge, lille Harriglesgaard for 7500 Rdl. i danske Kroner; og bestode da Gaardens egne Jorder af 4½ Bønde-

gaard's Jord, ialt 28 Tdr. 1 Skp. 2 Fjerd. 2 Alb., ligesom der desuden ogsaa henlaae til samme 13 Gaarde i Hærrigles, 2 i Lofte, 1 i Smidstrup og 1 i Loderup, ialt 93—=—2.

S. A. 3 S. eft. Paaſte vare Urtegaardsmanden Anton Eggebing paa store Hærriglesgaard og Skytten ibid. August (Horn, see 1721) Faddere til et Barn i Skouby Kirke.

S. A. bortfæſter Eieren af Sandagergaard Oberſtklieut. Grambow et Huus i Høyerup paa =—7—2—1.

S. A. den 3 Jan. blev Marcus Bævers Svigermoder af Reveldrup paa Guldberg Kirkegaard begravet i hendes „114 Aar.“ S. A. 3 S. efter hell. 3 Kong. stod en Pige aabenbare Skriſte i Sandager Kirke, ſom udlagde Ladefogden paa „Gyldeſteen“ til Barnefader, der ogsaa i den Anledning 3 S. i Faſte stod Skriſte. S. A. den 7 Mai blev en Kone fra Smidstrup paa Guldberg Kirkegaard begravet i hendes 92 Aar. S. A. den 12 Mai blev Frederik Jørgen „Hollænder ved Gyldeſteen“ hans Datter baaren til Daabs i Sandager Kirke af Jomfr. Margrethe Windy paa Sandagergaard; og blandt Fadderne vare Karen Mygind Mſr. Lachman og Mſr. Raſch. S. A. den 31 Juli bleve Mſr. Hans Ottheſen Langemarch og Mad. ſal. Hr. Jacob Bagers (ſee 1721) copulerede i Raalshave Præſtegaard. S. A. Dn. 1 Adv. havde en Mand (hvorfra eller i hvilken Kirke, ſiges ikke) Trillinger, 2 Dreng og 1 Pige, til Daabs, hvoraf Jfr. Margrete Windts paa Sandagergaard bar det ene, Præſtekoenen det andet, Skyttens Kone det tredie; og blandt Fadderne vare Mſr. Raſch, Mſr. Holm &c.

S. A. den 28 Juli bleve i Silby Kirke copulerede Lauritz Mathieſon Tranſ, Degn her til Menighedene, og Elſe Margrethe Clauſdatter Brammer, den forrige Degn Erik Jørgenſens Enke. S. A. Dn. 13 p. Tr. bar ibid. Capitain Fri-

schis Frue (som altsaa paany var bleven gift) Andreas „Churfyrstis“ Datter fra Silby. S. A. Dn. 15 p. Tr. bar Demoiselle Kirstine Marie (Rosenholm, see 1723) i Præstegaarden et Barn fra Silby. S. A. Dn. 3 Adv. bleve et Par Folk trolobede i Meilby Kirkes „Vaabenhuus.“

S. A. Dn. 3 p. Epiph. stode i Dre Kirke Ridefogden Hans Thomesen ¹⁾ og Forpagterens Datter og Mademoiselle (paa Dregaard) Faddere til et Barn fra Dre. S. A. den 14 April blev ibid. begravet Skovfoged Christen Sørensen paa Hugget. S. A. Dn. 4 p. Tr. udlagde et Dvindfolk (hvorfra, nævnes ikke), som stod aabenbare Skrifte i Dre Kirke, til Barnefader en Landsoldat (hvorfra, nævnes ikke), som i Kirken offentligt nægtede bemeldte Dvindfolks Ord. S. A. Dn. 12 p. Tr. bar Frederich Lachmans Hustru af Bogense Marcus Skyttes Barn fra Skaastrup i samme Kirke, og Fadd. vare Frederich Lachman, Ridefogden Jens Thomesen, Ridefogden paa Enggaard og Forpagterens Mademoiselle og Datter paa Dregaard.

S. A. havde Major Seefeld paa Margaard Kaldsret til Rorup Kirke og kaldede som Sognepræst dertil Sognepræsten i Vigersløfs Broder Hr. Wulf Godsche Holm (Giesing 3 Pag. 261-62).

S. A. blev Capellanen i Vigersløf og Bellinge Hr. Thomas Neuge gift med Maren Hansdatter Lindstov (f. 1693), jfr. 1721, med hvem han levede i 44 Aar, og som fødte ham

1) Denne Ridefoged, som her kaldes Hans Thomesen, men s. A. Dn. 12 p. Tr. Jens Thomesen, maa formodentlig have været Ridefoged paa Dregaard og nævnes endnu 1724 og 1729, dog paa sidstnævnte Sted som Johan Thomesen og som Ridefoged paa Harrislesgaard, hvor derimod Peter Jørgensen Mosgaard 1723 var Foged.

11 Børn, blandt hvilke Ove Neuge blev Sognepræst i Allerup og Davinde, David Neuge Skoleholder ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn, Else Neuge gift med Valentin Høphner, residerende Capellan til Munslef og Bogenfse, samt Hedevig Neuge, død ugift 1796 i en Alder af 74 Aar. Selv var han født i Nyslinge, hvor hans Fader Mads Neuge var Sognepræst; han var i mange Aar personel Capellan, men blev 1743 den første residerende Capellan ved disse Menigheder og døde den 3 Aug. 1766 i sin Alders 95 Aar; hvorimod hans Enke overlevede ham 2 Aar og først døde 1768 i sin Alders 75 Aar. (Om ham see forresten Bloch 2 Pag. 44 og om hans Familie Giesfling 2, 2, 224. Den Sidste kalder hans Kone urigtigt Marie; den Første kalder hende rigtigere Maren og siger derhos, at hun var en Møllerdatter fra Geldstov).

S. A. Dn. 3 p. Epiph. blev om Aftenen i Bigerslef Kirke begravet hviædle og velb. Hr. Oberstes yngste Frøchen fra Langesø, som var kun $\frac{1}{2}$ Aar gammel. S. A. Dn. Oculi bar Fruens Pige paa Langesø et Barn fra Ulstrup ibid. S. A. paa Taksgjælsens Fest bleve trolovede Peder Christiansen Vinter i Odense og (den forrige Capellans Datter) Margrete Jensdatter Biering og den 17 Juni copulerede. S. A. den 5 Juni bleve ibid. copulerede Capitain Nimand i Togerød og hans Frue. S. A. Dn. 12 p. Tr. bar Degnens Datter ibid. Veiter Urtegaardsmand (forhen, nemlig 1720, kaldet „Gartner“ paa Langesø) hans Barn; begge Ridfogder, nemlig Mads Lauridsen (fra Langesø) og Niels Rasmusen (fra Margaard), samt Fruens Pige paa Langesø vare Faddere. S. A. den 22 Sept. bar Majorens Frue paa Margaard Capitain Nimands Barn fra Togerød, og Fadd. vare Obersten paa Langesø, Majoren paa Margaard og Præstefo-

nen. S. A. S. Michelsdag vare Urtegaardsmændene paa Langesø, Margaard og „Elved“ Faddere til Clemend Urtegaardsmands Barn af Bigerslef, som Præstefonen bar. S. A. Dn. 19 p. Tr. blev christnet (Capellanens) Hr. Thomas Reusers Datter Helvig Anna, som Præstefonen bar, og Fruens Pige paa Margaard samt Degnen Juuls Datter ic. vare Faddere. S. A. den 18 Nov. blev hviædle og velb. Hr. Oberst Hofstes Datter Anne Sophie fra Langesø christnet, og blandt Fadderne Hr. Oberst Schubarth.

S. A. bortfæster Oberst Brüggman paa Elved 1 Gaard og 2 Huse i Bessinge.

S. A. folgte Etatsraad Harthausens Enke Charlotte Amalia v. Raben Dallund til Oberst Günther Diderich v. Zineden, som var f. i Mecklenborg den 2³ 1688, i Slaget ved Gadebust 1712 halvdød var funden blandt de Saarede, 1714 eller 15 havde giftet sig med Generalmajor Theodosius v. Kewegaus Datter af Bygholm, efter hvem han skal have arvet 16000 Rdl., siden blev Oberst ved de Odense Dragoner og derpaa kjøbte Dallund, hvor hans Broder Generalen opholdt sig hos ham (og først døde 1759 eller 30 Mar efter sin Broder).

Om disse 2 Brødres Forfædre kan forresten af et gammelt tydsk Manuscript, jeg eier og som indeholder Familiens udførlige Historie, følgende summariske Underretning meddeles (Skjøndt det vel er muligt, at et andet omtrent samtidigt Mscr. af Archivar Schulz i Schwerin fra 1720, der omhandler samme Emne og opbevares i Dallunds Archiv, maastee endnu turde indeholde bedre Underretning):

Günther Zined til Carau i Mecklenborg var gift med Zyle Biereggen og havde 4 Sønner:

A.1. Günther, som geraabede i Ban og derfra blev udløst 1468.

A.2. Joachim til Carau og Finedentwerber, meklenborgsk Hofmarskalk, der drog til det hellige Land 1440; var gift med Anna Moltken og havde 2 Sønner:

B.1. Günther til Carau og Cassau, gift med Ursula Strahlendorf, havde 6 Sønner:

C.1. Günther, levede 1583 og var gift 1) med Ilse Biereggen; 2) med Catharina Panders; de havde 3 Sønner:

D.1. Günther Ernst til Lusau, død 1642 og gift med Margrethe Blücher, med hvem han havde en Søn:

E.1. Jørgen Christoph, som var gift med Anna Dorothea Ersten og siden med en Beck af Dannemark eller Staane.

D.2. Christoph til Carau og Finedentwerber, som levede 1643 og 1651 og for Gjeld maatte sælge begge sine Godser, var gift med Dorthe Lühou, med hvem han havde 3 Sønner:

E.2. Günther, død uden Arving.

E.3. Ernst Friderich til Greben og Cassau, som (levede 1688 og) var gift med Ursula Strahlendorf og med hende havde 5 Sønner og 5 Døttre:

F.1. Christoph Frederich, allerede død 1720.

F.2. Joachim, allerede død 1720.

F.3. Günther Diderich, gift (c. 1714) med Clara Lewekau, Datter af

Generallieutenant Lewenhau og
Sophia Hebevig Grabau; de
have følgende Børn:

G.1. Sophia Hebevig.

G.2-3. 2 Sønner, som alt 1720
vare døde.

(G.4. Theodosius Ernst Frederich)
(som først senere, nemlig
1724, blev født).

F.4. Johan Cordt.

F.5. Ernst Frederich.

F.6. Dorthé.

F.7. Clara Sophie.

F.8. Margrethe Christine.

F.9. Ollegaard.

F.10. Maria.

E.4. Wipert Frederich, død ung.

D.3. Joachim.

C.2. Henrik 1583.

C.3. Nicolaus.

C.4. Georg.

C.5. Poul.

C.6. Joachim 1557, sad 6 Aar, fra 63 til 69,
fangen i Polen og var gift med Cathrine eller
Christine Penz. Deres Søn

D.4. Günther 1637, som døde uden mandlig
Aftom.

B.2. Nicolaus 1530.

A.3. Jurgen 1508, 20, 21, gift med Catharina Lühen.

A.4. Jaspas til Neuenhose 1498, 1506-30, gift med Ilse
Moltke, og med hende 1 Datter og 4 Sønner:

B.3. Margrethe, som gif i Kloster 1520.

B.4. Ulrif.

B.5. Jaspas, gift med Sophie Biereggen.

B.6. Nicolaus.

B.7. Michel.

1723 den 22 Sept. blev Sgr. Martini Holstes Søn Johan Glysing baaren til Daabs i Bogenfse Kirke af velb. Oberstlieutenants Frue paa Sandagergaard; velb. Oberstlieut. Hagedorn's Frue paa store Harrislefsgaard gif hos, og velb. Major Gramboe og velbaarne „Fryggen“ paa „Elleviid“ vare Faddere. S. A. den 7 Dec. bleve hæderlig og vellærde Studiosus Just Meier ¹⁾ og Jomfru Maren Christiansdatter Bøgvad efter kongl. Tilladelse viiede i Sotolderens Sgr. Christian Pedersens (Bøgvads) Huus i Bogenfse.

S. A. eiiede Oberstlieut. Hagedorn paa store Harrislefsgaard 3 Gaarde i Ladegaards By, men maatte s. A. forsvare sig mod 5 Bønder i Rjærby, Skouby (hvor de 2 boede), Eskilstrup og Ellegaard, som han 1719 af det til Ryttergods udlagte Jordegods havde kjøbt, men som nu indstævne ham til Hviesteret, fordi han forholdt dem deres præterende Selveierret til deres Gaarde, som ved Herreds- og Landsthingsdom af 1721 var dem stadfæstet; medens han derimod paastod, at de blot havde Eiendom af Bygningen, men ikke af Jorden, og altsaa ikke vare virkelige Selveiere, deels fordi de ikke vare gaaede i Arv eller havde havt Ret til Skovhugst og Olden, og deels fordi de havde svaret Hov-

1) Han blev fort derpaa Degn i Guldberg og Sandager, hvor han som oftest under Navn af Jost Degn forekommer, 1725, 27, 29, 30 (Jost Meier), 32, 34, 36, 39, 44 ic.

ning, Egter og Afgifter i mange Aar lige ved andre Fæstebønder; men desuagtet tabte han Sagen (Fogt. 3 Pag. 534).

S. A. den 13 Jan. blev Overbøllersens Barn holdt til Daabs i Skouby Kirke af velb. Oberstlieut. Hagedorns Frue paa store Harrislefsgaard, og blandt Fadderne vare velb. Hr. Oberstlieutenant Grambow paa Sandagergaard, ædle Hr. Birkedommer Lachman i Børgense og Hofmester Msr. Paulin paa store Harrislefsgaard. 1) S. A. Dn. Sexagesima holdt Fruens Pige paa lille Harrislefsgaard et Barn fra Eskildstrup til Daabs ibid. S. A. 3 S. efter Vaaste holdt „Mademoiselle“ Ellen paa store Harrislefsgaard (s: ifølge det Foregaaende og Eftersølgende: Fruerpigen ibid.) et Barn fra Tofte til Daabs i samme Kirke. S. A. den 18 Aug. bleve Msr. Peiter Jørgensen Mosgaard, Ridefoged paa store Harrislefsgaard, og hans Kjæreste Ellen Svardsdatter Tjested, som ogsaa tjente velb. Hr. Oberstlieutenant Hagedorn, i Skouby Kirke blede. S. A. Sond. mellem Juul og Nytaar holdt velærbørdige Hr. Anders Holms Kjæreste i Vigerslef Skjotten paa store Harrislefsgaard Augustus Horns Datter til Daabs ibid.

S. A. bortfæster Oberstlieutenant Grambow som Eier af Sandagergaard 1 Gaard i Haarslef og et Boel i N. Esterbølle paa 1—3—

S. A. Skjærtorsdag bar Feltkøer Jens Østeds Kone af Børgense Hollænderen paa Enggaard Christen Madsens Barn

1) Biskop Msr. Jørgen Paulin, der senere, nemlig 1728, blev Sognepræst i Klinte og Grindløse og som saadan 1732 gift med Fruen Anna Elisabeth Hagedorn fra Harrislefsgaard, der dog ikke skal have været en Datter af Harrislefsgaards Eier Oberstl. Hagedorn, men af Hr. Christoffer Hagedorn og Mette Dolmer.

i Sandager Kirke, og Mfr. Holm, Berent Falchenberg o. s. v. vare Faddere.

S. A. Midfaste Søndag var Hr. Anders Holms Kjæreste i Vigerslev en Landsoldats Barn i Gilby Kirke. S. A. Dn. 12 Tr. var Probstens Kjæreste (i Gilby) Degnens Barn ibid., og blandt Fadd. vare Hr. Capitain Daniel Frisch og Demoiselle ubi Præstegaarden Kirstine Maria Rosenholm (see 1722).

S. A. Dn. 1 p. Epiph. var Fændritens Kone fra In-
slef et Barn af Skobhuset i Dre Kirke. S. A. Dn. Lætare
stod Hans Nielsen Pichmand (o: fra Pichhuset) Fadd. til et
Barn fra Skostrup ibid. S. A. indtraf den Ubehagelighed
i Hovedfognet Brenderup (hvortil Dre Sogn udgjør Anneret),
at, som Bønderne udtrykke sig, Fanden tog en Dame, der i
det Foregaaende flere Gange er omtalt (saavel 1687 som
1717 og adskillige Gange under Dre som Gudmoder eller
Fadder), nemlig Fru Ane Trolle paa Warbjerg, Eric Wille
til Kjærsgaards Enke. Thi uagtet hun havde oprettet Sog-
nets Skole og var Stifter af Sognets Humleavl, troede, som
sagt, dog Almuen (formodentlig fordi hun 1687 havde ladet
sin Hund paa Kirkegaarden begrave), at Fanden tilsidst tog
hende, da hun 1723 døde. Hun vidste, som der fortælles, at
det skulde stee Julenat, og lod derfor Præsten slaae Kors
for alle Vinduer og Døre; men da Fanden kom og saae, at
han ikke kunde komme ind ad de almindelige Veie, saa op-
vakte han en Storm, der kastede en Æst om paa Taget, og
gjennem det Hul, den saaledes havde forarsaget, steg han ned
i den saakaldte gule Stue (paa Kjærsgaard, skjøndt hun ellers
boede paa Warbjerg), og om Morgenen fandt man blot en
Haandfuld Støv af Fru Trolle og maatte i Vigets Sted fylde
Kisten med Steen. (Slige diaboliske Bortførelser vare over-

hovedet den Tid ikke ualmindelige, f. Ex. Mouris Pødebust paa Einsiedelsborg i Slutningen af det 17 Aarh. (jfr. Atl. 3 Pag. 469), Fru Ide paa Langesø 1700, Fru Trolle paa Kjærsgaard 1723, Oberst Finedt paa Dallund 1729 ic. ic.).

S. A. den 22 Juli blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Anders Hvids Søn Mads døbt, og blandt Fadd. Hr. Knud Klarschovs Kjæreste af Bogense.

S. A. oprettede Oberst Holst paa Langesø Finstrup til et Stamhuus under Navn af Holstenshuus med 680—1—=—2 Hartkorn.

S. A. (Atl. 6 Pag. 621), og ikke, som Andre urigtigt sige, 1724, døde Major Sefeld paa Margaard meget pludseligt og efterlod sin anden Frue Margrethe Due som Enke.

S. A. den 5 Febr. bar Madame Finedt (paa Dallund) Jacob Nielsens Barn af Himelstrup i Vigerslef Kirke, og Hr. Vulf Godste (Holm) i Korup, Fogden og Forpagteren paa Dallund, Mfr. Falsen og Kjæreste paa Høsgaard ic. vare Faddere. S. A. Dn. Reminiscere bar Fruens Pige (paa Langesø) et Barn fra Rue ibid. S. A. Dn. 18 p. Tr. var Mfr. Lindholm paa Dallund Fadder til et Barn fra Kjeldby, som Degnekonen i Sønderlø bar i Vigerslef Kirke. S. A. den 8 Nov. blev ibid. begravet hoiædle og velb. Hr. Major til Margaard. S. A. den 20 Dec. blev ibid. christnet (Capellanens) Hr. Thomas Røisers Søn Mathæus, og blandt Fadd. Hr. Ove Guldberg og hans Datter.

S. A. begynder Beslinge Sogus ældste Kirkebog.

S. A. byggede Oberst Finedt paa Dallund den østre Fløi af Borgegaarden ibid., hvorfra ogsaa Karstallet 1723 og Navnene Günther Diderich v. Finedten og Clara Lewehau med deres Vaabner staae anbragte over Indgangen. Ved denne Leilighed har han formodentlig ogsaa ladet Gravene

om Borgegaarden fylde; thi der fortælles om ham, at der paa hans Foranstaltning var commanderet Militaire til Dal-
lund forat fylde disse Grave. Men hvor de tilforn vare, skjønnes endnu af et dybere og flettere med en Steenmuur i Jorden omgivet Jordlag saavel i Frugt- som i Blegghaugen tæt uden om Hovedbygningen, saavel i Nord som ved begge Sider ned imod Søen til, hvilken sidste formodentlig udgjorde den ene af Gravenes Side. Dog fik disse Grave ifølge Beliggenheden ikke deres Vand fra Søen, men fra et høiere liggende Dam ved Hollønderiet.

S. A. den 18 Octob. giftede Sognepræsten i Sønderfø Hr. Elias Brinch sig med Elisabeth Margrethe, Mag. Hans Rihmes Datter af Middelfart og Enke efter sal. Hr. Rosenvinge i Fjellerup.

1724 var Martinus Holst til Maderupgaard Bysfoged i Bogenfse (hvilket han fort før maa være bleven; thi Albrecht Friis var det endnu 1722) og tillige Birkedommer paa Gyldesteens Grevskab (hvilket han dog først noget senere maa være bleven; thi 1725 var endnu Frederich Pachman det, som først døde 1732) og døde som saadan 1773.

S. A. Dn. Sexagesima bleve Christen Jensen af Skouby og Anna Madsdatter viede i Skouby Kirke; han var næsten 90 Aar gammel, og hun, som endnu var Pige, 66 Aar.

S. A. købte Grev Hugvetan paa Gyldesteen 1 Gaard i Egenfse samt 3 Gaarde og 1 Huus i Vesterby, 3 Gaarde og 1 Huus i Alinte og 1 Gaard i Nørreby, samt opførte den store Lade eller Ladegaards Tværlængden paa Gyldesteen.

S. A. den 24 Marts blev Oberstlieut. Grambøvs Datter fra Sandagergaard indsat i Sandager Kirke. S. A. den 1 Mai var Provstinden i Silby et Barn af Bøgelund ibid.,

hvis Fadd. vare Præstefonen af Raalshave, Mfr. Syling, Mfr. Holm, Mfr. Hans Bang ic. S. A. Sønd. efter Vaasfe blev kastet Jord paa Oberstlieut. Gramboms Datter Elisabeth Tugendreich af Sandagergaard.

S. A. den 3 Pintsebadag holdt Frøchen Johanne paa Sandagergaard ¹⁾ et Barn til Daabs i Gilby Kirke, og hendes Pige gif hos. S. A. den 11 Aug. døde her i (Gilby) Præstegaard hviæble og velb. Fru Etatsraabinde Ahrenfeldt, som nogle Aar logerede ibid., An. æt. 72; og blev hendes Liig nedsat i Sandager Begravelse indtil videre. ²⁾ S. A. Dn. 18 p. Tr. maatte „Kirkeemandens“ Søn og Dn. 23 p. Tr. den Dvind, han havde bedrevet Hver med, staae aabenbare Skrifte i Meilby Kirke.

S. A. Dn. 3 p. Epiph. stod Niels Hansen Pichmand (som Dn. Esto mihi kaldes Niels Hansen paa Pichet) Fadd. til Marcus Skyttes Barn af Staastrup i Dre Kirke. S. A. Dn. Oculi bar Forpagterens Mademoiselle paa Dregaard et Barn fra Hugget ibid. S. A. den 8 Juli blev Forpagteren paa Dregaard Rasmus Bernthsens Barn baaret af Sgr. Lachmans Kjæreste i Dre, og Fadd. vare Sgr. Jørgen Weberkink, Sgr. Lachman, Sgr. Hans Thomæsen (Nidefoged), Mad. Volth, Mademoiselle Anne Helene Hvid og Mademoisel. Volth. S. A. Dn. 13 p. Tr. blev Birkedommeren Sgr. Lachmans

1) nemlig Johanne de Windy, Oberstlieut. Gramboms Stebbatter, som nævnes paa Sandagergaard 1724 og 27, men derpaa blev gift med Oberst Frederik Grambow og døde, ligesom hendes Søster, 1783.

2) altsaa formodentlig Etatsraad Jørgen Arnfeld (til Rugaard, Thiele og Gammelgaard, om hvem see Hansens Borge Pag. 152-54) hans Enke; dog usigt om Ane Marie Grubbe eller Ellen Kirstine Below; dog maa man formode den første, siden den sidste i Fuglslev Kirke ligger begravet, Aft. 4 Pag. 303.

Barn fra Dre baaret til Daabs ibid. af Msr. Holms Rjæreste i Bogense.

S. A. Søndagen efter Nytaar blev Urtegaardsmandens Barn „fra Elvid“ i Haarslef Kirke døbt, og den 2 S. i Faste stod han sammesteds Fadder til et Barn af Vigjerne (saaledes skrives dette Navn fast stedse i Kirkebogen).

S. A. købte Oberst Holst paa Langesø 1 Gaard i Lunde.

S. A. den 24 April døde Margrethe Pedersdatter Falster i S. Hans Præstegaard i Odense i sit 82 Aar, men blev i Vigerslef Kirke begravet, fordi hun først havde været gift med Jørgen Feddersen paa Amager og siden med Christen Andersen Brylle ibid. S. A. den 15 Marts blev ibid. begravet Jørgen Stribers Moder i Rue, som var 103 Aar gammel. S. A. Dn. Rogate bar Lieut. Gades Frue en Sergeants Barn i Bislef, og Fadderne vare 2 Sergeanter, en Corporals og en Soldats Kone. S. A. den 19 Juli bleve ibid. trolovede hæderlig og vellærde Mand Rasmus Noh, Sognebeegn til Sønderfø, og den ærbare, dyderige og gudelstfende Pige Karen Laurisdatter, som derpaa den 26 Oct. ibid. bleve copulerede. S. A. den 10 Aug. bar Oberstinden paa „Elved“ Jacob Nielsens Barn i Hmelstrup ibid., og Fadd. vare Msr. Falsen paa Hafgaard, Ridfogderne paa Langesø og Margaard samt Præstekonen. S. A. den 9 Nov. bleve paa Margaard copulerede ærbærdige, hæderlige og vel lærde Mand Hr. Rasmus Skytte, Sognepræst til Ugerslef og Bederslef, og den hæderbaarne, dydzirede og gudelstfende Pige Johanne Catharina Faber.

S. A. var Seign. Hans Henriksen, Fuldmægtig paa „Elved,“¹⁾ Fadder til et Barn i Veflinge Kirke.

¹⁾ Han maa altsaa have afstøt Martinus Holst (der endnu 1721 kaldes

S. A. den 27 Mai blev en af Egnens største Notabiliteter født, nemlig Oberst Günther Diderik v. Finedt paa Dallunds Søn, den som Oldermann for alle danske Kammerjunkere bekendte Theodosius Ernst Friderich v. Finedt, der først døde 1801 efter i 54 Aar at have været Kammerjunker.

S. A. den 20 Oct. var Sognepræsten i Sønderlø Hr. Elias Brinchs Datter i Kirke.

1725 (eller 26) maa Peder Bogvad være bleven Tolder i Bogense; thi da han 1776 døde, havde han været det i 50 Aar.

S. A. 1 S. i Faste holdt „Fryden“ Hagedorn paa store Harrislefsgaard et Barn til Daabs i Stouby Kirke, ligesom Dn. 3 p. Tr. S. A. Dn. 1 p. Tr. holdt Rectors Hustru i Bogense et Barn fra Harrislef til Daabs i samme Kirke, og f. A. Dn. 12 p. Tr. holdt Fru Hagedorn fra store Harrislefsgaard et Barn til Daabs ibid.

S. A. købte Greven paa Gyldensteen af Frederik Lachman 1 Gaard i Meilby paa 7—3—1.

S. A. byggede Oberstleutenant Grambow Laden paa Sandagergaard.

S. A. Dn. 3 p. Pasch. stod en Kone af Raalshave aabenbare Skrifte i Guldberg Kirke, fordi hendes Barn blev dødt hos hende om Natten. S. A. den 28 Febr. blev Rasmus „Bjergemand“ (3: fra Bjergehuset) begravet i hans Alders 92 Aar. S. A. den 7 Mai bar Præstefonen i Wigerlefs et Barn fra N. Esterbølle i Sandager Kirke. S. A. Dn. 11 p. Tr. stode Meinert Nielsen Melhøp, Dorthé Marie Borring og Ane Margrethe Melhøp, Alle af Bogense,

Ribefoged paa Elved), da denne 1723 eller 24 blev Byfoged i Bogense.

Faddere til Jost Degns Datter i Smidstrup, som Præstekonen bar i Guldberg Kirke.

S. A. Christi Himmelfartsdag bar Provstens ældste Datter „Demoiselle“ Kirstine et Barn i Meilby Kirke. S. A. Dn. Cantate stod en Pige af Gilby aabenbare Skrifte for begangen Høveri med en Landsoldat under Capitain Flugs Compagnie, som er Afskarsl her udi Præstegaarden. S. A. Dn. 1 p. Tr. stod en Pige af (Gilby) Lunde aabenbare Skrifte for begangen Høveri med den Samme, og Dn. 5 p. Tr. maatte han selv staae aabenbare Skrifte for begangen Høveri med dem begge; men Dn. 16 p. Tr. blev han endnu af en tredie Pige i Gilby udlagt til Barnefader, og med denne tredie og sidste blev han Dn. 2 adv. troløbet og paa Takstiftelsesfesten 1726 copuleret.

S. A. Dn. 3 p. Epiph. bar Birkedommer Lachmans Madame et Barn i Dre Kirke fra Dre. S. A. den 14 Marts blev ibid. begravet Eriq Knudsens Datter af Skofstrup ved Navn „Svendborg.“ S. A. den 12 Juli blev Birkedommer paa Gyldensteen Sgr. Lachmans Datter ibid. begravet. S. A. Dn. 23 p. Tr. blev kongl. Birkedommer Lachmans Barn frembaaret til Daabs ibid. af Forpagteren paa Aagaarde Jørgen Schyttes Kjæreste, og Fadderne vare Sgr. Hans Thomesen, Sgr. Rasmus Berntsen, Forpagterkønen paa Kjærsgaard og Anna Helene Hvid. S. A. den 8 Nov. bleve ibid. copulerede Stud. Lars Wolder (see 1726) og Mademois. Eleonore Christensdatter Holm, som den Tid var paa Dregaard. S. A. Dn. 3 adv. blev Knud Hansens Kone i Orbeck ved Navn „Svenborg“ ibid. begravet.

S. A. den 17 Jan. blev en fremmed Mademoiselle Hedeberg Marie, som var i Lyffegaard, hendes Datter, som var et uægte Barn, kristnet i Haarslef Kirke og kaldet Frederica

Maria. S. A. den 27 Febr. bleve en Mand's 3 Børn af Gamby, som vare døde af „Børnepøcker,“ ibid. begravne. S. A. den 11 Sept. blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Anders Hvids Søn døbt og kaldet Anders.

S. A. giftede Major Sefelds Enkefrue Margrethe Due paa Margaard sig med Capitain Gustav Grüner, som derved blev Gaardens Besidder. Han var en Søn af Etatsraad, Amtmand over Sorø og Ringsted og Forstander for Sorø Skole Johan Diderik Grüner (der 1693 blev optagen i den danske Adels) og Fru Baronesse Ebba Kristiane Kurik (en Datter af den svenske Rigsraad Baron Gustav Kurik) og blev født paa Sæbygaard i Östergothland den 1 Jan. 1688 (?) og to Gange gift, 1) med Frøken Sophia Amalia Wind, Datter af Generalmajor Ove Wind og Mette Margrethe Dorn, som døde 1722; og 2) med ovennævnte Major Sefelds Enke. (Efter Hofm. D. Bd. 2 Pag. 25 Tab. skulde han derimod først være født 1693, og hans Moder ifølge Atl. 6 Pag. 621 være Baronesse Eva Rank).

S. A. den 27 Jan. blev paa Vigerslef Kirkegaard begravet Povel „Bjørn“ fra Rue, som var 100 Aar gammel. S. A. den 26 Marts bleve copulerede Capitain Grønning (=: Grüner) og Fru Margaretha Due paa Margaard (altsaa Major Sefelds Enke, hvis anden Mand Capitain Gustav Grüner siden blev Generallieut. og Kammerherre, Atl. 6 Pag. 621). S. A. den 23 Juni blev i Vigerslef Kirke kristnet Oberst Holstes paa Langesø hans Søn Frederik. Oberst Fineds Frue bar ham, og Fadd. vare Oberst Fined, Oberstlieut. Grambow og Capitain Grønning (=: Grüner) med Frue. S. A. Mariæ Besøgsdag blev om Aftenen ibid. begravet Oberst (Holstes) Barn fra Langesø, som kun var 14 Dage gammelt. S. A. den 4 Juli bleve trolovede Hans Oluffen

Bondorff og (den forrige Capellans Datter) Kirstine Jensdatter Biering, som derpaa den 29 Aug. bleve copulerede. S. A. den 27 Juli bar Oberstinden paa „Elved“ Capitain Niemand's Barn fra Togerød i Vigerslef Kirke, og Fadd. vare Obersten paa Elved, Oberst Holst paa Lange sø og Præstetønnen; men allerede den 19 Nov. s. A. blev dette Barn, 16 Uger og 4 Dage gammelt, nedsat i Lange sø Begravelse.

S. A. købte Oberst Brüggman paa Elved Brunlund (nu Brolund) i Særlef Sogn af Knud Landorff's Enke. S. A. var Lauriø Jonsen, Fuldmægtig paa Elved, ¹⁾ Fadder til et Barn i Vestlinge Kirke; ligesom ogsaa Frøkenen paa Elved og Frøkenens Vige ibid. saavel i dette som foregaaende og efterfølgende Aar omtales at have baaret Børn i samme Kirke, men uden at deres Navne opgives.

1726 Dn. Tr. bar „Fryøhen“ Ulricha v. Hoppen fra Dønsø Nedermøllers Barn i Skouby Kirke, og Hollænder, Skytte, Ladefoged og Rudst paa store Hærrislesgaard vare Faddere. S. A. Dn. 12 p. Tr. bar velb. Fryøhen Vinds paa Sandagergaard et Barn fra Skouby ibid., og Fryøhen Hagedorn paa store Hærrislesgaard stod hos.

S. A. den 2den S. i Faste blev Sandager Møllers Søn begravet, som druknede i Mølle dammen i sit 5te Aar, hvorfor Forældrene den 3 S. i Faste stode aabenbare Skrifte. S. A. og s. D. bar Mfr. Holms Kjæreste i Børgense et Barn fra Bøgelund i Sandager Kirke, og Fadd. vare Jørgen Hollænder's Kone fra Gyldesten, Jens Andersen Schmidt ibid. 1c. S. A. Dn. 1 adv. bar Oberstinden paa Sandagergaard Møllers Barn i Sandager Mølle.

¹⁾ og maa altsaa have aflest Hans Henrichsen, der 1724 beklædte den samme Post.

S. A. Nytaarsdag bar Probstens (i Silbyes) Datter Demoiselle Grethe Hebevig et Barn i Meilby Kirke. S. A. d. 25 Febr. bar (Sognepræstens) Hr. Peters Kjæreste, Mad. Klarskov fra Kaalshave, Degnens Barn i Smidstrup, og Fadderne vare Demoiselle Woller fra Kaalshave, Probstens Datter Demoiselle Kirstine ic. S. A. Fastelavns Søndag stod en Kone af Meilby aabenbare Skrifte, for hendes Barn var fundet dødt hos hende. S. A. den 10 Oct. bleve i Silby Kirke copulerede Mfr. Niels Jacobsen (Herredsfoged, see 1728, hvad Michel Thomsen forhen havde været) og Demoiselle Sille Marie Bruns, som forud vare trolobebe i Ugerslef og derfor nu bleve viede af Sognepræsten for Ugerslef og Bederslef, hæderlige Hr. Rasmus Skytte.

S. A. seria Litan. blev paa Dre Kirkegaard begravet Karen Hansdatters uægte Barn, som hun selv myrdede og fik sin Straf. S. A. den 31 April blev Degnen Lars Wolbers Barn ¹⁾ frembaaret i Dre Kirke af Forpagterens Kone Sophie Amalia paa Dregaard, og blandt Fadderne Forpagteren ibid. Rasmus Berntsen og⁷ hans Mademoiselle og ældste Datter. S. A. Dn. Misericord. bar Mad. Lachman et Barn fra Dre ibid. S. A. 2da Pentecost. blev et Pigebarn fra Staastrup begravet, som druknede i et Vandsted i Haugen. S. A. den 15 Juli havde Forpagteren paa Dregaard Ibillinger i Kirke, hvoraf Mad. Lachman bar det ene og Christoffers Kone paa Holsgaard det andet. S. A. Dn. 17 p. Tr. bar Mademoiselle paa Gaarden (3: Forpagterens Datter Ane Dorthe paa Dregaard) et Barn fra Dre ibid.

S. A. den 19 Aug. døde først Sognepræsterne i Særslaf

1) Denne Lars Wolber var en Søn af Sognepræsten paa Lye Hr. Berthel Woller (Giesf. 9, 1, 221).

Hr. Berthel Wichmands og Hr. Hans Bangs Enke Ane Erikdatter, 80 Aar gammel (hvorom det i Kirkebogen hedder: den 25 Aug. blev „begraven“ i Særlesf den ærbare og gudselstende Matrone Anne Hr. Hans Bangs; hvorved det er at bemærke, at Datum ikke blot er forskjelligt, fordi det ene angaaer Døds- og det andet Begravelsesdagen, men at hendes sidste Mand allerede 1696 var afgaaet ved Døden).

S. A. confirmerede Kongen den mellem Oberst Holst paa Langesø og de 4 Odense Skoles Hørere oprettede Accord, ifølge hvilken Obersten skulde have Vigerslef Sogns Kongestien i Fæste for 60 Rdl. aarlig. S. A. kjøbte han af Capitain Anders Nyemand hans iboende Gaard i Togerød paa 6— — — — Tdr. Hartkorn for 600 Rdl., ligesom af Kongen Rimkildegaarden for 2000 Rdl. og af Christen Andersen Brylle til Sverupgaard 2 Boel i Tverstov.

S. A. Dn. Septuag. blev (Capellanens) Hr. Thomas Nøysers Søn Hans Dve i Vigerslef Kirke christnet; Præstefonen bar ham, og Niels Arctander Holm (Skolemester hos Oberst Brügge paa Elved) ic. vare Faddere. S. A. den 31 Juli stode Obersten og hans Søn paa Langesø samt Raadmand Blesf og hans Kjæreste i Odense Faddere til et Barn fra Sverupgaard i samme Kirke. S. A. den 11 Nov. blev ibid. begravet en Kone fra Rue, 91 Aar gammel.

S. A. den 3 Mai havde Sognepræsten Hr. Elias Brinch i Sønderlø en Søn i Kirke.

1727 befalede Stiftamtmanden 2 af Bogense Byes Borgere at være Byfogden ibid. adjungerede og til Hjælp i alle de Forretninger, Byens Løb og det gemene Bedste angaae; men Byfogden tilbageholder Befalingen og faaer nu kongl. Ordre at modtage de af Stiftamtmanden ham adjungerede Mænd til „det gemene Bedste med dem at deliberere“ (Fogt-

man 3 Pag. 633). S. A. den 18 Oct. bar velb. Oberstlieutenant Hagedorns Frue paa store Harriglesgaard Feltstær Sgr. Richs Datter i Bogense Kirke, og (Sø) Tolderen Peder Christian (o: Peder Christiansen Bøgbad) staaer Fadder.

S. A. den 4 S. est. Paaste bar Fryden Hagedorn paa store Harriglesgaard Skyttens Barn af Staarup i Skouby Kirke. S. A. den 1 Oct. blebe den „ærlige, agtbare og vel-fornemme Mand“ Holger Jørgensen Fahnøe, Skipper i Bogense, og Degnen i Skouby, „den hæderlige Mand“ Willum Jønsens, Datter Karen viede i Skouby Kirke.

S. A. byggede Oberstlieutenant Grambow den Længbe Huus paa Sandagergaard, hvori der er Bryggers og Bagerhuus.

S. A. den 1 S. efter hell. 3 Kong. blev Jost Degns Datter af Smidstrup baaren i Guldberg Kirke af Frøken Johanne Vinds paa Sandagergaard, og Niels Melhop og Søren Holst af Bogense stode blandt Flere Faddere. S. A. Allehelgensdag bar Provstens Datter af Ellby et Barn fra N. Esterbølle i Sandager Kirke. S. A. den 26 Nov. blev Niels Ladefoged begravet „i“ Sandager „Kirke“ i Gangen ligesom de 3 forreste Karlestole bag Kirkebøren.

S. A. Midfaste Søndag nævnes for første Gang i Ellby Kirkebog „Forlovere“ ved Trolobelsen.

S. A. fer. 2da pentecost. bar en af Mademoisellerne fra Dregaard et Barn fra Dre i samme Sogns Kirke. S. A. Dn. 10 p. Tr. havde Degnen Laurids Wolber et Barn i Kirke ibid. S. A. den 10 Sept. havde Frederich Lachman i Dre et Barn i Kirke ibid., som blev baaret af Forpagterkonen paa Dregaard, og hvide Fadd. vare Forpagterne paa Dregaard og Kjærsgaard og Præstens Døtre i Brendstrup, Ane Helene og Dorthe (Hvid).

S. A. den 20 Marts bar Mad. Holm i Bogenſe Mfr. Niels Hendrichſens Barn fra Margaard ¹⁾ i Vigerslef Kirke, hvis Faddere vare hendes Mand Mfr. Holm fra Bogenſe, Mfr. Holm i Præſtegaard, Ridefogden paa Margaard, Præſtefonen og Ridefogdens Kjærefte paa Langesø. S. A. den 7 Juli blev ibid. begravet Capitain Niemand, ſom boede i Togerød.

S. A. (eller 28 Mar for 1755) blev en hedent Begra-
velſe aabnet Norden for Dallund i den ſaakaldte Strande-
mark, ved det Oberſt Fineck lod Oberliggeren klove. Den
laa paa en lille Forhøining, der var omfat med en Kreds af
Stene; men den ſelv beſtood af 4 Rampeſteen, 3½ M. lange
og 2½ M. brede. I det ene Hjørne af Graven blev funden
en Beenrad ſiddende overende og større end ſædvanligt, ſaa
at Benet fra Knæet til Ankelen var en fuldkommen Haands-
bred længer end Benet af den høieſte Karl; Hovedſtallen var
ogſaa tykkere og bredere end almindeligt og Lænderne af en
uſædvanlig Størrelſe. Under Beenraden laa ligefom en
Stenebro af ſmaa Rampeſtene og under ſamme atter Menne-
ſtebeen, baade ſtore og ſmaa. Paa Oberſt Finecks Befaling
bleve Benene igjen nedlagte og Graven atter tilkaſtet (Præ-
ſteindb. af 1755, og da dette ſaaledes ſete i Oberſt Finecks
Tid, ſom døde 1729, ſaa er det forſkjelligt fra de ſaavel un-
der 1704 ſom under 1740 omtalte Underſøgelſer).

1) Denne Mfr. Niels Hendrichſen, ſom den Tid var Foged paa Mar-
gaard, var i lang Tid en af Egnens Notabiliteter, ſerſt ſom Forval-
ter paa Sandagergaard (1732-40), ſiden ſom Forvalter paa Gylde-
ſteen (1745 sq.), ligefom han ogſaa var Fader til Fr. Søren Hen-
richſen, Præſt i Guldberg og Sandager fra 1749 til 57 og ſiden i
ſaarslef til 1778.

1728 den 23 April var Sgr. Rasmus „Tobaks-spinder“ Fadder til Jens „Postriders“ Datter i Bogense Kirke; og s. A. blev den 22 Sept. (Capellanens) ærbørdige Hr. Knud Klarschovs Datter Anna Margrete i samme Kirke døbt.

S. A. Midfaste Søndag holdt Frøken Hagedorn paa store Harrisleggaard et Barn til Daabs i Skouby Kirke, ligesom den 2den S. efter Paaste.

S. A. den 5 Marts blev der paa Sandager Kirkegaard kastet Jord paa Philip „Farineris“ Son af Bogelund. ¹⁾ S. A. den 3 S. i Faste blev en Bødker af N. Esterbølle ibid. begravet i sit 92 Aar. S. A. den 3 S. efter Paaste bleve Niels Dvigt og Aplone Mathiasdatter og den 1 Sept. Frederich Martini Wimand af Odense og Gjertrud Pedersdatter i Guldberg Kirke copulerede.

S. A. den 1 Sept. døde Sognepræsten i Gilby, Provsten Hr. Erich Jacobsen Hvid, som havde været Sognepræst her paa Stedet i 36 Aar og nogle Maaneder (jfr. Rugaard 1692), og ham succederede hans Son Hans Eriffen Hvid, som var gift med Ane Pedersdatter Bolt (jfr. Bloch 2 Pag. 333-34) og døde den 23 Mai 1778. S. A. Dn. Septuages. bar høitædle og velb. Frøken Uldericha Hoppen ²⁾ et Barn fra Sandager Overmølle i Gilby Kirke, hvilket Hr. Peter Klarschou (i Raalshave) havde hjemmedøbt, og hvortil Mfr. Niels Jacobsen af Gilby (altsaa Herredsfogden) var Fadder. S. A. paa Taffigelsesfesten var kongl. Maj^s Her-

1) Denne Philip Farineri nævnes i mange Aar, f. Ex. 1728, 29, 30 &c.; han havde været Gipsmester paa Gylbensteen (see 1745) og var vistnok en Ublænding, som Grev Hugvetan havde bragt med sig til Landet.

2) nemlig Fru Oberstklientantinde Grambøvs Søster, som var født 1684 og døde 1733.

rederfoged ober Odense-, Skouby- samt Lunde-Stam Herre-
 der Sgr. Niels Jacobsens Kjæreste Degnen i Gilby Laurib
 Mathiesen Tranpes Søn, og Fadd. vare kongl. Maj^s Ser-
 geant Mfr. Bræmer, Provstens Datter Demoiselle Margrethe
 Hebevig (Hvid) 1c. S. A. Dn. 7 p. Tr. strax efter So-
 lens Nedgang fete den ulykkelige Gjerning, at en Landsoldat
 under Capitain Flughs Compagnie blev ihjelskudt i Meilby
 af Sergeant Bræmer (vid. supra) ved samme Compagnie;
 dog levede den ilde Saarede indtil næste Tirsdag Morgen
 og blev meddeelt Sacramentet, da han havde sin Forstand og
 tilgav sin Contrapart al Brøde; næste Torsdag blev han be-
 gravet paa Meilby Kirkegaard uden Prædiken, Sang eller
 Klang. S. A. den 1 Sept. døde (som sagt) salig Provsten,
 hæderlig og høilærde Hr. Erik Jacobsen Hvid, Provst i 12
 Aar og Sognepræst (i Gilby og Meilby) i 36 Aar og 4
 Maaneder; den 8 Sept. blev han meget hæderligt begravet
 og nedsat i Gilby Kirke. Hæderlige og høilærde Hr. Anders
 Hvid i Haarslef prædikede over ham og forklarede Texten
 Genes. 50, 24: Jeg dør, og Gud skal visse besøge Eder
 1c., samt Exord. Jerem. 49, 11: Forlad Dine Faderløse 1c.

S. A. Feria circumcis. blev i Dre Kirke udlagt til Bar-
 nefader for et uægte Barn fra Dre Hr. Ritmester Lindenhoff
 fra Kjøbenhavn. S. A. den 7 Jan. bar Sgr. Holms Kone
 i Bogense Forpagter Rasmus Bærntsens Barn paa Dre-
 gaard ibid.

S. A. købte Sognepræsten i Haarslef Hr. Anders Hvid
 Holfegaard (see Rugaard 1699).

S. A. Dn. 5 p. Tr. 3: den 4 Juli bar Præstefonen i
 Særsløf et Barn fra Tverfob i Vigerflef Kirke, og blandt
 Fadd. vare Sognepræstens og Capellanens Koner i Vigerflef.
 S. A. Dn. 18 p. Tr. bar Præstefonen i Vigerflef (Capella-

nens) Hr. Thomess Søn Christen ibid. S. A. Dn. 2 adv. bar Oberstlieutenantens (Grüners) Frue paa Margaard Urtegaardsmandens Barn ibid., og Fadd. vare Junfer Holst paa Langesø, Frøken Holst fra Gjellskov, Præstens og Capellanens Koner i Vigerstef og Præstens og Degnens Koner i Sønderlø. S. A. den 15 Dec. blev ibid. en fattig Mand fra Logerød begravet, som blev funden død paa Marken. S. A. vare der her i Sognet 32 Døde, men kun 16 Fødte.

S. A. den 29 Jan. havde Sognepræsten i Sønderlø Hr. Elias Brinch en Datter i Kirke. S. A. var Rasmus Rhoed Degn i Sønderlø, som var gift med Karen Larsdatter og Fader til Sognepræsten i Seden Hr. Anders Rhoed (Bløch 2 Pag. 19).

S. A. blev Sognepræsten i Bispenberg Hr. Jens Rosenvinge Provst i Baagherred (Bløch 2 Pag. 345).

1729 den 24 Mai bar velb. Oberstinde Gramboe fra Sandagergaard Feltkøren Sgr. Nighs Søn i Bogense Kirke, og Regimentsquarttermester Peder Jensens Frue gif hos. S. A. den 6 Sept. bar Oberst Bruchmands Frue paa „Ellevid“ Sgr. Martini Holstes Søn Veiter Nicolai i Bogense Kirke; velb. Hagedorn's Frue paa store Harriflesgaard gif hos, og Fadd. vare Obersten paa Dalen og „Frøgen“ Grete paa Sandager.

S. A. den 4 S. efter Paaste holdt Frøken Hagedorn paa store Harriflesgaard et Barn til Daabs i Skouby Kirke (Ligesom Dn. 19 p. Tr.). S. A. Dn. 8 p. Tr. holdt Frøken Laussen paa store Harriflesgaard ¹⁾ et Barn til Daabs ibid.

1) vistnok Ane Elisabeth Laussen, en Datter af Fru Hagedorn's første Ægteskab, der nævnes som Frøken paa Harriflesgaard 1729 og følgende Aaringer, indtil hun 1740 blev gift med Oberst Johan Frederik Warbenfeth den Ældre.

S. A. den 30 Dec. blev Natmandens Barn i Hærrislef baa-
ret af Frøken Lassen paa store Hærrislefgaard i Skouby Kirke,
og Fadd. vare Mademoiselle Birgitte Kirstine ibid., ædle
Regimentsquarteermester Peder Jensen paa lille Hærrislef-
gaard, Sgr. Johan Thomæsen, Foged paa store Hærrislef-
gaard, og Lauritz Skytte ibid.

S. A. den 4 S. efter hell. 3 Kong. blev Philippus Fari-
neri Søn (af Bøgelund) christnet i Sandager Kirke og kal-
det Gregorius Joseph. Hans Faddere vare Hollænderen,
Urtegaardsmanden, Smeden og Muurmesteren ved Gylben-
steen. S. A. Midfaste Søndag blev en „Klædemagersvend“
udlagt til Barnefader i samme Kirke. S. A. 3 Pintsedag
bar Frøken Lassen paa store Hærrislefgaard Jost Degns Dat-
ter i Smidstrup, blandt hvis Faddere Ole Klarschou, Niels
Krag paa Sandagergaard ic. S. A. Dn. 2 p. Tr. bar
Frøken Grette paa Sandagergaard Møllerens Søn i Sand-
ager Mølle. S. A. den 13 Juli vare Johan „Koffebrenng“
paa Gylbensteen og Mester Hermans Dreng Faddere til et
uægte Barn ibid. (men hvorfra eller i hvilken Kirke, omtales
ikke). S. A. Dn. 10 p. Tr. udlagde en Pige fra N. Ester-
bølle en Corporal ved Oberst Schubarths Regiment til Bar-
nefader i Sandager Kirke.

S. A. den 16 April blev hæderlige Matrone sal. Kirsten
Mag. Rasmuses Liig meget „ficheligen“ bortført fra Silby
til Klinte Kirke; og døde hun næstforegaaende Palme Søndag
i sit 82 Aar. (Hun hed Kirsten Jensdatter og var som
Kjøbmandsentke fra Faaborg bleven Sognepræsten i Klinte
Hr. Rasmus Pedersen Bruuns 3die Kone, hvis Enke hun nu
siden 1713 havde været og i denne sin Enkestand 1724 ud-
givet et Skrift under Titel: Enkens Skjærv i Guds Riste,
men maa ifølge det Foregaaende være afgaaet ved Døden i

Gilby). S. A. den 10 Nov. bleve Degnen i Gilby (der den 1 Aug. f. A. var bleven Entemand), hæderlige Lauritz Mathiasen Tranq, og Mademoiselle Christiana Birgitta Andersdatter Dorschæus copulerede, efter den 11 Oct. forud at være trolovede (saa at han altsaa 2 Maaneder efter sin første Konnes Død var trolovet og 3 Maaneder efter samme var gift). S. A. Dn. 21 p. Tr. bar høiædle og velb. Frøken Margrethe de Windtz paa Sandagergaard en Underofficeers Barn i Gilby Kirke, og Fadderne vare Capit. Flug, Mfr. Holst og Mfr. Holm fra Bogense, Mfr. Thouboe paa Enggaard, (den forrige Præstes Datter og nærbærendes Søster) Mademoiselle Kirstina Hvid, en Underofficeer L. Rosenkrantz o. s. v.

S. A. Dn. Sexages. bar Mademoisellen paa Gaarden (o: Forpagterens Datter paa Dregaard) et Barn fra Skostrup i Dre Kirke. S. A. Dn. Misericord. lod Rasmus Nielsen af Skostrup en Datter døbe ibid. ved Ravn Svendborg. S. A. den 20 Dec. bar Sgr. Holstes Kone i Bogense Sgr. Lachmands Barn ibid.

S. A. blev uden Tvivl Sognepræsten i Haarslef Hr. Anders Hvid Herredsprøbst; i det Mindste var han det 1733 og 37 og er altsaa formodentlig bleven det efter den 1728 afdøde Sognepræst i Gilby eller den 1729 afdøde Sognepræst i Særlef.

S. A. den 30 Marts døde Sognepræsten i Særlef Hr. C. B. Bircherod (see Aug. 1696), og ham fulgte i Kalbet hans Søn Hans Bang Bircherod, som var født 1705, 1730 giftede sig med Ana Catharina Luia (jfr. Hofm. F. 5 Pag. 90; Bloch 1 Pag. 552; Giesf. 2, 1, 112; 3, 1, 143, 344. L. 3) og døde 1743.

S. A. den 22 Juli blev (Capellanens) Hr. Thomass Søn i Vigerslef begravet (men Navnet nævnes ikke).

S. A. den 13 Mai døde Oberst Finedt paa Dallund, og Sagnet vil, at Fanden tog ham (hvilket i Bøndernes Mund ikke vil sige stort mere, end at han var en ualmindelig driftig og heldig Mand, hvis Held de tilskrive Fandens Kunster; jfr. Hagenstov Pag. 90), og at i det Kammer, hvor dette skete, vare Væggene altid blodige, og Blodet lod sig ikke dæmpe ved Kalk. Det blev ogsaa i mange Aar aldrig brugt, indtil General Blixen lod det male og indrette for en af Jomfruerne under Navn af det gule Kammer. Men da Oberst Finedt skulde begraves, maatte Tjeneren Andreas Magnus, som siden boede paa Himelstrup, lægge nogle Steen i Kisten istedetfor Liget (R.). Efter hans Død tiltraadte hans Enke Clara de Lewehau (f. i Jylland 1699, gift 1715 og død d. 20 Febr. 1773, see Adresscontoirs Eft. for dette Aar Nr. 11) Gaarden. Hun havde i sin Tid megen Trætte med Oberst Holst paa Langesø (som levede fra 1707 til 1745), der kjøbte sig smaa Jordlodder overalt omkring paa Eggen, for paa Grund deraf at udøve Jagt og Fiskeri overalt (saasom Enhver, der den Tid havde 4 Tdr. Hartkorn i en By, ogsaa ifølge Sagnet havde fælleds Jagt og Fiskeri paa sammes Grund), og som saaledes jagede lige ned til Gaarden og fiske i sammes Sø. Ogsaa med General Grüner (som levede 1725 til 1763) havde hun en Proces om Jorden ved Staffenborgledet (3: Indkjørselen fra Sønder sø Mark og til Dallunds), der efter hendes eget Udtryk kostede hende mere, end hele Margaard var værd, saa at hun sagde, at hun havde betalt hver en Steen i denne Gaard. En Bonde af Margaards Gods (i nuværende Anders Madsens Gaard i Sønder sø) havde nemlig faaet Proces med ovenmeldte Fru Lewehau om 3 Acre ved bemeldte Led, som omtrent kunde være 4 Skpr. à 1 Td. Land store, og som kaldtes Doanes

Agre eller Doanes Krog. (Staffenbjerg Mark er nemlig strax udenfor Dallund mod Vesten, ved Enden af den er Ledet, og tæt udenfor Ledet paa høire Haand er Doanes Agre). Præsten i Sønderlø havde, forat begunstige Fruen, paa Thinge bevidnet, at de Margaards Bønder havde ingen Jorder inde imellem de Dallunds Jorder. Bonden tabte derfor og blev gjort til en Tremarksmand og desuden straffet af sit eget Herstab Fru Grüner, som den Tid i sin Mandes Fraværelse opholdt sig paa Margaard. Men da Generalen selv kom tilbage, blev Sagen atter reist paany og fik da et ganske andet Udfald, saa at ikke alene Dallund tabte, men at Fruens Søn Kammerjunker Fined, som paa sin Moders Begne havde deeltaget i Processen, nu istedetfor Bonden (hvis man turde troe et saa urimeligt Sagn) blev gjort til en Tremarksmand og paa 3 Aar landsforviist, i hvilken Tid han, som det hed, reiste udenlands (see 1741), og maatte siden betale 160 Rdl. for sin Frihed (for at være landsforviist eller for at være Tremarksmand?). Ligesom der ogsaa fortælles, at da Sognepræsten i Sønderlø ved General Grüners Tilbagekomst vilde gjøre sin Opbartning hos ham som Kirkepatron og til den Ende var gaaet op ad Trappen til Margaard, rendte Generalen til ham med de Ord: „Gaae Du til Fruen paa Dallund!“ saa at han styrtede hovedkulds ned ad Trappen (R.; hvorved jeg ikke maa undlade at bemærke, at det Meste af det Ovenstaaende formodentlig blot er en poetisk Omskrivning af det virkelige Factum, men, som Sagn (3: Nygtets Stemme, Folkets Mening og Almuens Tro) betragtet, dog stedse beholder sit Værd, ligesom det i sin Tid heller ikke har savnet sin Virkning; hvorhos det heller ikke altid er nok at vide, hvad en Mand virkelig var, men ogsaa hvad han blandt sine Samtidige gjeldte for at være).

S. A. d. 23 Mai blev velbaarne Oberst Fincks Liig henfat i Skamby Kirke, og s. A. d. 1 Juni blev Sognepræsten Hr. Elias Brinks dødsfødte Søn henfat i Sønderø Kirke.

R e t t e l s e r .

-
Pag.	17 R.	4	Seirup læs Seerup
—	17 -	24	Seirup læs Seerup
—	17 -	28 og 29	Skytte og Gartner læs Foged
—	26 -	2	det læs hun
—	26 -	3	det læs hende
—	28 -	20	Türacerer læs Türaserer
—	30 -	7	Seirup læs Seerup
—	43 -	9	Wigerslef læs Ugerslef
—	45 -	27	Langes læs Lange
—	68 -	23-25	her saaledes forstaaes, at Christian Vebersen selv var
Veber Bognads Faber.
—	77 -	16	Relutions læs Reluitions
—	83 -	12	Wedbekinf læs Wedberkinf
—	99 -	19	Wigerslef læs Wigerslef Sogn
—	113 -	29	hvilket læs i hvilket.
-